

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJENÝCH STÁTECH.

Ročník XXVI.

CHICAGO, 15. LEDNA 1904.

Číslo 1.

REDAKČNÍ ÚVAHY.

Uplynulo pětadvacet let od té doby již co prvé číslo listu našeho, orgánu Národní Jednoty Sokolské, vyšlo. Po celou tu dobu snažil se list konati svou povinnost. Jsme na prahu roku nového a přicházíme v rouše novém. Přijavše pak prohlášení zásad Národní Jednoty Sokolské, jak na minulém sjezdu v městě St. Louis, Mo., ve štit náš vepsány jsou, nemáme mnoho co říci. Chceme čin a práci, čin opravdový, práci skutečnou a jestli podaří se nám vystihnouti veškeré ty tužby a naděje kladené v list, jenž i do širších kruhů pronikna, vykonal by na prospěch dobré věci naši sokolské, seč nepatrné síly naše stačí, co nejvíce, budeme s důstatek odměněni a u vědomí vykonané povinnosti, přičiníme se! S námi však každý sokol, každá sokolka se přičiníti musí, o rozšíření listu svého pečující a nám kde jen možno v práci napomahající. Pevně v řad a páže k páži na prospěch věci naší, věci nad jiné šlechetné, poctivé a užitečné. A co medle může býti užitečnějšího, nežli vzdělávání se a svých na těle i na duchu? Postup náš tu jednoduchý, jako otevřený, jasné jest naše stanovisko! Díky upřímné a srdečné lidu českému v zemi této, kterýž myšlence naši mravné i hmotné poskytl vždy podpory, kéž táž i nadále nám a sborům našim i jako celku zachována jest, zvláště pak nyní, kdy listem svým přičiníti se chceme, aby ten lid náš, tím spíše nás poznal, aby práci naší nezištně se naklonil ve všech vrstvách svých. Sobci nejsme, cizého nežádáme, každému přejeme co mu patří. Usilujeme o dobré, blaho a zdraví lidu svého, práva jeho a život. Na našem praporu stojí psáno: "Vzděláním k volnosti a pokroku, za mravné i hmotné blaho lidu svého, beze zisku, beze slávy, se zdravým tělem a duchem, na rozvoj lidí všech!" Kdo takto smýšlí, nechť postaví se v řady naše. List jest zvětšen, obsah jeho rozšířen. Co budeme moci učinit ku dalšímu zvelebení, to učiníme. Na dobré vůli nám neschází, pracovat chceme, vše ostatní klademe v ruce bratří a sester svých a lidu našeho pak zvláště.

Každý příspěvek vhodný do listu našeho jest vítán, avšak tolik si vymínujeme, aby ušetření jsme byli nechutných polemik osobních, podrobného vypisování "svěcení" praporu a co kde která kmotra řekla, když zabíjela nějaký ten hřeb, co ten a ten "slavnostní" řečník z naučené řeči někým mu napsané povídal, aneb kolik soudků se vypilo na tom, či onom výletě. Jaké budou se pořádat "ušlechtilé" zábavy, aneb jak veliký byl průvod našich o slavnosti nějakých veteránů a p. Chceme látku dobrou a užitečnou, radu a pokyn upřímný, avšak na titěrnosti místa nemáme. Pište hojně a zajímavě i pro kruhy širší, budeme Vám všem povděční,

pište však jen po jedné straně papíru, raději méně, ale pěkně a dobře, majíce vždy práci a činnost skutečnou na zřeteli, posudek upřímný a poctivý.

Hlavní kurs pořádán tedy nebude. Dobrá, což ale, abychom se postarali aspoň o nějakou náhradu? Úplnou ovšem těžko najíti, avšak kdybychom vyslali ku všesokolskému sletu do matičky Prahy celou jednu četú, zdalíž by nám a vlastní věci naší se neposloužilo? Mohli bychom u příležitosti uspořádati opět výpravu, zvoliti k cíli tomu všude kde sbory naše jsou zvláštní výbory, které od nynějška by pracovati mohli a na základě zkušeností nabytých i vše potřebné uspořádati. Na sletu zastoupení bychom býti měli, již tím spíše, že jiné jednotlivé sbory k N. J. S. nenáležející již nyní se připravují. Může-li tak učiniti jeden jedinký sbor a vyslati četú svou, jak neměli bychom my sehnati borce prvního řádu, hochy naše nejlepší, z jejich úspěchů napotom dojistá všichni bychom se těšili a ze zkušeností jejich jen posily k práci další čerpati mohli.

Jestli resoluční výbor minulého sjezdu poukázal na potřebu, aby vzájemné styky českých spolků podpůrných se sokolstvem byly co nejlépe navázány, aby také v životě praktickém se ukázalo, pokud lze spoléhati na "bratrství" těch, kdož z řad sokolských nejvíce zdravého a dobrého členstva rekrutují, tož snadný tu důkaz, snadná ukázka dobré vůle. A není třeba se ani k vůli resoluci na sjezdu N. J. S. přijaté tak mnoho rozčilovat, pouhý opravdový čin stačí. Ať na příklad sjezd příští řádu Č. S. P. S. v St. Louis učiní co učinili své doby Táborité a budeme vidět, komu více se prospěje a zdalí celkem dobrá věc získá, či nic. Jestli na mnohých místech panuje napjetí mezi řády Č. S. P. S. a sokoly, o tom přití se tušíme není třeba, a zástupci obou organizací záhy budou mít příležitost přesvědčiti se, abychom tak děli — na místě.

V téhle Americe jest přec jen humbuk na humbuk. A již ani ten soustavný tělocvik není dryáčnictví všelikého ušetřen. Tu i onde oznamuje vynalezavá hlava, že podle jeho návodu a vyučování dopisy a poštou lze nabýti při nejmenším svalů jako obr, pakli jen pošle se za tu jedinou a "osvědčenou" soustavu domácího tělocviku dol. 20 a p. Věc byla by konečně dosti dobrou, jen kdyby se nepřeháněla do krajností, kdyby hned v zápětí se netvrdilo, že takovým a podobným tělocvikem domácím vyléčí se různé neduhy, zastaralé nemoci jinak nevyléčitelné a co hlavního i vyléčí prý se také zánět slepého střeva, tedy choroba nanejvýš nebezpečná, pakli v tom, či onom případě v čas se neoperuje.

A nímto to doporučovali tutéž soustavu jednomu i druhému, bez ohledu na stáří, poměry a tělesný vývin, bylo by zrovna tak nesmyslné, jako dávat stejnou dávku léku každému vždy a pro všechny nemoce, od kuřího oka až po zápal plic, mozku a p. Každá výstřednost se mstí, na těle našem i duchu pak nejvíce, ne-li hned, tož později.

Na minulém sjezdu usneseno pozvati k sletu a závodům i sbory v N. J. S. nezdržené. Výk. Výbor nařikal si, že sjezd usnesl něco, aniž vypracoval nějakých podrobností k tomu. Proto musí nyní otázkou tou zabývat se znovu sbory N. J. S. Jestliže ze zápisků tajemníků sjezdu nemohl V. V. vystihnouti, jak v otázce oné sjezd smýšlel, pak bylo ovšem záhodno podívat se co zápisky těsnopisce obsahují. Na sjezdu, když jednalo se o pozvání nezdržených jednot ku sletu, pronesen byl následující náhled: "Ať V. V. pozve ku sletu všechny sbory bez rozdílu, ku kterému združení přináleží. Pakli přály by si sbory takové i závodů se účastniti, pak příležitost k tomu dána jim bud'; ať závody ty upraví se tak, aby závodily samy mezi sebou aneb s námi. V. V. nechť záležitost tuto upraví tak, aby k spokojenosti pozvaných sborů dopadla". Náhled ten došel souhlasu celého sjezdu. Pakli v zápiskách tajemníka o tom zmínky není, tomu se mnoho nedivíme. Tam schází více, aneb napsáno jest tak, že těžko všemu vyrozuměti. O opravách přijatých zmínky vůbec se nečiní. V případech takých mělo se hleděti k tomu, co těsnopisný zápis o různých otázkách obsahuje a dle toho se mělo jednati. Proto přece těsnopisec tam byl, aby vzniklá nedorozumění dle jeho zápisků se upravila. Kdybychom dle toho se řídili, nemusely dnes sbory naše znovu o věci hlasovati, nemuselo být sporů, jak nezdržené sbory závody obeslati mají. Výk. Výbor měl pravidla stanoviti sám a když nechtěl učiniti tak, pak mělo se jednati dle toho, jaká přání měly by jednoty nezdržené. My máme se hádati o tom, co sbory ty raději by měly. Nebylo by moudřejší jednati dle toho, co ony samy si v ohledu tom přejí. Oč nám se jedná jest, aby slet a závody obeslaly, aby přístup k závodům jim usnadněn byl a ponechme volbu jim samým, když u nás dohodnouti se nemůžeme. U mnohého sboru našeho byl by výsledek hlasování doista zcela opačný, kdyby tušiti jsme mohli, co jednotám nezdrženým milejším a jak ony zastoupení své pochopují.

Krajané v Mosinee, Wis., pokouší se o založení tělocvičného sboru. Ve snaze té mělo by se jim dostati úplné podpory naší. Jelikož však zakládání a podporování nových sokolských sborů spadá v povinnosti župních výborů, jsme toho náhledu, že podniku měla by se ujmouti župa Střední a krajanům v Mosinee radou i skutkem pomoci poskytnouti. Dle stanov mají župní správy všude tam, kde možno sokolské sbory zakládati. Tak zvaní organisatoři mají vyhledávati místa, kde založení nových sborů uskutečniti by se dalo. V případě tomto není třeba teprve místa hledati, poněvadž krajané tamní sami se hlásí a o radu k nám se obrací. Všeho, co nám třeba, jest jednati rychle, neboť dobrá rada a pomoc jest dvakrát vydatná, přijde-li v čas. Nevěříme

mnoho v uměle vyvolané nadšení po zakládání sokolských sborů, poněvadž nadšení takové rychle ochabuje, když často mnoho peněz zbytečně se vyházel již. Však v případě tomto myšlenka a touha po založení sokolského sboru vznik svůj vzala mezi krajany v Mosinee samotnými, což zárukou jest, že půda tu pro sbor sokolský úrody schopná a třeba jen, aby sítě myšlenky naší hned v prvopočátcích s obezřetností hospodáře zkušeného, zaseto bylo.

V přítomné době a několika měsících následujících připadá nám pořádání veřejných cvičení sborů našich. Bratry náčelníky a cvičitele žádáme proto, aby různá zdařilá cvičení společná — ať již sokolů, sokolek aneb dítek nám zasýlali a my je s ochotou uveřejníme. Pozadí tohoto přání našeho jest dvojí. Předně jedná se nám o sbírku různých cvičení, jež v samostatných knihách vydávati pro nás nemožností z ohledů finančních a za druhé poskytnouti chceme dostatečný material cvičitelům našim, pokud úpravy cvičení se týče, z nichž pro sebe poučení čerpati by mohli. Víme dobře, jaké nesnáze způsobují cvičitelům našim cvičení veřejná. I ten nejlepší cvičitel se, jak se říká, "vyčerpá", nedostane-li příležitost odjinud novou látku získati. U nás pak mnohá, velmi zdařilá cvičení, jež v mnoho jiných cvičení rozvinouti se mohla, přišla úplně k ztracení a zapomenutí. Nám o to se jedná, podati vzory cvičení různých, nikoliv snad cvičení hotová, jichž by cvičitelé naši pro pohodlí použití mohli, ač ani to za hřích veliký považovat bychom nemohli, poněvadž požadavky, jež v mnohého cvičitele klademe, jsou větší, nežli právem od něho se požadovati může. Není každý z nás pánem času svého, aby tvorbě a sestavení vždy nových a nových cvičení cele se věnovali mohl. A těm, jimž času se nedostává vypomoci, jest snahou naší.

Český den na světové výstavě St. Louiské určen byl na 6. srpna — ale není-li ještě pozdě a je-li vůbec možné, aby den ten byl odložen na dobu pozdější, byli bychom pořádajícímu výboru tou upřímnou radou, aby tak učinil. Dle našeho náhledu konec srpna — ba i počátek září — bylo by vhodnější dobou nežli den vyvolený. Městskému lidu jest sice lhostejno, kdy "český den" bude, však výbor musí počítat na naše české farmery, a ti počátkem srpna mají obyčejně na polích nepilnější. Kdyby "český den" položen byl na konec srpna, nemáme nejmenší pochyby o tom, že venkov by byl mnohem více zastoupen. Podnes tanou nám na mysl stížnosti, že "český den" na výstavě chicagské byl příliš záhy v době letní, kdy farméři mají nejvíce práce, ale výbor tenkrát den změnit více nemohl. Proto uvádíme to na vědomí výboru v St. Louisu, aby — není-li již pozdě — dle toho se řídil.

V městě Chicagu máme čtyry sokolské sbory v okrsku, kde by dobře existovati mohl sbor pouze jeden. Proč to drobení sil? otažme se toho neb onoho — žádný na otázku tu není s to nalézt odpovědi. Dříve jsme mívávali ve zvyku říkati, že nové sbory musí býti zakládány k vůli tomu, aby mohlo býti více náčelníků, starostů a jiných hodnostářů — ale nač máme sváděti tu neblahou roztržistnost nyní, kdy v různých sborech

jednotlivé úřady obsaditi nelze jenom z té příčiny, že — nikdo je přijmouti nechce? Není toho vina jenom ta naše umíněnost, o kterou se tolik krásných snah roz-
bilo? Představme si, kdyby čtyry sokolské sbory slou-
čily se pod jednu střechu — jak vydatně by mohly pra-
covati, kdežto nyní některé z nich mají dosti tuhý boj
o pouhou existenci? A vezměme jednoho člena po dru-
hém, otažme se ho, nemyslí-li, že to jest v dnešní době
to jediné, co by mohlo činnost sokolskou vzpružiti, od-
poví vám: „Já vím — já jsem pro to — ale ti druzí ...“
— A mluvíme s těmi druhými, a odpoví nám totéž. Kdo
nese vinu? Připadá nám to jako obrázková skryvačka.
Rozkolníci mezi námi jsou — ale, hleďte je!

Krvavé drama, jehož jevištěm stalo se Chicago na
sklonku měsíce listopadu, dává nám hojnost látky k
vážnému přemýšlení. Čtyři mladíci — téměř chlapeč-
ci ještě — když byli poskrvnili ruce své lidskou krví, když
byli dopustili se téměř půl tuctu loupežných vražd,
(jednou obětí byl též Čech) byli konečně zatčeni a bo-
hyni Spravedlnosti odevzdáni k potrestání. Na pohled
zcela všední událost, na jaké Chicago jest dosti bohato
— ale událost tato má svoje poučné pozadí. Jaký byl
počátek zločinné dráhy těchto mladých zločinců? Nej-
dříve počali se vyhýbati škole — a druhou stanicí byl
„Klub“, k němuž všichni přináleželi a kde při slavení
divokých orgií počali konati plány, jak by sobě bez
práce a namáhání pomohli k penězům. Výsledek byl:
lupičství — vraždy — zatčení — popraviště. V chi-
cagské české čtvrti také rozmáhají se pokoutní kluby,
v nichž mládež česká bere zkázu tělesnou i mravní —
ale veřejnost chová se k nim velice shovívavě — ba
pořádá-li klub takový zábavu, jejíž výtěžek obrácen
bývá jen na pitky a různé orgie — těší se zábava taková
četné návštěvě a dosti často nalézáme ve veřejných
listech i zprávy, zábavy podobné vychvalující a odporu-
čující přízni obecnstva. Nebylo by na čase, aby česká
veřejnost věnovala trochu pozornosti těmto doupatům,
dříve, nežli z nich absolvovati bude nějaký zločinec ná-
rodnosti české? Co se týče zásadního svobodářství —
nezadáme se s tím nejprřednějším svobodářem našim
a jsme ochotni jíti ruku v ruce s každým svobodomyšl-
ným hnutím — my jsme tak upřímnými příznivci stavby
útulny, jako ten nejnadanější člen dotýčného sboru —
ale neostýcháme se pronésti náhled, že p r v n í povin-
ností naší jest postarati se o to, aby tyto škodlivé víry,
které mládež k sobě neodolatelnou mocí přitahují, byly
ze středu našeho vymýtny. Pokud veškerou pozornost
věnujeme j e n t o m u, co kdo věří neb nevěří — pokud
pozornost naši věnujeme jenom péči o naše starce, z
nichž posud mezi námi žádný nedostatkem nezahynul
a při tom z a v í r a t i b u d e m e o č i n a d t o u t o
r a k o v i n o u, zdá se nám, jako bychom počínali svoji
práci od toho nepravého konce.

Několik otevřených slov našim bratrům dopisova-
telům. Bratři! List náš býti má zrcadlem činnosti
sokolské — činnosti spolků národních, spolků tělo-
cvičných. Vybírejte pro své dopisy jen události tako-
vé, které označují nás jako sbory národní, sbory tělo-
cvičné a ušetřte novou redakci líčením tanečních zábav,
pik-niků a projevováním radosti nad tím, mnoho-li

piva se při takové příležitosti vypilo a co se vydělalo.
Nemůžeme-li sděliti veřejnosti, jak pečujeme o zušlech-
ťování mládeže naší, co konáme k zlepšení jejího stavu
mravního a tělesného, nepišme raději ničeho. My v tom
nevidíme rozhodně žádné „kubíctví“, vydělají-li se na
pik-niku nebo plese stovky, neboť víme, jaké tělesné
a duševní osvěžení následuje po takovém „skvělém
úspěchu“.

Čas plyne jako voda. Dějiny veškerých sborů
v Národní Jednotu sdružených měly již býti vesměs
v rukou redakce. Pouhé zaslání a vyplnění dotazníku
ještě nestačí, potřebujeme co nejvíce a nejlepší látky,
příspěvky literární celých sborů sokolských, jakož i
jednotlivců sokolů pera schopných, třeba sebe kratší
práce z osobních zkušeností, vážného aneb žertovného
obsahu, vzpomínky z dob minulých, doby přítomné a p.,
pokud se do knihy toho druhu hodí; obrázky, fotogra-
fie výjevů památných, osobností a starých činovníků
věci naší zvláště příznivých i zasloužilých; různé pří-
běhy, příhody sokolské ze schůzí, tělocvičny, výletů,
sjezdů, závodů, divadel atd.; popisy i obrazy pokud
lze vážných i důležitých udalostí z dějin Národní Jed-
noty Sokolské a podobné. Poněvadž chceme, aby kniha
naše pronikla do kruhů co možná nejširších a to u pří-
ležitosti zvláště významné, o „českém dnu“ na výstavě
světové v St. Louis, Mo., přáli bychom si a s námi
dojista každý sokol upřímný, aby práce naše do té doby
dohotovena byla. To státi však se může jen tehdy,
když všichni si popílíme a chutě dáme se do práce.
Lhůta, do které jednotlivé příspěvky do „Památníku“
přijímati se budou, prodloužena jest do konce března
tohoto roku.

Nové stanovy, jež právě vešly v platnost, obsahují
rovněž prohlášení zásad našich svobodomyšlných, po-
dotýkáme tak jen mimochodem, tou těšíce se nadějí, že
nebude nám třeba poukazovati na toho, či onoho sokola
a sokolku, že lezli někde za fland'áky toho, či onoho
druhu, ať již z pohnutek jakýchkoliv, když se brali za se,
aniž že k vůli obchodu tu neb onde hotoví byli zapřítí
původ svůj a přesvědčení své. Ti pak, kdož v řadách
vůdci jsou, měli by těm mladším dobrým příkladem
předcházeti, nebudou-li, tož jsme tu my, abychom každé
ramenářství, nestatečnost, babskou opatrnost a ticho-
šlápství hned v zápětí pranýřovali, provádějice tak
nejpřísnější sebekritiku u vlastního našeho prahu. Ctí-
me přesvědčení každého jednotlivce, jen když se ho
drží pěkně a stále i poctivě, avšak z té hloubi srdce
protiví se nám člověk, jenž svléká kabát přesvědčení
svého, jako starou onuci jej odhazuje, jak se mu to
právě hodí do krámu. Muži vůle, čin a smělost sluší
a sokol vždy a všude býti musí mužem celým.

Teprve nyní se dozvídáme, že sok. Vaníček, jenž
své doby tak moudrou udílel sokolstvu radu, „abychom
nebrali lidu víru, za kterou mu náhradu dáti prý ne-
můžeme“, v pražském „Sokole“, čís. 7. z roku 1903 si
nás pisatele článku jemu v odvetu, vzal na mušku a
sice jediné proto, že pro nás jakékoliv zpátečnictví ať
pochází odkudkoliv, neexistuje a stáovati nesmí, po všech
těch mnohých a krušných zkušenostech našich s růz-

nými věrami a hlasateli slova "božího", ať již zde, aneb v té ubohé vlasti naší staré, kde žel že do ohlupování toho lidu, již pletou se i ti lidé, od nichž nejméně jsme toho očekávali. Číslo pražského "Sokola" výše zmíněné náhodou jsme nedostali. Však bud'si, na trochu té pravdy nikdy není pozdě. Sok. Vaniček zehrá na "žalostně naivní stanovisko, z něhož je posuzován, on prý neodporučoval ani boha katolického, ani evangelického, ani židovského, nýbrž viru v boha spravedlivého, pro nějž Hus život svůj položil". Hle, hle, a ten spravedlivý bůh Husův, vida veškeré to bezpráví, veškeré ty křivé žaloby proti mistru, tedy nejlepšímu a nejpoctivějšímu vyznávaci svému, nezahřměl nepřátelům jeho do černých "duší", ba dopustil, aby Hus byl upálen. Či potřeboval také ten Husův pánbu nějakého mučenníka zvláště pro Čechy, a následovní krveprolití, války, bídu a mor, musel utratiti muže nad jiné dokonalého, muže, jenž hotov byl položit život svůj v oběť za to, co za pravdu považoval? Kde jest tu jaká spravedlnost? Kde spravedlnost toho dobrotivého boha Husova? Inu, je vidět, že vracíme se doma opět k frázi, pozlátku a honosíce se krásnými činy slavných předků svých, zapomínáme činů vlastních, doby pokrokové a skutečného vzdělání lidu svého. Ostatně slova sok. Vanička vyjímají se dnes vedle oslavy kladení základního kamene k pomníku Husovu v Praze — dovol bratře, abychom otevřeně si toho pověděli — prahanebně. A pochybujeme, že kdyby Hus tak sám toho druhu vzpomínky mučeníctví svého byl přítomen, nebyl by zaplakal nad lidem svým a těmi, kdož hesla "Osvětou k svobodě" stále majíce na jazyku, tlukou do základního kamene Husova, všelijak jen ne po hšitsku.

Dle usnesení sjezdu Národní Jednoty Sokolské má Výkonný Výbor při hlavních závodech v St. Louis, Mo., pořádati všesokolský den, k němuž mají být pozvány veškeré sokolské sbory, i ty, které nejsou v N. J. S. sdruženy, zároveň i slovenské, slovinské, chorvatské, polské a jiné slovanské jednoty. Povedou-li se práce přípravné do té míry, aby účastenství sil našich nejlepších bylo zajištěno, pak od vystoupení sokolstva slovanského u příležitosti výstavy světové a dne českého pak zvláště, mnoho si slibujeme na prospěch dobré věci naší. Litovati jest jen, že v prvních poradních schůzích tělocvičného odboru správy výstavní, kdež němečtí turneři st. louisští hojně zastoupeni byli, jakož i zástupcové různých jednot atletů, my úplně jsme scházeli. Proč to, či není také naší povinností pochlubiti se soustavou svou tělocvičnou před tváří soudné ciziny? Výmluvy, že o zřízení zvláštního odboru tělocvičného na výstavě světové jsme nevěděli, neplatí, sami uvědomili jsme o věci člena Výkonného Výboru, naši v St. Louisu a zbývalo jen pověřiti vrchního náčelníka, aby o druhé se postaral, že za v čas by se byl postaral, jsme si téměř jisti. Jest poprvé to v dějinách výstav světových, kdy tělocviku dle zásluhy poskytnut byl zvláštní odbor, jemuž uloženo jest, aby předvedl lidu veškeré soustavy tělocvičné různých národů, hry atd. ve zvláště k cíli tomu zařízené budově, hřišti a p., aby uspořádal závody mezinárodní atd., a my v práci přípravné máme scházeti?

Volili jsme v části románové práci muže nanejvýš nešťastného, jehož talent doma, jako obyčejně, uznán nebyl, až teprve, když docházely od něho zprávy z bojiště, kde pomáhal náš spisovatel "sokolikům" Hercegovským a později Rusům na Kavkaze bojovati proti sverepému Turku. "Tiché Vody" od Bohumila Havlasy čtou se pěkně, čtou se jakoby spisovatel sám v nich vlastní ličil zkušenost. V době nynější a tvorbě památka v dálné cizině zesnulého Havlasy neměla by zapomenutí propadnouti, již k vůli osobní statečnosti muže nad jiné odvážného, poctivého a sokola bystrého.

Podle usnesení minulého sjezdu Národní Jednoty Sokolské, sjezdu jubilejního, má vydán být letos pěkný "Památník". Redakce ihned rozeslala na jednotlivé sbory dotazníky, jakož i požádala mnohě příznivce věci naší, jednotlivce mimo kruh náš i z vlastních našich řad o příspěvky a práce písemní. Některé sbory dosud neodpověděly. Taková liknavost jen vlastní pochod práce zdržuje, neboť veškerá látka sebraná, ilustrace, články odborné, veselé i vážné příhody ze života našeho sokolského bude vyžadovati bedlivého prohlížení a upravení, jestli chceme míti knihu opravdu dobrou, knihu, která byla by co možná obrazem věrným a úplným i poskytla nám jakous statistiku naší práce, musíme se dáti do toho ihned. Veškeré práce písemní, obrazy a návrhy atd., jež do knihy toho druhu se hodí, nechť tedy pošlou se co nejdříve, bez toho jest již přes lhůtu vyrčenu. Také naše milé sestry sokolky měly by si nějakými pracemi do knihy té vzpomenout.

V ssutinách divadla Iroquois ztratil život svůj též milý náš kolega, Herman O Dreizel, se svojí mladistvou chotí. Herrman Dreizel byl učitelem tělocviku na vyšších školách chicagských a spolupracovníkem tělocvičného časopisu "Mind and Body". Želíme ztráty nejenom schopného a pilného pracovníka na poli tělesné výchovy, ale též i upřímného přítele. Budiž mu zachována vděčná paměť.

Chcete-li dětem svým navštěvujícím vyšší školy, aneb jiná vyšší učiliště odborná, způsobiti radost, aneb dětem, jež ve čtení mají zálibu, ukázati, že netřeba jim stydět se za původ svůj, aneb rodičův svých, ba naopak, že hrdy mohou být na vymoženosti národa českého, dějiny jeho, práci a pokroky v literatuře, umění a ve vědách, kupte jim skvostné dílo "A History of Bohemian Literature", "Dějiny české literatury", jež napsal Francis, hrabě Luetzow, veliký přítel národa našeho, dobrý posuzovatel tužeb národa českého a spisovatel prvního řádu. Kniha vyšla roku 1899 u D. Appleton & Co., New York.

Snahou naší jest získati co největší kruh příznivců věci sokolské, proto také číslo toto listu našeho tisklo se u větším počtu výtisků, aby vysláno býti mohlo na vrstvy nejširší. Číslo každému na požádání se zašle ochotně a zdarma na ukázkou. Ti pak bratři naši a sestry, již číslo přečtli, učiní jen dobře, když list náš dají svému příteli, sousedu aneb přítelkyni k nahlédnutí,

aneb udají nám adresy těch, kdož myslí, že s námi jsou a rádi o nás více by se dozvěděti chtěli.

Od ženské krásy ode dávna mnoho se žádávalo a často tvář, jež jedněm se líbila, zdála se druhým méně sličnou, aneb dokonce nehezkou. Oč však jest hezčí žena, aneb dívka, jejíž zdravé tělo, ušlechtilých tvarů není sevřeno krúněm, jemuž se říká šněrovačka, všelikými těsnými obvazy, a jejíž obuv není jako na špalíčkách. A když potom i srdce "na pravém jest místě", zdalíž vše to stokrát i více nahraňuje sličnou, třeba někdy hodně naličenou tvář.

Stalo se nám již a jiným dojísta též, když mluvili jsme a nabádali naše hochy, aneb dívky tu i onde k neunavné činnosti tělocvičné a práci vůbec, na zřeteli majíce jen prospěch všech nás vespolečný, že zavádili jsme někdy o důležité nad jiné slůvko KARAKTER. A průběhem řeči, jež na jiném předmětu spočívala, neměli jsme již příležitost vrátiti se k onomu na nejvyšší důležitému slůvku, jež žel ještě na mnoze i mezi námi náležitě pochopeno nebylo. A aby pochopeno bylo, abychom všichni bez rozdílu věděli, co v podstatě své znamená, co třeba nám, abychom o sobě říci mohli šmahem, že pevní jsme, dovolili jsme si otisknouti práci nad jiné pozoruhodnou, práci z pera českého učence, jež vedle prací jiných nad tyto vyniká. Jest to "Karakter", jež sepsal Dr. Josef Durdík, spis, který pilného a bedlivého zaslouží si přečtení. Naším mladším pravá to bude pochoutka a mnohý starší učiní také dobře, když si práci tu přečte!

Chicago zahaleno jest v hluboký smutek — přes 600 nebohých bytostí lidských — ponejvíce žen a dětí zahynulo v plamenech divadla Iroquois a veškeré novoroční veselí rázem proměněno bylo v hrobové ticho. Na každé tváři, kterou potkáme, zračí se hluboký žal — lidem, kdož v časopisech čtou podrobnosti této truchlosti, kanou slzy po lících. Taneční síně jsou zavírány — ohlášena veselí jsou odkládána — nikomu není do tance, nikomu není do veselosti. I my Čechové měli jsme oznámenou celou řadu tanečních zábav — kolik pak jich bylo asi z úcty k těm 600 mrtvým odloženo? — Či jsme již opravdu tak toho tance dychtiví, že jsme s to tančit a veselit se, když kolem nás slyšeti jest ten nárek otců, matek, a osiřelých dětí? Dospěli jsme již tak daleko, že láska k tanci utlumila v nás veškerý lidský cit? Smutné — věru, smutné!

V rok nový.

Řekové a Římané prováděli jak, známo gymnastické hry a sice oni z toho důvodu, aby v krásném těle přebýval i krásný duch, druzí aby v zdravém těle byl zdravý duch, kdežto veliký učitel národův Amos Komenský doporučoval ve spisech svých "těla i ducha pohybování" atd. Tentýž odkaz učinil nám Tyrš v mnohých jeho úvahách. A tu tane hned zajisté každému z nás na myslí podivuhodná shoda a úzké spojení tělocviku s vývinem ducha, spojení, jež nikte-

rak není nahodilým, spojení, které téměř v každém případě dokázati se dá. Pochybovati dnes o tom, že tělocvik působí zdárně nejen na výchovu mládeže, ale mladíkův i dívek našich již dorostlejších, věru netřeba podiváme-li se jen kol kolem na kolik sbory naše sokolské za minulých právě pět a dvacet let vchovaly mužů a žen českých, zdravých a pevnějších, silnějších, otužilejších, nežli příslušníci jsou mnohých jiných národností. Valná pak většina těch, kdož, abychom tak děli, u praporu svého vydrželi, honositi se může vytrvalostí, pochopením toho pravého bratrství, přímostí v jednání, slušností a mravností v žití obecném, střídmostí a veškerými cnotmi občanskými mužův, o nichž obyčejně se říká, že pevného jsou charakteru.

Nejsou to věru plané fráze. Za celou dobu trvání Národní Jednoty Sokolské, ba snad sborů sokolských v Americe vůbec, vykazuje černá naše kniha přečinův, pokud jsme zjistiti mohli, celé tři případy, jež v přímém byly styku se zákony a v to zahrnuta jest jedna sebevražda. Podle toho členstvo jednotlivých sborů našich ve svých jednotlivcích muselo býti dobrého jádra a celek náš opravdu pěkný.

Tak zvané bratrství různých spolků podpůrných, jež sahá právě až po tu dobu dokud poslední příspěvek na jeden cent zaplacen byl do spolkové pokladny, v řadách sokolských místa nemělo, místa nikdy by míti nemělo. Ačkoliv podpory u nás pravidelně nestává, ačkoliv i mnohé naše sbory mají co zápasiti s nesnázeми finančními, fondy stavebními a jinými překážkami tu i onde se vyskytujícími, tož přece ještě nikdy a nikde bratra sokola nenechali tříti nouzi, pakli upadl v ní nešťastnou náhodou, postarali se vždy jako bratři o bratra nešťastného, rodinu jeho, aneb o toho, jenž nemaje tu nikoho zemřel, aby bratry k poslednímu odpočinku uložen byl. A to vše dělo se vždy a všude bez zvláštních předpisů ve stanovách, bez jakýchkoli ustanovení sborových, jediné s tím vědomím, že koná se povinnost bratří vůči bratru. A jako každého nového člena vítá vlídnost, upřímnost, ať kdokoliv jest, tak ve všem konání sborů sokolských jen rovnost člověka důstojná rozhoduje, volnost, stejné právo a s ním stejné povinnosti jednoho a všech. U sokolů netřeba míti zákonův o podpoře vzájemné, ta jakoby se vždy byla rozuměla sama sebou.

Tužili jsme těla svá, tužili a vchovali mládež svou, tužily se i naše ženy a dívky v tělocvičnách, jež sami jsme si zbudovali tu i onde s mnohým strádáním a námahou a konali jsme tak v tom vědomí, že pečovati o zdraví své jest povinností první každého člověka bez výminky. Veškerá naše práce a součinnost sokolská směřovala vždy ku síle a mohutnosti, prošedši dříve školou kázně, jež osobní zájmy s mužným sebezapřením samoděkem prospěchům celku podřizuje. Neoblomni a neústupni pokud nepřátelům svým čelíme, u středu svém však nezištní a svorní snažili jsme se být, kdy jednalo se o dobrou pověst jména českého v zemi této.

Podpora účelů dobrých, účelů humaních, podpora všeho českého a školství pak zvláště, byla vždy cnotí, kterouž sbory sokolské nad jiné spolky české v Americe vynikaly. A to dělo se vedle vydržování, vzdělání a vyškolení cvičitelův našich, vedle vydržování tělocvičných škol po všech osadách českých — škol, na které

nám nebylo třeba žádati podpory spolků jiných, škol, na které počtem žactva vždy hrdí jsme býti mohli. Čin a práce nezištná to byly, jež otužovaly nás i na duchu, bylo někdy nutno myslit, ne jenom čist, a slovo psané v řeč skutku přeložit. A tak se stávalo poznenáhlu, avšak jistě od největších sborů až do nejmenších, že duch náš se třibil, že povaha naše se měnila, s prospěchem se měnila.

My vůli měli, čili první podmínku charakteru, ač mnohý i nezdar tu vůli naši provázal. My chtěli něco, ustanovili jsme si cíl na prospěch lidu svého a držíme se ho, poctivě a svědomitě, bez zisku a beze slávy. Každé projevení vůle zdálo se býti u nás nejdůraznější čili energické, tak že kde toho potřeba kázala vždy v prvních byli jsme radách a k tomu všemu jako včely skládali jsme se po centech, odvádějice příspěvky své, dobře vědouce, že vlastního zisku osobního, aneb příbuzných našich po smrti nám netřeba, jako síly, mužnosti, odvahy a práce po celou dobu žití našeho. V tom působili jsme i na žáky své, ukazující jim při každé příležitosti, že slabost vůle projevuje se liknavostí, nečinností a nehybností, kteréžto necnosti povždy byly příčinou mnohého nezdaru. Učili jsme mládež naši přímostí, učili jsme ji zatracovati přetvářku a ramanářství, poukazující za v čas k tomu, že člověk je neslaný, nemastný — jako nechutná voda, jak Durdík prál — schopný jen chabých vášní, když dává tělo svému zleněti, také ducha ubíjeje. Tak také poštěstilo se nám prodlením let vychovati si ženy podnikavé, odhodlané, srdnaté, zůstávající přece vždy v mezích ženskosti, ženy, jež vznešené myšlénce naší vychovati a vypěstovati člověka zdravého tím spíše vyhověti mohly, čím dříve v letech svých zdravými a dobrými staly se matkami. A hle, nikdo nikdy mimo vlastní kruh náš nehledal nikde odměny, nikdy zvláštní podpory, leda na nějakou tu stavbu tělocvičny. Pravda i dostalo se nám jí v míře hojné, neboť kruhy naše širší záhy přilnuly k nám a uznávají počínají již důležitou práci naši.

My učili mládež svou, aby vlastenecké fráze neměla každé chvíle na rtu, my pověděli jí, že lesklé třepení, fáby a kroje různé sokola ještě nedělají, ale řádný a poctivý projev smýšlení, smělé vystupování, nikoliv sobětná netečnost a zrádná lhostejnost, jež stále chvástá se slovy a slávou předkův svých bez vůle a bez zdatnosti, by vždy hotovi byli jednat po příkladu jejich. My učili, nabádali a kritizovali v listě svém i jinde.

My, pokud síly stačily pořádali přednášky, zakládali knihovny a utužovali se ve snahách pokrokových, vzdělávali jsme sami sebe a vzdělávali lid svůj, tak že netrvalo nikdy dlouho, že ti, kdož vlažní byli, záhy poznali pravdu a oceňovali se doma v kruhu mužů celých, mužů pokročilých a svobodomyšlných. My ctili přesvědčení každého, avšak způsobem nanejvýš důstojným, školou naší, vzděláváním se navzájem na těle i na duchu, přičiňovali jsme se o rozmnožení našich řad, přičiňovali jsme se o pokrok ve svobodomyšlném hnutí od samého téměř jeho začátku a dle sebraných námi dat DNES VALNÁ VĚTŠINA, BA CO DÍME, SKORO CELÝ CELEK NÁŠ JEST SVOBODOMYSLNÝM, jak dokazují toho po většině dotazníky rozeslané na sbory redakci tohoto listu. Není-li již to samotné potěšitelným úkazem, není-li již důkazem, že pracovali

jsme. Také sjezd náš poslední v ohledu tom se osvědčil přímo a nepokrytě a Národní Jednota Sokolská přihlásila se ku kongresu na světové výstavě v St. Louisu, kongresu jednot svobodomyšlných, prohlášení zásad našich hned v zápětí následoval tedy čin. Pochopujete? Co práce tu a námahy!

My učili borce své o závodech zápoliti s druhy svými, čili snaze šlechetné po vyniknutí. A ještě dnes v živé chováme paměti ona skvostná prostná své doby v Battery D v Chicagu, přípravy junáků našich do staré vlasti naší, mnohé naše závody, slety a sněmy, výsledky těchž, důstojné vystoupení sokolstva amerického v den český o výstavě světové v Chicagu, uspořádání učeného kursu čili naší vyšší školy, abychom tak dělali, pro výchovu cvičitelův a jiné a jiné.

A výsledky celkové? Jsou takové, aby vyvážily veškerý ten hmotný náklad, práci, námahu a nezištnou činnost naši vůbec? O tom nám nepřísluší rozhodovati.

Činů však mnoho ještě, které jsme nevykonali. Často jsme chybovali, často jsme se mýlili, jen přízněmež si toho. Bylo a jest ještě mnoho těch mezi námi, již ani myšlénku naši nepochopíme, stojí v řadách našich v poměru asi takovém jako trupci v úlu pilných včel, ještě mnoho těch, kdož z obchodních ohledů jsou s námi, jimž zásada věcí jest vedlejší a ramanářství přednější. Jest třeba náležitěho očistění, ještě mnoho práce nás čeká, povzbuzujeme a udržme se bdělými a čilými na vzájem, aby chabost, která zde či onde v době přítomné se rozhostila, zmizela, abychom co nejvíce získali druhů jarých, mužů dělných, bystrých a statečných, vychovali si učitelů co nejvíce a s nimi mládeže nejlepší, mládeže silné, nezdolné a pevných zásad i pevného charakteru. Tak v nový vstupme rok, v rok nové činnosti, jenž hlásal by světu lidumilné a prospěšné snahy naše, neunavné činnosti, opravdové práce, abychom v každém oboru jiným se mohli vyrovnat, ne-li předčit je!

Slet Sokolstva česko-amerického.

Vážné, jakož i slavnostní okamžiky, plné nadšených projevů — ukázek zdatnosti a vyspělosti naší, jež výsledkem jsou dvacetipětileté činnosti N. J. S., blíží se rychle a dříve než mnohý se naděje, bude mu skládati účty z činnosti své před zraky soudců přísných. Než, ne pouze jednotlivci — my i co celek předstoupiti máme před soudce, jichž místo v případě tomto zaujme celá česká veřejnost, ba co více, celý vzdělaný svět, jenž souditi nás bude dle zásluhy.

Druhý slet Sokolstva česko-amerického a osmé závody N. J. S. máme přede dveřmi událostí našich a jen nedlouhá doba dělí nás ode dnů, pro nás tak významných.

Jest to podruhé v dějinách Sokolstva česko-amerického, kdy na podnět N. J. S. všichni, kdož v této nové vlasti naší pod prapor sokolský se hlásí, vystoupiti mají společně před zraky lidu našeho, jehož zástupci cítíme se býti před tváří Američanů i ciziny. Jest to podruhé, co opět při příležitosti světové výstavy, co zástupci národnosti naší předstoupiti máme před lid domáci i cizinu, aby dokázali jsme, že v oboru

výchovy tělesné národ náš na úrovni jest s těmi nejpo-
kročilejšími — a že předčí mnohé a mnohé národy jiné,
jež v seznamu národů vzdělaných přední místa za-
užívají.

Připadá na nás úkol veliký a vážnost okamžiků
se blížících pocítují jistě ti, jimž v paměti utkvěly vý-
jevy minulého sletu o světové výstavě v Chicagu. Málo
jen měsíců dělí nás od chvíle, kdy opakovati se mají vý-
jevy z roku 1893, jenž byl jedním z nejlepších roků v
dějinách Čecho-američanů — sokolstva pak zvláště.
Při vzpomínce na minulý "český den" cítíme se stále
ještě v tom jasném, ducha povzbuzujícím ovzduší vý-
stavního ruchu, kde věc sokolská a pokrokové zájmy
naše vůbec, vystoupily na veřejnost způsobem tak ve-
líkým.

Čerpajíce ze zkušeností nabitých při minulém sle-
tu, víme, jak perný kus práce na nás připadá a majíce
obraz jeho v živé ještě paměti, musíme přihlížeti k to-
mu, aby nejen úspěchů stejných rozměrů v příštím
sletu jsme docílili, alebrž aby překonali jsme vše, co
až dosud námi podniknuto bylo. Úkol to nesnadný.

Slet samotný není záležitostí jednotlivců, ani jed-
notlivých sborů, ani Sokolstva N. J. S. samotného.
Má-li slet sokolský býti tím, čím býti má a jak sobě
zajisté každý z nás představuje, pak podílu na
něm bráti by měl každý Sokol, v zemi
této žijící, ať pak přináležel si již ku združení kte-
rémukoliv.

Český Den, pořádaný u příležitosti světové výsta-
vy v St. Louisu, Mo., bude jistě dostaveníčkem všech
Čechů amerických. Při příležitosti té ukázati máme
sílu a na nás připadá nemalý podíl zastoupení, než na
kohokoliv jiného, jelikož i slet náš v stejném čase od-
bývá se bude.

Sjezdem minulým usneseno, by slet se pořádal a
nezbývá nyní nic jiného, než chutě k dílu a přípravám!

Na prvním místě nutno upozorniti nezdružené
sbory na podnik náš a ve vsí formě pozvati je k spo-
luúčinkování při slavnostech sletových. Nechtě v zastou-
pení neschází ni jediný sbor a ne snad dokonce proto,
že k jinému združení přináležel. Dokažme jednou opět
veřejně, že bratrství námi hlášené, není nám pouhou
frází, ale že v okamžicích rozhodných úplný průchod
jemu zjednáme. Doufejme, že náš V. V. vykoná tuto
povinnost svoji co nejdříve a tím poskytne všem do-
statek času k přípravám potřebným. —

Notný díl práce připadá na župy a cvičitelské sbo-
ry týchž. Uvážíme-li, že teprve nyní dle nového usnesení
v novém zřízení župní okrsky se utváří, tu nemožno
nám jinak, nežli k rychlému postupu prací přípravných
pobádati. Na sborech našich záleží, aby jen schopné zá-
stupce do župních výborů vyslaly a těm podaří se již
práce schopné správy žup sestaviti. Náčelníci župní,
již nyní měli by pracovati na přípravách ku cvičení žup
v příštím sletu našem, jelikož jim dle stanov jednotlivá
čísla v pořadu cvičení vyhrazena budou. Pro cvičení
žup otevírá se tu zodpovědným činovníkům široké pole
působnosti, jakož i výběr cvičení nejrozmanitějších
i zajímavých, jichž daleko s větším úspěchem použití
můžeme tam, kde dozor nad sbory na cvičení se podíle-
jíci, jest činovníkům zodpovědným přístupnější.

Chceme-li však, aby slet náš dopadl v manifestaci

okázalou, pak každý jednotlivý člen sborů našich musí
úspěch sletu za čestný svůj úkol považovati. Nebud'
nikdo z nás netečným a vlažným k tomuto vystoupení
našemu; nevěř nikdo, že bez jednotlivce celek se obejde.
Smutné zkušenosti poučily nás, že takto smýšlejících je
často mezi námi tolik, že až úspěchy podniků našich
ohrožují. Nezapomeň nikdo, že u příležitosti této chce-
me ukázati sílu svou a toho těžko dokázali bychom,
kdyby pouze na závodníky u příležitosti té do St. Louis
vyslané, jsme se spoléhali. Víme s jistotou, že mnoho
a mnoho bude bratří těch, kteří třeba že na závodech
přímého podílu nebrali, vypraví se ve dnech sletových
do St. Louis. Na skutečnost tuto poukážeme ne pouze
nahodile, nýbrž u vědomí, že v zájmu nás samých, v zá-
jmu sletu i cti naší, žádný z těchto sokolů neměl by
rozmnožovati počet diváků pouhých. Na cvičeních spo-
lečných podílu bráti by měl každý sokol, ať mladý aneb
starý, ať závodník, který stanovami k tomu nucen jest,
aneb ať sokol, jenž cvičení naše až dosud míjel. Cvi-
čení ta přístupná jsou každému a protož pracujme již
nyní u sborů svých výdatně ve snaze, aby obelání cvi-
čení sletových bylo co nejčetnější. Ne slovy a řečmi slav-
nostními — jen prací opravdovou a vy-
stupováním nás důstojným, uznání
si dobudeme.

Je-li povinností naší žádati na místě tomto od so-
kolů činů rozhodných, pak ani v nejmenším nevyjímá-
me z povinností těch dívky a ženy naše. Sokolky naše
nechtě dokáží nám při příležitosti této, jak pochopily a
pochopují účel náš společný. Jim naskytuje se příle-
žitost řídká, kde v rozměrech větších podati mohou
ukázky tělocviku dívčího, o jehož potřebě nutno pře-
svědčiti ještě mnoho lidí. Cvičení sletová mají podati
obraz cvičení tělesných a obraz ten nebyl by úplný,
kdyby cvičení sokolek z pořadu vypuštěno bylo. To
vše nedá se ovšem provésti bez obětí peněžních, ať u
sokolů aneb sokolek. Než, nezapomínejme, že jedním
z hlavních úkolů našich jest šíření tělocviku samého a
toho jistě nedosáhneme, budeme-li cvičení naše pouze
v ústraní pěstovati. Šetrnost jest pěkná vlastnost, avšak
pouze tam, kde jest na místě. Ze zkušenosti známo nám
však, že u nás šetrí se úzkostlivě často v případech,
v nichž není toho žádoucí, kdežto tam, kde opravdu
šetřiti by se mělo, peníze často plýtváme.

K sokolským sborům N. J. S. náleží skoro devět
set sokolek. Slušný to počet ctitelek tělocviku a právem
domníváme se o nich, že nedopustí, aby při cvičeních
sletových nebyly.

Jak vidno, práce vděčné i nevděčné pro nás všech-
ny tu dosti. Povel nám byl dán a protož nikdo nevy-
hýbej se úkolu čestnému. Ať slet 6. srpna t. r. o výstavě
v St. Louis, Mo., odbývaný, dostaveníčkem jest všech
česko-amerických sokolů a sokolek vůbec.

Na zdar!

r.

**Zprávy sborové, dopisy různé a jiné museli jsme
pro nával látky jiné a důležitější odložit do čísla příštího.
List k vůli úřadům poštovním museli jsme uzavřít dříve,
abychom v čas získati mohli povolení k zásílce druhé
třídy. Ostatně veškerí dopisovatelé měli by vzíti laskavě
na vědomí změnu redakce, o níž tušíme, že dočetli se
aspoň v zápisu sjezdovém.**

SOKOL AMERICKÝ

ČASOPIS NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH

Published monthly by the NATIONAL PRINTING & PUB. CO.,
566 W. 18th St. Chicago, Illinois

Official Paper of the United Bohemian Gymnastic Associations.

Vychází 15. každého měsíce v Chicago, Illinois

Pořadatelé:

Editors:

Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa
Části přírodovědecké, zdravotní, atd.
JOSEF ČERMÁK, Chicago, Ill. . . . . Části pověsťové
A. HALLER, Chicago, Ill. . . . . Části technické

Veškeré dopisy pro "Sokola Amerického" buďtež zaslány hlavnímu pořadateli:
Dr. J. RUDIŠ - JIČÍNSKÝ, Cedar Rapids, Iowa

SUBSCRIPTION - - - - - 75 cents per year
Předplatné 75 centů ročně - - - - - Do Čech zl. 1.50 kr.

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl tak rovněž i výpravčímu listu našeho, aneb jednateři V. V. Předplatné, jakož i oznámky do listu přijímá jednatel Výkonného Výboru N. J. S. aneb ustanovení jednatele zeldělní.

JAN ČERNÝ, 437 E. 71st St. New York City, jednatel Výkonného Výboru

Redakce zodpovídá pouze za své vlastní práce. Příspěvky a dopisy do listu, články, ilustrace, návrhy k těmto a jiné musí být v rukou hlavního pořadatele do 1. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a to ještě s výhradou, že práce pilnější a důležitější vždy mají přednost. Rukopisy se nevrací a neschovávají delší, nežli od čísla k číslu.

Přestěhování oznámí výpravčímu každý přesídlivší se sokol sám, a sice možno-li do posledního toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstoupilé a vyloučené členy oznamuje tajemník aneb účetní sborů výpravčímu každý měsíc.

Tiskárna a výpravčí listu:

NÁRODNÍ TISKÁRNA, 566 W. 18th Street, CHICAGO, ILL.

Dr. Iška o Sokolstvu.

Cílý Sokol Slávský v Chicagu umínil si uspořádati řadu poučných přednášek pro širší veřejnost a k jedné z těchto pozval oblíbeného svobodomyšlného řečníka, dra. Išku. Máme-li vykonati svoji povinnost referentskou, musíme na prvním místě poznamenati, že ač tak oblíbený řečník obral si za téma "snahy Sokolstva", naši Sokolové nechali se pohodlně doma. Jak můžeme očekávat, aby snahy naše pronikly do širších vrstev lidu, když při příležitosti, jakou byla tato, podáváme veřejnosti tak jasný důkaz, že jest nám úplně lhostejno, co kdo o našich snahách soudí, jak nás posuzuje? Čekali jsme, že místnost bude přeplněna Sokolstvem — ale dočkali jsme se trpkého zklamání. Co vlastně jest s to z té hrozné ospalosti nás vyburcovati? Tělocvik klesá — ztrácí oblibu — snahy duševní zůstávají nepovšimnuty — kam to spějeme?

Tím byla by naše povinnost vykonána — neboť jest dr. Iška znám co řečník nad jiné obratný a netřeba tedy ještě širší slov o tom, že přednáška sledována byla s napjetím až do konce. Však rádi bychom se zmínili o tom, kde se s oběma řečníky (br. Buňatou i drem. Iškou) poněkud rozcházíme. Sokol Buňata v předsluvu

svém zmiňoval se o tak zvaných "neuskutečněných ideálech amerického Sokolstva" a u tohoto odstavce pozastavíme se nejdříve. Máme za to, ba pevně věříme, že tyto "ideály" patří už jenom do parádních řečí, deklamací a příležitostných básní. Věříme, že kdyby bylo Sokolstvo americké odvrátilo zraků svých od těch "nedozírných výšin", kde stále pátralo po těch "ideálech"; ohlédl se kolem sebe zde na zemi a pečovalo o to, aby hlavní cíl, hlavní účel náš — tělocvik — dospěl k tomu stupni dokonalosti, aby veřejnost viděla v něm opravdovou část výchovy a ne pouhou zábavu, ne pouhé bezvýznamné umělkování — byli bychom dnes na tom lépe. My však stále básnili, stále deklamovali o "nadhvězdných cílech" a při tom nám mizela půda pod nohama. Naši spoluobčané američtí počínali si praktičněji. Nechali ideály být ideály, zdokonalovali výchovu tělesnou, tak aby jejich ústavy staly se vydatným doplňkem školství a dnes? Nám zbyly ideály a Američané mají naši mládež! Nezáleží sice na tom, kde mladý muž tělocvik pěstuje — prospěch z něho tentýž, ať cvičí se v tělocvičně americké, české, anebo německé — ale my tím ustavičným nazíráním nad oblaky připravili jsme se o mládež, která by dnes mohla tvořiti výkvět Sokolstva amerického. Jak truchlivo je o tom psáti! Byli jsme samý ideál, samé nadpozemské snahy a při tom místo ústavů tělocvičných stavěli jsme tančírny — deklamovali jsme o "nadpozemské dokonalosti" a — pěstovali jsme tělocvik ve sklepích, kde ovzduší páchlo plísní. Nepřízná nám br. Buňata, že kdybychom byli odvrátili pozornost od ideálů a věnovali ji více hlavnímu cíli, že by ta mládež, která dnes tvoří tak značné procento cvičících v dokonalých ústavech amerických, že by tato mládež dnes tvořila základ našeho Sokolstva?

A nyní se pozastavíme u některých vět, které proměnil dr. Iška — ne snad proto, že bychom chtěli řeč jmenovaného řečníka kritizovati — ale hlavně proto, že nám to poskytuje příležitost promluvit o jisté věci, která u nás byla po leta tak chybně vykládána. Dr. Iška mezi jiným pravil: "Řekne-li se, že ve zdravém těle sídlí zdravý duch, nemyslí se tím, že již pěstování tělocviku dostačí také ku vývinu a zdokonalení ducha."

Zde se s drem. Iškou poněkud rozcházíme. Psychologové nám praví, i dr. Iška sám doleji doznává, že duševní stránka s tělesnou tak těsně souvisí, že nelze říci kde sloučení to počíná a kde končí a že, pěstujeme-li schránku tělesnou, vyvíjíme zároveň i část duševní. Víme ze zkušenosti, jak nálada duševní působí na veškeré ústrojí tělesné. Máme-li žal, slyšíme-li špatné zprávy, veškeré svalstvo je ochablé, nejsme s to vykonávati žádnou práci tělesnou, čili jak se obvykle říká, "všechno nám z rukou padá". Má-li duševní stav takový vliv na stav tělesný, nemá stav tělesný tentýž vliv na stránku duševní? Rozhodně že ano. Chci-li zvednouti paži, nemohu tak učiniti bez vůle, která velí jisté skupině svalstva, aby paži do jisté polohy zvedla. A když v tělocvičně svalstvo naše jest nuceno vykonávati spoustu obtížné práce, když musíme překonávati různé překážky, abychom dospěli k jistému stupni dokonalosti — zdalíž nevyvíjíme tím svoji vůli — a není-liž pevná, nezdolná, překážek se nelekající vůle ozdobou každého muže? My věříme, že hlavním cílem Sokol-

stva jest pěstění těla — že naše Sokolny mají doplniti to, co zanedbávají ústavy vzdělávací a kdyby věnovaly se jen tomuto cíli, jen těmto snahám, zaslouží si uznání a ne tak často opakovaných poznámek, že "cvičíme jen tělo a ne ducha a následkem toho že snahy naše nemají ceny". Tělocvik má rozhodný vliv na ducha — tělocvik činí nejen tělo ale i ducha silnějším a proto také činí jej spůsobilejším k dalšímu vývoji. To potvrzuje i dr. Iška, jenž dále praví, že "se stanoviska vědeckého jest duše jen výsledek činnosti orgánů tělesných, tak že duše bez těla neb mimo těla není možnou." Je-li tedy duše výsledek činnosti orgánů tělesných, pak rozhodně v silném těle sídliti musí silný, nepodajný duch — a dá-li Sokolstvo společnosti to, máme za to, že vykoná dosti. — "Věda nás učí", pravil dr. Iška dále, "že duševní činnost člověka jest výsledek chemické činnosti těla lidského, tak že bez těla duše možna není. A na tomto názoru jest založeno Sokolství, které má za účel pěstování těla co prostředek ku zdárnějšímu vývoji duševnímu celého národa." A to jest právě, co tvrdíme my: že Sokolstvo má za účel pěstování těla co prostředek k zdárnějšímu vývoji duševnímu. Známe dosti vzdělanců, před jejichž duševními schopnostmi chováme veškerou úctu — ale nemají pevné vůle, nemají sebeopanování, jsou příliš slabí, bezmocní vůči náklonnostem tělesným. — Jakými krásnými vzory mužnosti by byli, kdyby byli vedle pěstění ducha též pěstovali tělesnou, osvojili si pevnou vůli? Ale že oni jsou jednostranně vychováni, to nevidí, jen stále Sokolům vytýkají, že pěstují jen tělo a nevychovávají národu řady filosofů.

Přímo z duše promluvil nám dr. Iška, když ku konci své přednášky pravil: "V cizině Sokolstvo provádí též svůj úkol jak národní, tak sociální. Zde pak může národu českému platných služeb prokázati tím, když svým důstojným vystupováním zjedná u jinonárodovců úctu k českému národu, ti mladíci, kteří neměli příležitosti osvojiti si důkladně jazyk český, mohou mezi Američany šířiti vážnost k národu českému, když se budou vzorně chovati a původ český nezapíratí. Zvláště při veřejném vystupování nechť každý Sokol zachová vážnost a co nejpečlivější slušnost, když jest ve stejnozkroji, má se tím více vystříhati všeho, co by národu českému nečest působilo."

Slova tato ať vryje si každý Sokol hluboko ve svou paměť! Důstojným vystupováním širíme úctu k jménu českému — ať každý Sokol vždy a všude zachovává slušnost, ať každý Sokol zůstane vždy a všude pravým gentlemanem a záhy naučí se každý na Sokoly pohlížeti co na výkvět české ratolesti v této svobodné zemi.

Proč jíme?

Jaká to hloupá otázka, proč jíme? Avšak, když zeptáme se kohokoliv, aby nám na tak jednoduchou na pohled otázku odpověděl, vyzní ta odpověď téměř v každém případě jinak, leda, že tázaný byl by lékařem, aneb odborníkem a tu ještě u nás v Americe nebude odpověď vždy správná, neboť žel, že ještě do nedávna v těch kterých státech lékařem mohl být člověk postrá-

dající zcela vzdělání předběžného. Na štěstí doby ty minuly. Avšak nač sbíhati od vlastního předmětu. Mnohý snad pomyslí si, že stat' tohoto druhu nemůže býti zajímavou, a že konečně na předmětu takém velice málo záleží. A přec na kolikráte uvarovati bychom se mohli nemoce, kdybychom jen aspoň částečně věděli proč vlastně jíme, proč máme jíst jen tolik a tolik a pít jen to a to v míře co nejstřídmější. Však podobá se, že pokud jsme zdraví otázky takové důležitosti celkem nás nejméně zajímají.

Představíme-li si, že tělo naše jest jako stroj, který potřebuje jistého dozoru, stroj, který koná jisté práce, jež nevyhnutelně mají v následek i jisté opotřebení, pochopíme snadno, proč každým pohybem a prací tělesnou i duševní ubývá nám jistých součástek v těle, kteréž nevyhnutelně opět nějak nahraditi musíme. Součástky ty se stravují a nenahradí-li se, tělo naše slábne a hubení. Není-li výživa těla lidského dostatečnou, ubývá napřed části svalové, která masem se jmenuje, a pak tuku.

Bylo by tedy zbytečno namáhati sval, aneb jak vy sokolové tomu říkáte cvičiti a otužovati jej, když měli bychom ztrátu v následek, namítne snad mnohý. Avšak to je jiná. Soustavným otužováním svalu tento netrpí, alebrž jen získává, neboť různé přeměny, jež ve svalstvu cvičeném se dějí, nejsou mu nikterak na úkor, alebrž ku značnému prospěchu. Kdyby sval taký byl stále nečinným — tedy nekonal práci mu přírodou určenou — a jen stále byl krměn a napájen, pravda, objemem svým zmohutní, nikoliv však vlastní a tou pravou silou, již nalézáme u svalu cvičeného. Cvičený sval přijímá rovněž látky výživné a pohybem odstraňuje ty, jež mu jsou v neprospěch, u vlastním vláknivu svém stále a stále větší tuhoty nabývá. Tato tuhota svalu, čili schopnost jistého množství práce rozhodně jest jiná, nežli svalu objem. A tak i jest s člověkem samotným. Člověk tlustý ještě nemusí být člověkem silným. A jako se šedinami na hlavě mozek nemusí být zrovna tak vyspělým, tak ani velké břicho není ještě znamením dokonalosti a vyspělosti toho či onoho člověka, třeba sebe větší jmění měl.

Proč jíme, inu a bychom byli zdraví, poví nám někdo, přečta těch pár řádek předeslaných. Pravda to ovšem částečně, jenže tu nastává hned druhá otázka, co vlastně zdravím jmenujeme a které jsou to zjevy a proměny v těle lidském, jež ku trvanlivé a vydatné životní činnosti vedou. Musíme povážiti, že chceme-li býti zdraví, musí potrava naše obsahovati veškeré ty látky, z kterých tělo lidské složeno jest. Toto naše zdraví, čili spůsobilost každého ústroje a tedy i celého člověka k řádné lučební výměně látek, z kterých se tkanivo ústrojů skládá, mělo by nám ovšem býti nade vše.

Zdraví jest vše! Více nežli všechny světa poklady, ztratíme-li je, veškerá snaha lékařů i nejlepších bývá marna, neduh v čas nebyl-li rozpoznán. A co ubohý žaloudek musí, aneb musel při tom všem vytrpět?

Jakživ nám neublížil, ba naopak vždy prospíval a my někdy tak jej ubohého týráme. Jaký to nevďek! Ano, někdy počínáme si hůře, nežli ta nemá tvář, jež obyčejně vždy ví a v čas má-li dost, či nic. A pak, že víme proč jíme?

Pokrm sloužití má nám k výměně látek vypotřebovaných za látky nové, čili slouží k řádnému obnovování, čili omlazování těla našeho. Prosím však, aby toto omlazování některé starší paní a panny nevykládaly si nějak chybně. Starší tělo zůstane jim přes všechny ty humbukářské a hodně americké a tak hojně doporučované prostředky a náhražky, třeba obvyklý "nátěr" děl se kdo ví kolikrát denně.

Avšak k věci. Ona výměna lučební provádí se v tkanivu čili hmotě těla našeho v nejjemnějších částech jeho čili v protoplasmu buněk těch kterých ústrojích jednotlivých, kamž v podobě krve stále přitéká a odtéká. V lučbě se dovíme, že ten tak zvaný protoplasm buněk a vedle těchto tedy celé vlastně tělo naše hlavně skládá se z bílkoviny, dále z tuku, z příbuzných jim uhlovodíků a mimo tyto organické látky z vody a různých solí. Pokrm, který přijímáme, jde tedy náležitě proměněn ku každé jednotlivé buňce.

Povšimněmež si okolností, že z pevných součástí těla lidského největší množství připadá na bílkoviny, ústrojné čili organické sloučeniny z uhlíku, kyslíku, vodíku a dusíku i síry, které téměř as dvanácte procent váhy těla zabírají, a z nichž všechna vlákna svalová, tkanivo ústrojů zaživacích — jícen, střeva, a žaludek — plíce, srdce, mozek a hmota čivní, jakož i součásti krve složeny jsou. A hle, ztráta na těchto bílkovinách činí podle vykonané práce lidské denně průměrně as sto a sto padesát gramů a proto obnos tento musí, nemá-li tělo trpěti, za tuto dobu opět nahrazen býti.

Vedle bílkovin máme tuky, jež složeny jsou pouze z uhlíku, vodíku a kyslíku, a mají ovšem pro tělo lidské rovněž význam důležitý, neboť vdechováním ze vzduchu kyslíkem se okysličují čili spalují, abychom si tělu teplo opatřovali. Tělesná teplota jest tedy výsledkem tohoto spalování i musí býti stále na jisté a jednotné výši udržována, dle okolí svého, neboť se ustavičně z těla sáláním, dotykem s oděvem, dýcháním a pocením, jakož i oteplováním krve a veškerého ústrojí lidského ztrácí a úbytek takto nastalý ovšem, že nahražovati se musí. Teplota těla lidského pravidelná jest osm a devadesát a tři čtvrtě stupňů podle Fahrenheita, čili sedm a třicet stupňů dle Celsia. Účelem tuku jest však také chrániti svaly, na nichž se usazuje a je proniká, před škodlivými vlivy zevnějšími. Jiné množství tuku jest v útrokách vnitřních, v mozku, v míše, v čivech ano i v krvi. Množství tuku v těle jest zcela různým dle okolností, dle výživy, práce a zaměstnání a druhu potravy i nápojů, ano v mnohých případech též závislým bývá na povaze člověka. Jako všeho moc škodí, tak i přílišná tučnost není zrovna žádoucí a spíše svědčí mnohdy o tkanivu zlenivším, nežli náležitě činěm. Průměrně počítá se asi čtrnácte procent tuku v těle našem, tu však třeba ihned připomenouti, že nejsou to pouze tuky, které požívané s potravou, slouží vždy ku vzbuzování životního tepla, alebrž i jiné látky ústrojné, které rovněž pouze z uhlíku, vodíku a kyslíku jsou složeny a v nichž se vodík s kyslíkem v tom poměru nacházejí jako ve vodě a proto se těmto látkám uhlohydráty říká —hydrát s vodou sloučený.— Tyto rovněž do krve přišedše, v plících se okysličují a spalují, čímž se stuší a slučováním pouze teplo vybavují. Výsledky tohoto rozkladu jsou kysličník uhličitý a voda, jež z plic vy-

dychujeme. V každé pak nauce o proměnách a výkonech těla zdravého, čili fyziologii, dočteme se dále, že tuky tyto i uhlohydráty mají ten účel, aby při tvoření tělesné teploty části tělesné zachovány byly a také zůstaly. Jestli však se jich požívá množství nadbytečné, usadí se pak část pro životní potřebu čili teplotu nepotřebovaná v podobě tuku v těle lidském. Tak vysvětluje se tlouška mnohých lidí, tlouška věru málo kdy závidění hodná. Sval takého člověka není křepkým, není hbitým, není tím jaký dovedeme si vypěstiti v cvičiřnách našich.

Musíme si vzpomenouti též dalších ještě látek, z nichž tělo naše se skládá a sice solí neústrojných čili minerálních, jichž je v těle dospělého člověka až sedm procent. Tyto soli nachází se ve všech částech těla lidského, ve svalech, krvi, nervech, čili čivech, ve všech mizách a vnitřnostech. Zmíníme se o nejdůležitějších: fosforečnan draselný, který obsahuje fosfor čili kostik, kyslík a draslík; pak chlorid sodnatý čili kuchyňská sůl, která jest složena ze sodíku a chloru; kysličník železitý, který dělá a tvoří červená těliska krevní. Hlavní množství solí minerálních však tvoří kostru lidskou, která člověka dospělého váží as triadvacet procent váhy těla. Konečně se tělo lidské skládá z vody, jež jest nám velice potřebnou, ano nezbytnou, neboť tvoří největší díl těla; připadá na váhu člověka dospělého as šedesáte procent a u dítky činí dokonce až sedmaosmdesát procent.

Když nyní jest nám známo, z jakých látek tělo lidské se skládá, snadno pochopíme, jaké druhy musíme míti potravy, abychom jednotlivé části spotřebované náležitě nahražovali, jakož víme, proč vlastně jíme, proč jísti musíme. Shledali jsme, že takovýmto okysličováním a rozkládáním se bílkovin, tuku a uhlovodíku již v protoplasmu buněk těla našeho, máme zřídlo veškerých zjevů či výkonů životních a že zdravé výkony naše spočívají tedy na volném tvoření se krve a proudění téže ku řádné výměně docela působivé. A tuť zcela přirozeno, že výměna látek aneb ono omlazování tkaniva jest v ústrojí činném mnohem dokonalejší a rychlejší nežli v ústrojí klidném. O důkaz věru netřeba jíti daleko. Pozorujeme to hned na větším množství a rychlejším proudění krve v činném ústrojí a na vydatnějším odcházení kyseliny uhličitě dýcháním a močoviny močením.

Poněvač potrava nenahraňuje pouze části svalů, krve, nervů a kostí, jichž vesměs prací ubývá, nýbrž také tělesné teplo vytvářovati a na rovné výši udržovati musí, dělí se tedy na potravu svalotvornou čili živinu, a na potravu teplotvornou čili dechovinu. Oba tyto druhy potravy musí býti tělu dodávány v určitém poměru, kterýž jest ustanoven výzkumným způsobem, jímž bylo shledáno, že nejlépe se tělo vyživuje, když množství látek dusíkatých se má ku množství látek bezdusíkatých jako jedna ku čtyřem, aneb jedna ku pěti. Není-li v některém druhu potravy tento poměr zastoupen, není samojediná působivou pro úplnou výživu těla.

Někteří naši doposud nazývají tělesnou výchovu "kotrmelcováním". Nedivme se jim, jak jsme byli po celá ta léta veřejnost učili, tak nás dnes posuzuje.

Tělocvik na světové výstavě v St. Louis

V minulém čísle našeho listu jest článek o přípravách ku cvičením na světové výstavě v St. Louis, Mo.

I my chceme čtenáře naše, hlavně však cvičence naše, postupně seznamovati s událostmi tělocvičnými, k jichž provedení na výstavě již nyní horlivé přípravy se konají. Vždyť najdeme ve zprávách těch mnohé zajímavé pro nás i pro činovníky naše, jimž uspořádání sletu našeho svěřeno bylo.

Kdo řídil by se dle zpráv anglických časopisů, ten snadno mohl by býti sveden k domněnku, že mimo olympických her ničeho jiného na výstavě k spatření nebude. My však s potěšením zaznamenáváme, že celé ty olympické hry (?) vlastně závody sportovní, zastíněny budou cvičeními spolků zabývajících se tělocvikem vychovatelským.

Mimo nás horlivé přípravy činí v tom směru Němci a Švédové. Jmenovitě turneři, kteří u velké výhody jsou v číselném počtu oproti jiným tělocvičným združením, mají pořad cvičení svých již úplně sestavený. Turneři vystoupí na výstavě třikrát v počtu značnějším. Prvně uspořádají velké společné cvičení turneři ze St. Louis a okolí dne 18. června. Dne 1. a 2. července pořádají mezinárodní slavnost tělocv. spolků všech zemí. Konečně uspořádají ještě 27. října veřejné cvičení ve velkých rozměrech.

"Amer. Turnzeitung" přináší k prvnímu vystoupení turnerů na výstavě úplný program, z něhož vyjímáme následující:

Při sestavení programu k prvnímu cvičení turnerů st. louiských na výstavě, hlavní zřetel obrácen k znázornění metody německého tělocviku — se stanoviska vychovávacího. Za tím účelem začátek tvořiti budou hry, jež následovati budou postupně různá cvičení denního žactva, čekanců, dívek a paní, jakož i cvičení čt. členů starších. Teprve ku konci znázorněno bude cvičení nejvyššího stupně členstvem "aktivním" a sice na nářadí a j.

1. Tělocvičné hry. Provedeny budou různé hry s ohledem na stáří podílejících se cvičenců obého pohlaví. Část tu řídí cvičitelé Worner a Nathan.

2. Cvičení prostrná. Hoši a děvčata od 10 do 12 let. Řídí cvičitel Kittlaus.

3. Pochody a cvičení s činkami. Chlapci ve stáří 12 až 14 let. Řídí cvič. König.

4. Pochody a cvičení s obručemi. Dívky od 12 do 14 let. Řídí cvič. Heckrich.

5. Skoky a cvičení na bradlech. Čekanci od 14 do 18 let. Řídí cvič. Osterheld.

6. Pochody a cvičení s dlouhými činkami. (Tyče opatřené na koncích koulemi.) Řídí cvič. Kindervater.

7. Cvičení s železnými tyčemi. Starší cvičenci. — Řídí cvič. Vöttger.

8. Cvičení lidová a na nářadí. Řídí cvič. Lehrmann a Huchting.

(Pozn. red.: Cvičení lidová — "das Volksturnen" — jsou ona, jako: běhy, skoky, metání oštěpů, vrhání koulí a pod.)

Přinášíme úplný pořad cvičení těchto s tím úmyslem, aby poukázati se mohlo k tomu, jak daleko v přípravě jiné národnosti pokročily a jak starost o uspořádání celého cvičení na jednotlivé cvičitele rozvržena

byla. V ohledu tom zůstali jsme notně pozadu a máme co doháněti. Není tak sice naší vinou leč při lepší vůli, mohli jsme býti rovněž dále.

Mimo cvičení těchto uspořádána bude ještě celá řada cvičení menších rozměrů při sjezdu učitelů (National Educational Ass.), jehož účastní se i vynikající učitelé tělocviku všech pokročilých národů. Tedy i zde čini již turneři přípravy k tomu, aby před učeným světem podali ukázky své soustavy a metody tělocvičné. Že i my postarati bychom se měli o to, aby zastoupen a znázorněn byl u příležitosti té též tělocvik náš, o tom snad nikdo pochybovati nebude. Komu povinnost tu vlastně přidělití bychom měli, nechceme sami rozhodovati. Pohodlného výrazu o "povolaných krúžích" a pod. zde pomijíme, poněvadž u nás nikdo nechce se dovítit v pravý čas, kdo vlastně ti povolání jsou a proto řekneme zkrátka, že Výk. Výbor a Těl. Jed. Sok. v St. Louis o zastoupení naše postarati by se měly. T. Jed. Sokol proto, že jediný to sbor, jemuž možno potřebné k tomu cvičence postaviti a V. V. N. J. S. opět proto, že reprezentuje všechny sbory N. J. S., jichž povinností jest, by náklad na provedení myšlenky této společně nesly. Zde jedná se o tělocvik náš, nám všem společný, o proniknutí jehož i v cizí kruhy zasazovati se máme. Není to otázkou pouze místního sboru, a když sjezd usnesl se na zangličení soustavy naší, tu dovoluujeme si tvrditi, že živý a zjevný čin a dobrý příklad účinněji by působil, nežli třeba celé svazky kněh do anglické řeči přeložených.

Sjezd učitelů připadá na poslední týden v srpnu, tedy o prázdninách školních, v kterémžto čase spíše potřebné k tomu odborníky získati bychom mohli. Necháme-li si příležitost tuto k znázornění cvičení našeho opět uklouznouti, pak ovšem dlouho budeme muset čekat, nežli podobná příležitost se nám opět naskytne. Turneři využítkovali vždy a všude příležitostí podobných a nám připadá to, jako by pouze oni výsadu na předáctví by měli, výsadu, již dobrovolně jim přenecháváme. Proto často také slyšíme od Američanů i jiných, že pěstujeme v tělocvičnách svých "německý tělocvik", poněvadž stávající rozdíl v soustavách těchto, až dosud nikde vysvětlen nebyl.

Příležitost, jakou výstavní ředitelstvo poskytuje všem tělocvičným organizacím k ukázkám tělocviku jich vlastním, jest opravdu řídká. Kdežto na chicagské výstavě nuceni jsme byli pořádati cvičení naše v tak zvaném "Life-stock pavillon", zřízeno na výstavě st. louisské zvláštní cvičiště. Cvičiště samotné pozůstává z dráhy ve formě vejčité pro běhy, jednu třetinu míle v obvodu. Uvnitř dráhy této prováděti se budou cvičení společná a na nářadí dle potřeby. Na jižní podélné straně zvýšena jest půda do výše třiceti stop a tam nalézá se dosti pohodlných sedadel pro 50,000 osob. Na západní straně u dráhy této bude veliká budova, v níž nalézáti se mají: prostorná moderní tělocvična, oblekárny, sprchy a koupelny.

Jaká to tedy opatření důkladná! Místa dosti pro vystoupení celých združení, jakož i pro pouhé přednášky a výklady o soustavě a metodě těch kterých združení, jimž na tom záležitosti bude, aby tělocvik jejich před vychovateli, mládeží a dospělými při sjezdech různých náležitě znázorněn byl.

FEUILLETON.

(Črta z dalekého západu. — Dle vyličení "člena výboru" napsal Č.)

V Novém Postoloprtnownu — městě to plném americké energie a živého slovanského temperamentu, kterážto kombinace často dávala vznik věcem velikým, věcem epochálním, na které ostatní národnosti s netaženou závisťou pohlížely, existoval také sokolský sbor "Kupředu". Sokolský tento sbor . . . ale, zdá se mi, že by neškodilo zmíniti se nejdříve o jisté události, která svého času hýbala celou českou kolonií našeho Nového Postoloprtnownu a dle níž si čtenář může učiniti jasný pojem o ráznosti, pokročilosti a národní hrdosti této vynikající naší osady.

Bylo to roku 18 . . . , kdy v Novém Postoloprtnownu naše vláda postavila jakési skladiště, které jedním rohem svým zabíhalo dosti hluboko do srdce naší osady. Svolána byla schůze, v níž předneseno bylo množství nadšených řečí, citována celá řada českých historických veličin a hlučně přijata rezoluce, v níž slovy ráznými bylo naleháno na to, aby v uznání zásluh a s ohledem na naše slavné dějiny národní to skladiště pojmenováno bylo zvukným jménem "Probuzení Blanických rytířů". Marně namítaly úřady washingtonské, že by přijetím jména takového mohlo se státi neštěstí, — kdyby některý americký zřízenec byl nucen skladiště to několi kráte za sebou pojmenovat, že by se mu v tom ryze americkém ústrojí mluvícím mohlo přehoditi několik koleček a polámati všechna pera — nic naplat. Když náš národní cit vzplane, ať nestaví se nám nikdo do cesty. — neboť žádný národ nedovede si vyvolat ku své pomoci tolik velikých, zesnulých předků jako my. A tak se taky stalo i zde. Když vláda washingtonská spatřila v řadě států v plné zbroji Žižku, Poděbrada, Otokara a jiné a jiné — přišla k tomu náhledu, že by se svojí malou armádou proti nám nic nesvedla a — povolila. A ukázalo se, že "to zcela dobře pracuje" — zřízenci už se naučili volat "Probjúzny Blynyky rytrů" a my z toho máme radost, že se naše libozvučná mateřština všude tak ujímá.

Ale tohle uvádím jen tak mimochodem. Mohl bych předvésti celou řadu jiných obrázků, "jimiž nemůže se honositi žádná jiná národnost této země" — ale nechám to až na dobu budoucí. Vraťme se tedy k našemu českému sokolskému sboru "Kupředu", jehož tajemník svolal na jeden večer velice důležitou schůzi, do níž dostaviti se měl každý, "jemuž zájmy sokolského sboru na srdci ležely."

Když starosta rázným úderem o stůl schůzi zahájil, přečetl tajemník protokol z minulé schůze, o kterém rozvinula se krátká jen, ale věcná debata. Přihlásil se totiž k slovu bratr A., jenž si vedl zcela oprávněnou stížnost na br. tajemníka, že neudal v protokole, že on, totiž br. A. to byl, jenž podal návrh na opravení omítky v koutě za hrazdou, kterou byl "nákej ten blázen" činkou otloukl. Nejedná se mu ani dost málo o slávu, on není z takových, on jedná zcela dle zásad nezapomenutelného Fuegnera a Tyrše, ni zisk ni slávu — ale nechce, aby někdo řekl, že snad pro sokolskou věc nic neudělal, jak mu už mnozí neuznali nevďěčníci vyčetli. Starosta byl rád, že vše bylo skončeno, neboť byl by

rád přikročil k hlavní věci, ale k slovu se přihlásil br. B., který vždy má ve zvyku mluvit zpřímá, po sokolsku, a proto nemůže pochopit, jak si může br. A. přisvojiti tolik zásluhy, když on ten návrh podporoval a k přijetí jeho platně přispěl. On se nechce s bratrem A. o tu slávu tahat — nestojí o ni — ale nedá si upřít jistá práva, anžto v sokolském sboru musí být všichni stejní. To je sokolský! — Ještě několik bratrů hlásilo se ke slovu, ale starosta obávaje se, že by debata zatlačila do pozadí důležitou věc, pro kterou vlastně byla schůze svolána, a proto jednoduše debatu skončil tím, že prohlásil: "uzavírám článek první a otvírám druhý" a o slovo se hlásivší bratři zaujali opět svá místa.

Někteří sokolové chtěli vyvolat debatu, týkající se ústředního tělesa, které prý ve věci sokolské ničeho nedělá, jiní zase chtěli mluvit o novém zřízení tělocvičny, čímž přiváděli vážnější členy na pokraj zoufalství, až konečně jeden z nich v oprávněném rozhorlení zvolal:

"Sokolové, já nevím, co jste to za sokoly, když budeme takovými věcmi tady mařiti čas, to zde budeme do rána a k hlavní věci se konečně ani nedostaneme!"

To pomohlo; několik nepokojných hlav, které by vydržely celou schůzi mluvit jen o samém tělocviku, co vše pro ty starší není, bylo upokojeno slibem, že budou moci svým nitřím odlehčiti v budoucí schůzi a konečně oznámil starosta hlavní účel schůze, a sice: "že při jisté zábavě používána byla děravá pípa a proto že zájmy sboru vyžadují, aby se v té věci něco udělalo."

Br. C. má za to, že věc ta je velmi důležitá a neměla by brána býti na tak lehkou váhu. Ti mladíci, co se tomu smějí, nemají ani ponětí o tom, jaké následky často taková maličkost pro sbor může mít. Proto myslí, že by bylo záhodno, aby se ta díra v budoucnosti zandala.

Sotva že doznělo hlučné "podporováno", ozval se br. D. a není ani dost málo spokojen tím, že věc se má odbyti tak zcela krátce. On je taky dobrým sokolem, jako každý jiný, ale nemůže pochopit, jak se může s tak vážnou věcí jen tak ledabylo zacházet. Ono se řekne, tu díru přistě zandat, ale ať si někdo napřed vypočítá, co tou dírou uteklo piva a my se tady potom na to dřeme. O to se tu jedná! Ať si dělají sokolové, co chtějí, ale on je pro to, aby ta celá věc nezůstala jenom tak — chceme-li být opravdovými sokoly!

Br. E. je přesvědčen, že si zase získá nepřátel, když v té věci několik slov promluví — ale on si nemůže pomoci. Je to už tak v jeho povaze. Je zvyklý vždy a všude vystupovati rázně — po sokolsku — ať se to komu líbí anebo ne. První věc, proti které se musí ozvat, je, že se o všem vede moc zbytečných řečí. Tím se jenom věc prodlužuje a nikam to nevede. On to řekne přímo, ať se to komu líbí anebo ne. Kdyby se tolik zbytečně nemluvílo, a rázně se jednalo, nebylo by takových věcí, jako děravá pípa, které jenom vznešené zásady Fuegnera a Tyrše podrývají. Ale to ne — každý jenom mluví a mluví a nikam to nevede. A to by mělo už jednou přestat. K čemu tolik zbytečných řečí? On o té věci nechce moc mluvit, anžto by mu zas někdo mohl vytýkat, že to dělá všechno z obchodu — ale když se mu zdá, jako by se sokolové báli promluvit, kde se jedná o rozhodnou věc, musí se chopit slova. To je zatím všechno, co chtěl v tej věci říci.

Br. D. nechce v té věci mnoho mluvit. Má za to, že věc se dá zcela rádně vyřídit, když se toho sbor chopí rázně, po sokolsku, že díra v pipě byla, jest pravda, že tamtudy uteklo hodně piva, nedá se taky upřít — to uznat musí každý nepředpojatý člověk, kdo věci jen dost málo rozumí. Proto myslí, že by se měl ustanovit zvláštní výbor, jenž by věc důkladně vyšetřil a v příští schůzi podrobnou zprávu podal — neboť “zdá se mi,” dodal, “nemáme děravou pípu jenom my, ale jak jsem slyšel, i v četných jiných jednotách.”

Návrh byl přijat a zvolen výbor k vyšetření záležitosti děravé pípy a ukáže-li se pravdou, že i v jiných sborech podobná věc podryvá základy sokolských sborů, možná že k vůli tomu bude svolán mimořádný sjezd.

Prozatím bude nutno vyčkat, až jakou zprávu podá zvolený k tomu výbor.

Dnové tělocviku na světové výstavě v St. Louis.

Před krátkým časem odbývána byla porada předních pracovníků na poli tělocvičném a v ní vypracován byl podrobný program pro “tělocvičné dny” na výstavě světové v St. Louisu. Předsedou konference byl známý dr. Luther Hulsey Gulick, ředitel tělocviku na školách new yorských, jenž podrobný program předložil a tento také byl s malými změnami konferencí schválen.

Činíme naše sokolstvo na dny tyto zvláště pozorná, pronášejíce zároveň vroucí přání, aby si nedalo ujiti příležitost a vyslalo do sjezdu tohoto své zástupce. — Chybou naší až posud bylo, že stále zůstávali jsme v ústraní — jako praví Čecháčkové — kdežto jiné, slabší organizace již nyní v ústředním tomto tělese mají své zastoupení. Od roku 1893, kdy česko-americké sokolstvo dobylo tak skvělého úspěchu na světové výstavě chicagské, kdy veškerý tisk anglický nazval “český den” z l a t ý m d n e m výstavy — nedali jsme o sobě ničeho vědět — kdežto jiné organizace dobývají si stále uznání za to, že pomáhají v zemi této šířiti myšlenku výchovy tělesné.

Však pouhé zastoupení ve výboru ústředním nepřineslo by nám příliš mnoho užitku — ač i o to mělo býti postaráno — nám jedná se na prvním místě o to, aby Národní Jednota Sokolská vyslala do sjezdu svého zástupce, jehož úkolem by bylo všechny debaty a přednášky pilně sledovati a v orgánu pak vše uveřejniti. Denní časopisy odbudou vše jen krátce a chováme v dobré paměti konferenci tělocvičnou z r. 1893, kde mnohé krásné myšlenky zůstaly úplně nepovšimnuty a zapomenuty.

Na světové výstavě St. Louisské bude uspořádán dlouhý pořad veřejných debat a přednášek o tělocviku a sice dle až posud vypracovaného programu bude jednáno a přednášeno o následujících předmětech:

Dějiny tělocviku vůbec — tělocvik se stanoviska psychologického a fysiologického — jaký vliv má tělocvik na dívky stížené různými vadami tělesnými a vadami duševními — tělocvik léčebný — jak řídit závody tělocvičné — tanec a tělocvik — hry školní mládeže — měření dítek tělocvik pěstujících — výchova tělesná se stanoviska pedagogického — jak přispůsobit tělocvik

panujícím poměrům, aby nacházel větší obliby u všech vrstev — organizace tělocvičných jednot — různé účinky tělocviku na mládež různého stáří a pohlaví — tělocvik ženský.

Jak z uvedeného programu vysvitá, bude jednáno o předmětech pro všechny organizace tělocvičné velice důležitých a opakujeme ještě jednou, že Výkonný Výbor měl by vyslati do sjezdu svého zástupce, který by četné ty přednášky a rozpravy bedlivě sledoval a v orgánu vše uveřejnil pro poučení členstva ostatního.

My nemáme nejmenší příčiny hanbiti se za svoji národnost — ale pracujme a vystupujme vždy a všude tak, aby národ náš neměl příčiny hanbiti se za nás.

Nic není člověku drahocennějšího nad zdraví, nic není k boji o existenci tak potřebno jako zdraví a síla a ničím lidstvo 20. století tak neplývá, jako tímto vzácným pokladem.

Tajné či patentní léky.

I.

Nebožtík Barnum byl takto docela obmezeným člověkem, avšak na humbuk si potrpěl. Jemu má také Amerika co děkovat, že téměř všude v Evropě pohlíží se k ní jako k zemi veškerého humbuku, partikárství, boucharonství a křiklavé reklamy. A není také divu, podívejme se jen do různých časopisů na část oznámkovou, podívejme se a porovnejme senační zprávy o všelikých možných i nemožných událostech a přečteme si všeliké ty divy a divotvorná uzdravení těch a oněch nemocných, kteří tím a tím patentním lékem vyléčení byli, přečteme si různá ta z většiny padělaná důkazy o osobách ani nestávajících, dávno umrlých, aneb jmen překroucených, a shledáme, že opravdu ještě v dobách těchto pokročilých chce ubohý ten lid býti klamán a klamán. A jak různé jsou cesty takové a podobné reklamy! Člověk rozumný podiví se, co vše do očí se mu cpe, co vše papír snéstí musí, aniž by začervenat se pachatel, aneb ten, kdož nesmysle ty různé do listu přijímá. I v mnohých dobrých listech doporučují se vám léky, jež zcela jistě vyhojí součotě, nemoc Brightovu, aneb doporučují se tajuplné pilulky ženských nemocí atd., jen aby pomohlo se kapce nestoudného vyrobitele. Co jemu na tom záleží, že nemocnému se pomoci nemůže a nemohlo bez náležitého rozpoznání vlastního jeho neduhu? Co jemu do toho, jestli ten či onen, který objednáva si nějakou tu bezcennou brečku, ví, aneb může vědět co mu vlastně schází. Co jemu po tom jestli ta či ona ubohá oběť jistého druhu ženské nemoci, jež obyčejně po devíti měsících končí, vydala tolik a tolik dollarů za bezcenné pilulky, aneb jiné krámy v té naději, že pomohou jí dojísta, aby nebyla v naději. Zdalíž oznamováním takových humbuků nepáchá se zločin, zdalíž přímo ženy nevybízí se oznámkami druhu podobného k činům zločinným? A pak divíme se, že v mnohých rodinách není potomků.

Vše to děje se tiskem veřejným, jest nanejvýš zločinné a na úkor veřejné mravnosti. Může se tedy někdo diviti, když v lékařských kruzích v době poslední vážně o věci se promlouvá a uvažuje, aby takové a jiné patentní léky tajné musely označeny býti co vlastně obsahují a oznámkám druhu výše vzpomenutého uzavřeny byly všechny listy slušné, co zatím těm, jež za dollar hotovy uveřejniti vše, odňata doprava poštovní na základě zákonů stávajících, nežli věc k náležitému dojde rozhodnutí v kongresu. Ano, čas věru již byl by svrchovaný!

Jaké as ceny jsou všeliká ta tak zvaná doporučení léků patentních, před jichž užíváním povinností naši jest varovati, stůjž zde prozatím jeden zajímavý doklad:

“Užíval jsem vaši “Modene” k zregulování ženských nemocí po delší dobu a musím říci, že mně udělala dobře. Myslel jsem si, když ženě lék pomohl, že i pro mne může býti dobrý. Odporuji jej tedy co nejvřeleji. Pošlete mi dalších šest láhví. J. H. v H., Texas.”

Láhev stojí jeden dollar! A bodejť by mu ten trochu burgundského vína z Kalifornie s polovinou vody nechutnal, jen že se nám zdá, že ten pan H. musel mít divnou “ženskou” nemoc a za dollar by člověk dostal trochu více toho vína a “nekřtěné”. Takých a podobných zázračných léků dala by se uvésti celá řada. Někteří vyrábětelé, lékárníci i nelekárníci, ševci aneb “botanici” nabízejí docela nějaký ten odvar švestkový s trochu syrobem a bezcenným kořením pro všechny a na všechny nemoci na světě a pomohou — lehkověrným lidem od peněz.

Ten či onen člověk trpí, dejme tomu, nějakým chronickým neduhem, jde k lékaři a ten teprve po důkladném zkoumání, uvážení všech příznaků i okolností, dědičnosti v rodině, předcházejících chorobách a p. odváží se k rozpoznání neduhu a lék předepíše, lék který hodí se pouze a výhradně na tento případ a upraven jest tak, aby odpovídal všemu, co naleznem se v případě tom jednotlivém objevilo. Dáti tutěž látku, tutěž dávku na příklad dítěti, mohlo by mu ublížiti, třeba se nám zdálo, že příznaky nemoci zdají se býti stejné, že choroba je totožná. Takováto rozpoznání, důkladné prohlídky čas od času průběhem celé nemoci jsou nutny, ba i změna léku často se vyžaduje spolu s upravením diety, dle nejnovějších požadavků hygienických, prohlídka výmětu, chrchle, hnisu atd. diti se musí, aby celý průběh nemoci vážně a svědomitě sledován býti mohl. Změňte jen lékaře průběhem povážlivého zánětu plic, hlavničky atd. a uvidíte, že ten druhý musí, abychom tak děli, začít studovat případ znovu, nezná zvyků vašich jako lékař prvý, aneb domácí a výsledky toho bývají mnohdy dosti smutné. Vzíti k poradě ještě jednoho, aneb více lékařů, vedle lékaře domácího a u jeho přítomnosti, toť jiné a žádoucí v případech, kde sám lékař ošetřující toho za v čas uzná.—

A hle, vše to, veškerá ta práce a pozorování každého jednotlivého případu při pouhé koupi léku patentního odpadá. My jednoduše sázíme to nejdražší na jednu kartu — sázíme zdraví své, důvěřujeme na vzdálenost tolika a tolika mil, že láhev nějaké tekutiny,

o níž ani neví se a nepoví se co obsahuje, nás uzdraví, proto že tak ten a ten vyrábětel ziskuchtivý v novinách v oznámkách své povídal. Kdybychom někomu řekli, aby koupil tamhle v tom chlěvě krávu za tolik a tolik a že bude dávat dosti mléka, dojistu bychom váhali, chtěli bychom aspoň vědět, jak to nešťastné hovádko vypadá a jestli přec je nějak k světu. V tom ohledu bychom se žádnými ani sebe křiklavějšími sliby i nejlepšího přítele neuspokojili, kdežto když jedná se o zdraví naše, lecjaký dryáčnick může nás na lep sebevětšího nesmyslu chytit. Smutný je to úkaz, žel však pravdivý. Podle usnesení sjezdu Národní Jednoty Sokolské v St. Louis, Mo., v loni odbývaného směl taková a humbuk podobný nesmí najíti místa v oznámkových sloupcích listu našeho. Jeť prvý krok ve směru žádoucím a doufáme, že záhy dostane se mu hojného následování těch, kdož nechťi vědomými býti spoluvinníky šalby a klamu na lidu páchaném . . .

Mýlili bychom se však, kdybychom měli za to, že snad jen u nás v Americe takové panují poměry. I Evropa vykazuje notnou porci všeliké jarmareční reklamy i tam dostaly se již všeliké humbuky jako léčení věrou, léčení dotýkáním, magnetisováním atd., a co hlavního, tajné a patentní léky oznamují se i tam o vše pryč, a to nejen nyní, alebrž již od delší doby na vzdor poměrně dosti bdělým úřadům. Tak napsal Dr. Panýrek již před několika roky:

“Strašlivé zlo, kteréš’ natropilo ve světě již mnoho svízeli a běd! Nepříteli člověka úskočný a zákeřnický, který lákáš tvory lidské z bezpečné kolébky zdraví v úlisnou náruč chorob! Jidáš, který neléčíš, ale otravuješ! Kdy bude vlády tvé konec. Čtenář nechť nepochybuje, že je rozhorlení naše opravdové, že výkřiky tyto, jež mnohemu snad budou se zdáti příliš ráznými, vytryskly z hloubi srdce přesvědčeného o škodlivosti, ba zhoubnosti tajných léků. Přes to dobře jsem si vědom, že asi marno bude i toto nařikání. Oznámky a reklama dále budou rozsévati jedovaté sítě, které vzklíčí v úrodné půdě nevědomosti, tmářství a pověry.”

Jest ovšem divné, že v tomto tak zvaném “osvíceném” století, dnes kdy vědy přírodní nejsou již majetkem jen několika, však dík dobrým listům, jsou možné takové a podobné humbuky, ale jak by nebyly možné, když na takovouto hazardní hru, takové vysoké sázky na nejdražší poklad náš, zdraví lidské, není žádných zákonů ochranných a jen zřídka kdy odváží se kdo trochu té pravdy povědět, obává se, aby o tučně placenou, třeba sebe bombastičtější oznámku v listě nepřišel.

A ještě něco! Někteří z podnikavějších šarlatánů, kteří dají si nadávati profesorů, aneb i lékařů, stávají se v tomto humbuku ještě nebezpečnějšími, neboť doveudou využítkovati slabosti lidské, kterou lživými “Spisy”, totiž humbukářskými, někdy až hrůzostrašně ilustrovanými, jež šíří zdarma, vzbuzují v člověku strach, a strach jak známo má velké oči. Vypráví mu, jakou mohl by mít nemoc a při tom hned nabízí mu svůj také lék, jenž vyléčí veškeré nemoci pohlavní. Vypravování jejich v takovýchto knížkách, aneb letácích je toho druhu, že ubohý mladík, věci neznalý, při nejmenší příležitosti jistě za to míti musí, že to aneb ono mu schází. Takováto hanebná “literatura” působí

na mysle i jinak zachovalých mladíků a dívek záhubně, jinde opět dráždivě, a konec konců bývá záudněvost, tainůstkářství, nevhodný stud, rozruch čivní a jiné nemoce, jež mnohdy dosti pozdě teprve řádný a svědomitý lékař domácí rozluští. Tak stává se hlavně u lidí slabých, snadno vznětlivých, jimž kdyby někdo v čas odporučil řádný, soustavný tělocvik, prokázal by jim daleko větší dobrodiní, nežli ten, jenž jako upír saje z nevědomosti lidské, obohacuje se na úkor mnohdy dosti potřebných. (Pokračování.)

Foot-ball.

Jsme přesvědčení, že mnohý čtenář se pozastaví, přečta nadpis tohoto článku a pomyslí si: "Co, snad nezamýšlí nová redakce v Sokolstvu zaváděti foot-ball, který z mladíků amerických činí takové neurvalce? Snad nechce pisatel i naši českou mládež nutiti k tomu, aby pěstěním této hry vydávaly "v šane" své zdraví — ba i své životy?"

Nikoliv, milý úzkostlivý čtenáři, pisatel článku tohoto — ačkoliv jest ctitelem této mezi námi tak kaceřované hry — nemá nejmenšího úmyslu přimlouvat se za zavedení hry této do řad sokolských — dobře věda, že poměry mezi námi nejsou pro pěstění hry této příznivé a pak naše povaha se pro hru tuto nehodí. Chci pouze promluvit několik slov obřany hry této, a to hlavně proto, poněvadž náš český tisk líčí čtenářstvu foot-ball čili tak zvanou "kopanou" jako vrchol veškeré surovosti a mladiky, hru tu pěstující líčí jako neurvalce, kteří usilují pouze o udolání protivníka svého surovou mocí.

Však tak píší hlavně ti, kteří vůbec hru tu neznají a jen z pouhého zvyku slučují ji se vším co je nízkého, surového, neurvalého!

K čemu slouží vlastně hry? Se všech stran volá se na učitele tělocviku: "zavádějte hry! uče mládež jak si má hrát! připravujte mládež — ne umělůstkami na hrazdách a koních — ale hrami pro tuhý zápas životní! Hled'te působiti na povahu mladíka — a to podaří se vám jen hrou!"

Nuže, má-li učitel tělocviku na prvním místě působiti na povahu chlapce, má-li jej učiti sebeopanování, má-li učiti jej, jak podříditi vůli svoji prospěchu celku, máme-li pěstovati povahy neohrožené, máme-li odchovávat muže, kteří navyknou si vždy a všude užívati jen zbraní čestných — jaké hry máme voliti? Vypěstujeme povahu hrou na kulečnicku? Vypěstujeme tyto dobré vlastnosti hrou kúzelek — karet?

Nikoliv — chceme-li působiti na povahu chlapce, aby podřídil svoji vůli, svoji choutku prospěchu celku — musíme pěstovat hry, v nichž z dobrých přátel aspoň na chvíli stávají se nepřátelé a takto rozdělení v čestném zápase hledí jedni druhé udolati; máme-li odchovávat společnosti povahy takové, které nikdy, ani v nejtěžším boji nesáhnou k zbraní nečestné — musíme zaváděti hry, v nichž každý úskok, každý podvod jest na místě přísně trestán; a konečně máme-li dbáti toho, aby ze synů našich stali se muži neohrožení, nebezpečí se nelekařící, pak nutno jest pěstovati hry takové, kde už trochu toho nebezpečí stává — a kde začasť mladík

nučen jest, chce-li dobrým hráčem slouti, tělo své nastaviti útokům strany druhé, aby chránil své spoluhráče. Může býti krásnější příprava pro život, nežli hry takové, v nichž pěstují se vlastnosti, které jsou tou nejkrásnější ozdobou každého muže?

A jednou z takových her jest foot-ball.

Doznáváme, že stávají se při hře této úrazy — jako při každé jiné hře — ale oběti nehody stávají se téměř z pravidla hoši slabí, pro těžkou hru předběžným cvikem nepřipravení. Na zdejších universitách, kde hraje se foot-ball od otevření škol až do konce listopadu, stane se poměrně jen málo nehod a to proto, poněvadž jen takoví hráči se účastní, kteří jsou pro ni tělesně spůsobilí. Mnohá naše maminka spínala by jistě ruce nad nějakým tím vyraženým zubem, odřeným čelem, nebo i vykloubenou kostí — ale že taková nehoda mladíku daleko tak neškodí, jako nemírné kouření, často i pití a celonoční hýření, to dobré té matce snad ani ve snu nenapadne.

Foot-ball jest hrou, v níž platí pravidlo: všichni za jednoho a jeden za všechny, v níž mladík nesmí ukázati bázeň, v níž často musí vrhati se v nebezpečí, aby chránil svého spoluhráče, aby ochránil čest svého "teamu", čest a slávu své školy. Nuže, vy úzkostliví — jmenujte nám jinou hru, která by vyžadovala takové mužné cnosti u hráčů, jako ta vámi kaceřovaná "kopaná"?

Na konci dovolíme si uvést malou vzpomínku a ať truchlivou tuto událost připomenou si vždycky ti, kdož v budoucnosti budou chtít zase psáti o těch "surovcích", těch "neurvalcích", pěstujících foot-ball.

Snad každý z čtenářů četl o truchlivém neštěstí, jaké stihlo universitu Purdua. Vlak, v němž nalezali se hráči foot-ballu, jedoucí aby utkali se ve hře s hráči University Indiana, srazil se s vlakem jiným a polovice hráčů byla na místě buďto usmrcena neb smrtelně zraněna. A ať jsme na podobné události v zemi této zvykli, nehanbíme se doznati, že při čtení podrobností této katastrofy kanuly nám slzy po lících.

Z troskek roztrštěného vozu železničního vynesena byl foot-ballista, máje obě nohy v kolenou uraženy a když přítomný profesor němčiný se k němu přiblížil, rozložily se zsmalé rty hráče k úsměvu a on pravil:

"Profesore, to dle všeho nebude v pondělí z němčiny nic."

Za půl hodiny ubohý ten mladík skončil.

Jiný hráč, citě, že se konec jeho blíží, s vynaložením posledních sil vyrazil ze sebe:

"Oh, jen nesdělujte ničeho mé ubohé matce!"

Z jiného vozu vynesena byl foot-ballista, jehož levá strana obličej byla tak roztrštěna, že kosti ven vyčnívaly a když se k němu lékař naklonil, aby mu hrozné poranění ošetřil, zaseptal raněný:

"Ne mne — dosti času. Tam, tam jděte, kde jsou ženy . . ."

Zda nezachovali se mladíci tito jako praví hrdinové? Takové povahy dovedou vypěstovati jenom hry, jakou jest foot-ball a až někomu u nás opět napadne nazývati foot-ballisty "surovci" a "neurvalci", ať vzpomene sobě na tyto tři mladíky, které již kryje chladná zem a na které vezdy vzpomínati budeme jako na nejkrásnější vzory pravé mužnosti!

SOKOL AMERICKÝ

CVIČENÍ S ČINKAMI.

stanovená pro všesokolský slet a závody N. J. S. v St. Louis, Mo., v srpnu 1903.

Cvičení tato sestávají ze čtyř oddílů. Každý oddíl pak sestává ze dvou různých skupin sestav, jež označeny jsou písmenami A a B. Polohy paží zůstávají v A a B každého oddílu stejné; pouze provedením neb přidáním pohybů jiných vzhled cvičení se mění.

Prvé tři oddíly cvičí se vždy jednou v levo a jednou v pravo, celé pak ještě jednou a bez přestávky z cvičení A do cvičení B přecházíme, v němž stejný pořádek se zachovává. V odd. IV. cvičíme však dvakrát v l. a pak cvičení dvakrát v pr. provádíme. V I. a II. odd. ruch veskrz mírný; v III. a IV. odd. v cvičení B ruch smíšen v mírný i střední. V odd. III. B pohyby nohou, v odd. IV. B pohyby

paží změně té podléhají. Při provádění cvičení počítáno budiž v ruchu středním.

Číslice uvedené při popisu za (obr. x) — 1—2, značí, že cvičení provedeno v dvou dobách středních. Kde pouze jedno číslo udáno jest, tam příslušné údy v jedné střední době změny provedou. Při vyobrazení budiž dbáno toho, odkud pohled se udává. Ku cvičení použito budiž 3 lb. činek železných, tam kde jich mají, kde nikoliv, cvičí se s činkami dřevěnými. Určitý druh činek, jichž použije se při cvičení na výstavě, oznámen bude co nejdříve.

Kdokoliv přál by si vysvětlení nějakého, nechť obrátí se na vrchního náč. Nár. Jed. Sokolské.

1 — Základní postavení.

2 — Pohled z předu.

3 — Pohled ze strany.

4 — Pohled z předu.

Oddíl I.

A.

1. Stoj únožný v l.
Vzpažit upažmo (poloha palcová).
(Obráz 2) — 1—2.
2. Stoj zánožný v l.
Předpažit. (Poloha palcová).
(Obr. 5. pohled ze strany.) — 3—4.
3. Stoj přednožný v l.
Upažit. (Poloha hřbetní).
(Obr. 4.) — 5—6.
4. Přisunem l. nohy a připaž. základní postavení.
(Obr. 1.) — 7—8.

5 — Ze strany.

6 — Z předu.

7 — Ze strany.

8 — Z předu.

B.

1. Stoj únožný v l.
Vzpažit upažmo. (Pol. palc.)
(Obráz 2) — 1—2.
2. Podřep zánožmo v l.
Předpažit. (Pol. palc.)
Předklon.
(Obr. 3. pohled ze strany) — 3—4.
3. Vzprím a výpad v l. v před.
Upažit. (Poloha hřbetní).
(Obr. 6.) — 5—6.
4. Přisunem l. nohy a připaž. základní postavení.

Oddíl II.

A.

1. Stoj zánožný v l.
Zapažit. (Poloha pal.)
(Obr. 7. pohled ze strany.) — 1—2.
2. Podřep přednožmo v l.
Vzpažit přednožmo. (Poloha pale.)
(Obr. 8.) — 3—4.
3. Stoj únožný v l.
Upažit. (Poloha hřbetní.)
(Obr. 9.) — 5—6.
4. Přisunem l. nohy a připaž.
základní postavení. — 7—8.

B.

1. Výpad v l. vzad.
Zapažit. (Poloha pale.)
(Obr. 10. pohled ze strany.) — 1—2.
2. Podřep přednož. v l.
Vzpažit předpažmo (pol. palcová.)
(Obr. 8.) — 3—4.
3. Výpad v l. stranou.
Upažit. (Pol. hřbetní.)
Úklon na l. — hlavu otočit v pr.
(Obr. 11.) — 5—6.
4. Přisunem l. nohy a připaž.
základní postavení. — 7—8.

9 — Z předu.

10 — Ze strany.

11 — Z předu.

12 — Z předu

Oddíl III.

A.

1. Stoj úkročný v l.
Vzpažit zevnitř upažmo. (Pol. palcová.)
(Obr. 12.) — 1—2.
2. Úhyb v l.
Vzpažit v l. zevnitř, čelným kruhem dovnitř.
Odpazit v pr. (Obě v pol. hřbetní.)
(Obr. 13.) — 3—4.
3. Přisunem l. nohy dřep.
Vzpažit. (Pol. palcová.)
(Obr. 14.) — 5—6.
4. Vztyk a připažením upažmo.
Základní postavení. — 7—8.

B.

1. Výskokem stoj rozkročný (čelný).
Vzpažit zevnitř upažmo. (Pol. palcová.)
(Obr. 12.) — 1—2.
2. a) Výskokem stoj spatný.
Vzpažit v l. zevnitř, čel. kr. dovnitř.
Odpazit v pr. (obě v pol. hřbetní) — 3.
b) Výpad v l. stranou.
(Obr. 13.) — 4.
3. Půl obr. v pr. — poklek v l.
Vzpažit, l. paže obl. dolním, pr. nejkratší cestou.
(Obr. 15.) — 5—6.
4. Vztyk — půl obr. v l., přisunem l. nohy a připaž.
Základní postavení. — 7—8.

13 — Z předu.

14 — Z předu.

15 — Z předu.

16 — Ze strany.

17 — Ze strany.

18 — Ze zadu.

19 — Z předu.

20 — Ze strany.

O d d í l I V

A.

1. Stoj zákročný v l.
Vzpažit předpažmo (pol. palcová.)
(Obr. 16., pohled ze strany.) — 1—2.
2. Celý obrát v l. ve stoj přednož. v l.
Vzpažit, bočnými kruhy po l. straně těla.
(Obr. 17., pohled ze strany.) — 3—4.
3. Výpad v l. stranou.
Upažit v pr. (obě v pol. palcové.)
Levou paži skrčit předp. dovnitř obloukem dolním.
(Obr. 18.) — 5—6.
4. Přisunem l. nohy a připaž. základní postavení. — 7—8.

B.

1. a) Paže skrčit zapažmo. (Pol. dlaní.)
(Obr. 19.) — 1.
b) Únik v l.
Trčít vzhůru. (Pol. hřbetní.)
(Obr. 20., pohled ze strany.) — 2.
2. Celý obrát v l.
(Paže zůstanou ve své poloze.)
(Obr. 21., pohled ze strany.) — 3—4.
3. a) Výpad v l. stranou.
Upažit v pr. (Obě v pol. palcové.)
Levou paži skrčit předp. dovnitř obloukem dolním.
(Obr. 18.) — 5.
b) Levou paži mrštit do upažení.
(Obr. 22.) — 6.
4. Přesunem l. nohy a připaž. základní postavení. — 7—8.

21 — Ze strany.

22 — Ze zadu.

Hlavní podmínkou zdárné výchovy tělesné je zdravý, čistý vzduch. O to zajisté nebude s námi vésti nikdo spor — a také nám sokolové přisvědčí, že se na mnoha místech cvičí v místnostech plisní páchnoucích a v mračích prachu, vystupujícího z nečistých zínének. Kdy bude v našich sokolovnách pošinut tělocvíc na první místo, kde až posud královal tanec?

Nikdo nekope se tak rychle hrob, jako ten, kdo osvětlení tělesné hledá jen na dně pivní nádoby.

Tužiti své rozmarilé tělo, přivést každý den krev do rychlého běhu a tak pročistiti celý náš system a zbaviti se přebytečných, škodlivých látek, jest povinností každého člověka — ne-li vůči sobě, tedy aspoň vůči potomkům.

Řekneme-li, že cvičení těla mělo by býti základem výchovy mládeže, smějí se nám někteří mudrlanti a při tom obdivují ty filosofy, básníky, řečníky a umělce, které dalo světu staré Řecko, kde základem výchovy bylo na prvním místě pěstění těla.

Žena a stát.

Soudice dle některých brošur a různých drobných prací, jež v poslední době vyšly a týkají se rovných práv mužů a žen, dostali jsme se pomalu tak daleko, že nejvyšší a nejkrásnější úkol ženy, úkol mateřský, považuje se dnes za méně důstojný práce, kterou prý ženy jako mužové zastávají mohou. A litovati jest, že hlasy podobné i z řad žen se ozývají, žen, jež činí nároky na probudilejší.

Nejprve dlužno podotknouti, že každé prohřešení se proti přírodě tato sama dříve, aneb později si ztrestá. A není-li proviněním, prohřešením se a bludem proti přírodě, když ženy hlavní úkol svůj, výchovu dítek svých, svěřiti by chtěly bezvýminečně — státu. Podle zákonů našich nynějších, jež lidem všem rovná práva zaručují a rovné povinnosti vůči obci i státu ukládají, stát nad výchovou a vzděláním dítek pečuje, ba i tu či onde o nucenou návštěvu škol veřejných se stará, staví vyšší a odborná učiliště atd., avšak vždy a v prvé řadě počítá na základní a prvotní výchovu dítky matkou, není-li pak této a dítko zcela osiřelo, aneb krkavčí matkou pohozeno jest, dostává se mu výchovy v sirotčinci, aneb nalezinci. Jestli takováto šablonovitá výchova státního ústavu může nahraditi péči, lásku a starostlivost matčinu, dovolujeme si velice pochybovati, ač milerádi uznáváme, že v těch kterých ústavech mnoho dobré, lidumilné a šlechetné práce do roka se vykoná. Takovéto "sestátnění" výchovy dítek našich, takováto společná výchova musela by se rozhodně díti na základě jistých pravidel, i pochybujeme, že by vedla k cílům žádoucím.

Jak na příklad mohlo by děcko prospívati v některém tom společném ústavě, kdyby to nejhlavnější a věru nenahraditelné mu scházelo — matka je kojící. Či myslíte, že všeliké ty americké náhražky a umělá krmiva byla by s to vykonati tolik jako mléko matčino? Mohly by dítky takto vychované býti na duchu i těle silné? Pochybujeme velice, a pochybujeme tím více, že individualita dítek by se nemohla vypěstovati, že čilost jejich a zdraví by trpěly. A což to nejhlavnější — láska mateřská? Čím tu chcete nahraditi?

Zdaliž oproti tomu není lepší, daleko účinnější a již zcela osvědčenou výchova nynější pod dozorem matčiny? Či není to práce? Není práce to nad jiné obtížnější, důležitější i oné, již koná muž a manžel, či otec rodiny? Práci touto žena, matka tvoří, mění, vzdělává cosi, o čemž celému okolí svému svými výsledky dává vědět, sil svých tak nejlépe užívajíc. A to jest konečně smysl celý pověstné hádanky o určení člověka, jakž zdravý rozum po vše věky věc pojímal: a bychom všichni vespolek sil, které přírodou nám dány byly, upotřebili, všechno co do nás vloženo, k rozvoji přivedli.

Souhlasíme úplně, že žena jest člověkem zrovna tak jako muž, neupíráme jí rovných práv a povinností, neupíráme jí zejména veškeré možné cesty ku vzdělání a vítáme ženu probudilou, pokrokovou a vzdělanou vždy s otevřenou náručí v kruh náš, avšak jako tvrdíme o muži, toho tím více dovolujeme si tvrditi o ženě, že musí býti na těle i na duchu zdravá, nemají-li celá pokolení od kolena ku kolenu trpěti chorobami dědičnými, nemá-li dorost náš zakrsati a trpěti různými

nemocemi, jimiž příroda se mstí na těch, kdož se proti ní provinili, ať již muž to, aneb žena, a co nejhoršího mstí se i na tom nevinném dítěti.

My sokolové zvláště honosíme se tím, že chceme vychovati především a nade vše ZDRAVÝ LID POHLAVÍ OBÉHO BEZ ROZDÍLU. My v ohledu tom jako ve všech otázkách jiných vždy věrně stáli při těch, jimž různé víry, sama bible a kněžourské knihy i nové doby vykazovaly a stanoví ještě dnes místo zcela podržené v rodině, ještě dnes ženu méně dokonalejší činí a požadavkům jejím vyšším útrpně se vyhýbají, ne-li vysmívají. V rodinách sokolských, a toho dovolujeme si tvrditi přímo a nepokrytě, žena, matka vždy byla družkou svého manžela a sama vychována jsouc ve snahách sesterských a činy bratří sokolů prochnuta, nikdy a nikde nemusela se považovati za tvora poníženejšího a také ani považována nebyla, neboť u sokolů bratrství a rovnost nevyznělo ještě zcela v planou frázi. Jsou ovšem a byly výminky.

U nás honosíme se ženami podnikavými, odhodlanými, srdnatými, ale nehonosili bychom se jimi, kdyby pozbyly své nežnosti k nám, své ženskosti, která na roveň se staví naší mužnosti. Nechtěli bychom, aby i ony mateřských povinností vychovatelských chtěly odevzdati nějaké společnosti cizé, jež třeba novým státem se jmenuje, nechtěli bychom ale také, aby v práci a zaměstnání jejich, když dítek nemají, u vzdělání a pokroku se jim překáželo. Často slyšíme o zvláštních zjevech velikosti, genu, vynikajících mužích práce a vědy všech oborů, slyšíme o těch, kdož různé přivedli obraty, pravdě životy své obětovali, za osvětou lidu svého kráčeli, zakládali i bořili, umělci, učenci, vynálezci a jiní a jiní, avšak žen při tom jakoby se bylo zcela opomělo v dějinách a rozvoji lidstva vůbec. A přec — přec každý ten genius, každý ten velikán měl matku. Tím řečeno je dosti. Býti matkou, dle úkolu přírodou jí vykázaného měl by býti úkol každé ženy nejkrásší, jakékoliv sebe menší poskvrnění této snahy není pokrokové, ale záhubné. A příroda přec vede nás jen ku všem věcem užitečným v bádání a práci naší.

Mluví se někdy i o volebním právu žen, zde se jim jej dopřává, onde upírá. Proč však upírá? Či matka, která syna svého vychovala, ve cnostech občanských jej cvičiti se snažila, často k tomu jej vedouc přímo, či nepřímou, že třeba "dobře činit", měla by být méně syna svého, méně muže svého v očích státu, jehož ústava přec zaručuje rovnost lidem všem? Zejména ve volbách školních hlas její rozhodně měl by být slyšán, o druhé záležitosti, dokud budou rázu nynějšího, sotva žena sama by dbala.

Chtít nám však nahradit KRB RODINNÝ společnými kuchyněmi, společnými vychovatelskými ústavami pro dítky naše, společnými jídelnami, čistírnami, jeslemi a zahrádkami dítek, aneb jak se ty "NOVÉ VĚCI MNOHÉ NOVÉ ŽENY" jmenují, toť prozatím by bylo příliš. Takovéto změny ovšem náhle státi by se nemohly, avšak za příčinu dojísta by měly to nejhlavnější, čili ztrátu cností mateřských, cností vychovatelských, a co nejhlavnějšího, ztrátu lásky mateřské, pýchy mateřské a všech její krásných snah a tužeb, nesoucích se k vyniknutí nad jiné u výchově té své drobtiny.

Smutně vyznívá porovnání z úst žen, jakoby učenci doby nynější nechťeli mít ženu člověkem, nýbrž prý jakýmsi nemyslitelným rozplozovacím strojem, kvočnou, kravičkou, která poskytuje hojnou, zdravou část pokolení lidského. Kdyby tomu tak bylo, tož neměli bychom dnes přece téměř v každém oboru práce a vědy síly ženské, neměli bychom učiliště, kdež jim věda i práce stejná zaručuje práva a stejných od nich žádá povinností, neměli bychom soutěže v různých obchodech, živnostech a ústavech, jež pod dozorem aneb rukou ženy tu i onde prospívají. Avšak jako žena zdravá a zdravý muž nutni jsou v rodině, tak i zdravá žena jen může býti k práci, ať již duševní či jiné.

Matky o sedmi, osmi a desíti dětech, které ještě v poli pracují a muži svému v potu tváří pomáhají, mimo všech povinností jejich domácích, vidáme často na venkově našem. A jak jsou ty žínky čiperné, jaré a zdravé při sbírání kukuřice a podobně, jak ta děvčátka si statečně vedou v poli, jako ti hoši a staří. Proč tak činí? Musí tak být, aby žena s mužem na poli se dřela? Nemusí, a také kde nemusí, obyčejně tak není, pomoc se jednoduše najme, zjedná, jestli vůbec jaká ku zjednání jest. Za práci se nikdo stydět nemusí a žena-li dobrovolně sama muži svému pomáhá, jeť opět osobním to právem jejím, jež přispívá dojista k získání náležitých a lepších prostředků životních oběma i rodině. Nejsme rozhodně snad proto, aby se tak dělo, neboť víme, jak americké živly na věc pohlíží, ale proto jsme, aby ženě v každém ohledu ponechána byla svoboda nejúplnějšího vzdělání, volnost práce a práva člověka vůbec.

Proto také věta, již vložily živly zpátečnické a různé ty víry do slibu manželského, jednající o "poslušnosti ženy muži" neměla by dnes v pokročilé době naší míti místa vůbec, neměla proto, že nesrovnává se nikterak s důstojností člověka, ženy samé a pak hlavně proto, že v celku slibu toho se nedbá, dbáti se nemůže. Ano, již v té chvíli co jde párek od oltáře, slib ten ruší, když novomanžel poručil by paní své, aby v kočáře ku příkladu jen závoj sundala a p. Kdo by tu poroučel, on či ona? Však známe to. A jiné a jiné, nač tedy slibů planých? K čemu nějakého zákona, který denně se ruší . . .

Zbytečné obavy.

Zdá se nám, že mnohá usnesení minulého sjezdu nebyla pochopena správně některými bratry sokoly. Že by někdo zámyslně přijmuté články překrucoval a smysl neb význam jich nesprávně vykládal, tomu nevěříme, a ani bychom v případě takovém pozornost svoji tomu nevěnovali, leč podati vysvětlení tam, kde otázky stávající toho vyžadují, to vždy ochotně vykonáme. — Na posledním sjezdu přijat byl článek stanov, v němž se dovoluje V. V., aby, kdyby potřeba toho vyžadovala, oprávněn byl, zaměstnávat při pořádání kursu i učitele národnosti jiných. Proti článku tomu zvednut "protest" a zástupci sjezdu se diví, jak prý tak daleko zblouditi mohli. Povinná úcta naše ku každému sjezdu a tedy i poslednímu ukládá nám povinnost, celý dotýčný článek blíže objasnit.

Pořádání kursů Nár. Jed. Sokolskou bylo vzato prvně v úvahu na sjezdu v Omaze r. 1898. Na sjezdu tom také prvně přijat byl článek, o němž tuto pojednáme v plném znění tak, jak dnes ve stanovách se nalezá. Tenkrát a po celých pět let následujících, nikdo ničeho závadného v něm nenašel. Před sjezdem posledním dáno bylo mnoho návrhů, co ve stanovách našich mělo by se škrtnouti a co přidati, avšak článku tohoto, jenž po pět let ve stanovách našich byl, nikdo neviděl. Leč to zůstává si stejné, dnes tam článek ten jest opět a my musíme doznati, že kdyby v praxi užiti se jej mělo, zůstane tam jako článek dobrý; jen třeba mu rozuměti. Podáme zde náhled svůj krátce.

K pořádání kursů na prvním místě třeba dobrých učitelů. Řekněme si to jen upřímně, že mezi námi dobrých cvičitelů nadbytek není, z těch dobrých opět jen málo vybrali bychom jich, kdož přednáseti s úspěchem schopni jsou.

Zástupci na sjezdu byli zajisté toho náhledu, že přednášející učitel musí "o něco" více vědět a znáti, nežli cvičitel, aneb cvičenec, který do kursu přišel, aby v řádného cvičitele se zdokonalil. Co se týče soustavy naší, k tomu máme třebas dost schopných cvičitelů, kteří s úspěchem o ní přednáseti by mohli. K tomu zváti si cizince, zajisté nikomu ani zdaleka nenapadlo. Avšak znalost soustavy naší — umění dovésti odříkati některé základní formule její, toť jen nepatrný díl požadavků, jež v cvičitele naše klademe. My žádáme též, by každý cvičitel důkladně znal každé jednotlivé části soustavy naší a to nejen v theorii, ale i v praxi. Vždyť některá z částí těchto sama o sobě značí velkou část vědy tělocvičné a znalost praxe — umění odborné. My dlouho zabývali jsme se pouze učením, spíše odříkáváním paragrafů soustavy naší, při čemž k důkladnějšímu rozboru došlo vždy pouze u prvních dvou odborů. To stačilo snad pro cvičitele naše, pokud jen cvičením členstva se zabývali. Dnes však žádáme od cvičitelů schopností více. Chceme, by cvičili mládež naši, jmenovitě děti a k tomu třeba širších vědomostí. To poznali jsme na kursu minulém. Přednášky o tělocviku dětském byly novinkou skoro všem posluchačům; o nějakém uspořádaném cvičení "dívčích kroků" málo kterému z nich před tím se zdálo. O šermu vědělo se toho u nás před tím velmi málo. Kdyby učitel jeden byl býval nucen z příčiny nějaké přednášky zastaviti, kdo by byl zaujal místo jeho? Ať nikdo nám neříká, že náhradníků bylo k dostání dosti. My žádáme na českých rodičích, aby dítky své do tělocvičen našich posílali a proto povinností naší o dobré cvičitele se postarati. Kdyby k účeli tomu nedostávalo se nám schopných sil ze středu našeho, pak nuceni bychom byli, jednoduše zjednati k tomu třebas Němce, jako tito v semináři svém v Milwaukee, když třeba, jednají si pro jisté odbory — Američany. Lépe naučiti se něčemu užitečnému od cizince, nežli nenaučiti se tomu vůbec.

Před dávnými lety zjednala T. J. S. v New Yorku Němce a ten vyučoval některé členy jmenovaného sboru šermu. Proč? Krátce proto, že Čecha, odborníka k účeli tomu nikde najíti nemohli. To co stalo se v T. J. S. v New Yorku před lety, může se přihoditi i pořadatelům příštích kursů našich. Tenkrát novinkou pro nás byl šerm, zítra může býti opět něco jiného. Není

třeba, by strašil nás někdo těmi soustavami národů jiných. Vezmem-li českou a německou soustavu a porovnáme je dohromady, pak seznáme brzy, že cvičební material tu zcela stejný. Rozdíl jest ten, že v jiném pořádku v celek jej upravujeme. Obě soustavy podobny jsou dvěma obchodům, v nichž jedno a to samé zboží, pouze ten rozdíl, že v každém obchodu to zboží do jiných "suplátů" či příhrad ukládají, aneb z nich vyjmají. Oč nám se jednati musí jest, aby se všim tím zbožím náležitě zacházeti jsme dovedli. Že by zástupci na sjezdu byli pomýšleli na učení nějakých nových soustav, tomu nevěříme. Kdo chtěl by mimo naši soustavu učit nějaké jiné systémy ještě, ku př. švédský, ten potřeboval by k tomu více času, nežli našim cvičencům se dostává. Kdo musí 8 až 10 hodin denně v továrně pracovati, aby se uživil, tomu zbude sotva tolik času, aby to nejnutnější pro potřebu cvičitelskou pochopil. Proto stále ta nouze o cvičitele, jakých sami bychom si přáli. Závěrek náš však zůstane tento: Nemějte nikdo strach, že odchováváme si cvičitelů přeučených, t. j. takých, kteří by znali z oboru svého více, nežli k potřebě naší nutno. To jsou obavy dětinské. My, nerozpakovali bychom se zaměstnávat v tělocvičnách našich cvičitelů těch nejvyšších, jen kdyby jich bylo. Nemějte nikdo strach, že pomocí kursů k cvičitelům takým si pomůžeme, kdyby možné to bylo, my přáli bychom si kursů takých od srdce a jeden za druhým.

Výchova mládeže.

Není a nemůže býti o tom pochyby, že výchova mládeže naší, mládeže české jest dojista prvním a nejslechetnějším úkolem, který jsme na se vzali. Jest pravda, že úkol ten přináleží v prvé řadě rodičům a pak v druhé tedy řadě spolkům, které skládají se z členstva čili těchto rodičů, aneb těch kterých členů rodin českých. Jestli v zemi této chceme na dobu co možná nejdelší se udržeti, nepomůžeme si nikterak zakládáním nových spolků, aneb přidáváním se ku spolkům cizím, zřizováním všelikých bezúčelných klubů a podobně, ale pomůžeme si, když dodávati budeme — abychom tak děli — vždy nové, jaré a zdravé síly spolkům dobrým již stávajícím.

Podpora a zakládání českých sobotních a nedělních škol v osadách našich, škol pro mládež i dospěléjší, besídek nedělních, čítáren, zařizování knihoven a škol tělocvičných jsou prvé a hlavní podmínky sebezachování, jež nikterak nemusí být na újmu povinností našim občanským vůči nové vlasti naší. Jestli však chceme, aby mládež naše i naší zůstala, jestli skutečně činíme nároky na živel pokrokový, jestli chceme, aby bylo tu někoho po nás, jenž v podpoře směrů volných a zásad svobodomyšlných nadále by pokračoval ve prospěch veškerého lidstva, který v dalším vzdělání by hledal pravdy a snažil se býti živlem uvědoměným a žádoucím v každém oboru práce a vědy, tož musíme přiložiti ruky k dílu již v té naší školce malých.

V té školce malých musíme vštěpovati mládeži naší nejen lásku k jazyku otcův a matek jejich, nejen

hrdost na původ jejich, ale musíme se snažiti vykořeniti z té mysle jejich vnímavé veškeré ty bludy a nesmysly, o nichž tu a tam od soudruhů a družek svých, aneb i žel za časté na školách veřejných slyšávají, kde učitelka na vzdor právním ústavním z bible předčítá, jsouc v přímém tak rozporu se zásadami rozumovými a vychovatelskými vůbec, a právy občanskými pak zvláště.

Již z toho ohledu zakládání škol nedělních dojista každý přítel myšlenky svobodomyšlné jen s radostí uvítá. Škol takých nám třeba nejvíce. A mají-li úkol školy ty dostati, výběr sil učitelských nesmí a nemůže býti jen tak ledabylým. A věru nebude nám třeba na nedostatek sil naříkati, když jen jim zaplatíme, slušně zaplatíme. Z dosavadních zkušeností všichni nejlépe víme, že tak zvané ochotníčení se nevyplácí, že každá práce zaplacená býti má, žádají-li se nějaké výsledky vůbec. A u výchově mládeže naší nechtěli bychom míti výsledků co nejlepších?

Či myslíte, že pomohli jste již věci, když na jedné straně pošlete ze spolku vašeho tolik a tolik dollarů na podporu české svobodomyšlné školy ročně a na druhé straně tutéž mládež, k již výchově ve směr našem domníváte se přispívati, lákáte tolikráte a tolikráte týdně do "šindyků", do zábav to zrna nejhrubšího, jen k vůli tomu, aby spolek váš vydělal tolik a tolik stříbrných a zaplatiti si mohl za tu hromadu cihel, již nazývá stánkem svým? Jaký podivný to druh dobročinnosti, již věru že nížádné meze se nekladou . . .

Či myslíte, že přispíváte na školu svobodomyšlných a z peněz jejich zbudovanou, když nečinně přihlížíte k tomu, aby ve správě čili ve sboru důvěrníků téže zasedaly živly zpátečnické, aneb když odbydete do roka školku několika dollary, aniž jak povinností vaši stanovami sboru vašeho na srdce vám vloženou, učinili by jste za dost a čas od času přesvědčovali se o vlastním pokroku jejím, o vlastní osnově vyučovací a o tom, zdali skutečně vyhovuje se snahám našim, jichž dosah nejlépe vyjadřují slova Paynova: "Celý svět jest mým domovem a dobré činit mým náboženstvím."

Či myslíte, že jednáte správně a člověka důstojně, když k vůli "lidem, aby se neřeklo" pošlete dítky své do sektářských "sundy-schools" v neděli odpoledne a dopoledne do české školy svobodomyšlných? Jest to nějaká výchova toho ubohého dítky, jež stává se mimoděk otrokem vaší osobní ziskuchtivosti, hrabivosti, aneb úžasné nevědomosti? Ubohé dítko takové, ubohá ta jeho mysl, jež nestačí, aby věděla, co se s ním vlastně provádí! Ctíme přesvědčení každého a vážíme si těch, kdož je hájí, však takovéto obojživelnictví, takovýto šachr s vlastní naší mládeží, vlastní naší krví, tomu mírně řečeno — se divíme, již proto, že žel příliš často a všude se vyskytuje.

Či myslíte si, že vykonali jste dosti, když té ubohé popelce, škole české, vykazali jste tmavé, vlhké a nezdravé místo někde v přísklepi, jinak prostranné siné vaší taneční? Takovým koutem chcete čeliti pohodlným, vzdušným a jinak zpříjemněným místnostem nedělních škol sektářských a podobných? Má v takovémto místě mládež naše přilnouti ku školce své, přes veškeru námahu a poctivou snahu učitele, který sotva dovede zameziti, aby žactvo jeho nevidělo veškeré ty

“zbytky” tu i onde některé té sobotní a nanejvýš ušlechtilé zábavy — sic!

Či myslíte si, že lépe mládež naší vésti k pokrytectví, nedůstojné poddanosti, tak zvané americké “šikovnosti”, aneb ramenářství, jež každému muži zásadnímu z té duše protiviti se musí. Jak jinak vyjímá se vedle takých nedochůdčat hošík bystrý, děvče opravdové a upřímné, snášenlivé, důstojně si počínající, mravné, počestné, po vědění bažící, pilné, vytrvalé, zdravého těla i ducha.

Či myslíte, že toho všeho dítkám vašim netřeba, že v praktickém životě dnešním soutěž síly, tedy zdraví, znalost více, nežli jednoho jazyka, vzdělání vůbec a jiných vymožeností doby pokrokové netřeba? Litovali bychom vás a ještě více těch, kdož bez viny vlastní vaši jsou, dítky vaše.

Co krásných úkolů a co krásné práce opravdové ve škole naší vykonati se dá! A hle, z těch právě malých českých škol svobodomyšlných, jichž tolik po mnohých osadách českých ve Spojených Státech prospívá, získává se žactvo škol tělocvičných sborů našich sokolských. Jaký tu úkol náš, jak dalekosáhlý, jak významný! Snažili jsme se mu dostáti svědomitě a poctivě. Vychovali jsme celé řady dorostu našeho, vychovali na duchu i na těle. V tom ohledu však třeba nám vytrvalosti, vytrvalosti i přes všechny překážky, vzpružení sil a činů skutečných i nadále, činů, jež zajistily by nám žactva co nejvíce, jež pomohly by k zařízení škol tělocvičných všude, kde jen poněkud toho docíliti se dá, ba i v místech takých, kde třeba ani sborů sokolských nestává.

Postarejme se o dobrého učitele, aneb dobrou učitelku do těch kterých školek našich nedělních a jsou-li naši, zpříjemní té mládeži chvíle ve škole strávené nejprve prostnými a později rejem, hrou a lehčími výkony kdes na zahradě vedle školy, aneb v zimě ve škole samé, a tak první zasejou símě k lásce k tělocviku a věci naší vůbec, prospívajíce mimo to každému jednotlivému žákovi i žákyni na zdraví. Jak jedna ta naše školka s tou druhou úzce souvisí. A jak vydatné našli by učitelové naši a učitelky posily ve hrách tělocvičných a tělocviku vůbec proti všelikým těm obrázkům a jiným lákadlům, jež dítkám udílí se v různých těch “sunday-schools”. Jak jinak hra, osvěžující a celkem prospěšná na mysl dítky působiti musí, nežli bezvýznamný a bezcenný kus papíru s obrázkem, je-muž dítě nerozumí. A hle, již průběhem té hry, těch prostných, učí se dítko naše vytrvalosti, učí se tužiti, učí se kázní, bez chabého, otřelého, nicotného nářku, vzdychání, pokryteckého kroucení očima, a prospívajíce si na zdraví, stává se lepším a silnějším těch, již kdes doma za kamny skuhrati se učí, při každé sebe menší příležitosti postonávají, snadno se nastudí a spíše bledolící loutce se podobají, nežli zdárně vychovanému potomku našemu.

Zakládáním tělocvičných škol věci naší sokolské nejvíce se prospěje. Víme tak, a proto nečekejme na divy, na převraty, aneb na příznivější doby a příležitosti, svépomoc jest heslo nad jiné spasné a osvědčené. Tak přispějeme k výchově mládeže české daleko lépe, nežli si snad mnohý myslí, a podporující české školy sobotní a nedělní svobodomyšlné, podpoříme sami sebe.

Tam učíme je řeči naší, tam učíme je znáti dějiny národa našeho, znáti snahy naše a u nás opět snažíme se zachovati je silnými a zdravými, zdatnými a jarými pro životní zápas, jenž jim nastává. A čím lépe k zápasu tomu vyzbrojeni jsou na duchu i na těle, tím snáze vyjdou jako vítězové vedle jiných.

Cvičení prostrná.

Pro dívky 10- až 14-leté upravil Jan Jiroušek.

Základní postavení: Stoj spatný — ruce v bok. Čas: 1—4, 5—8. Ruch: mírný.

I.

1. Předkrok v pravo — vzpažit.

Při předkroku váha těla spočine na pravé noze, levá noha zůstane ve stoj zanožmo. Páze pohybují se do připázení dovnitř, upázení a vzpažení, páze v loktech ohnuté.

2. Půl obratu v levo, ve stoj únož v pravo, hlavu otoč v pravo — upaž v pol. dlani.

Při obratu přenese se váha těla na levou nohu. Hled obrácen na pr. dlaň.

3. Výskok, spojitě přísunem pravé nohy, stoj únož. v levo — ruce v bok.

Přeměna postoje koná se současně. V době kdy pravá noha zaujímá místo u l. paty, unoží se levou nohou.

4. Půl obrat v pr. — přísunem l. nohy stoj spatný. 5—8 opáčně.

II.

1. Půl obr. v pr. — podřep zanož. v pr. Upaž. v pol. hřbet.

Do podřepu zanož přicházíme unožením, t. j. noha pohybuje se obloukem, současně obrat konáme. Páze pohybují se do předp., z něhož v upázení přejdou.

2. Předkrok v pr., poklek v levo.

Vzpaž v pol. palc.

3. Vztyk, půl obr. v l., výpad v pr. vzad.

— Záklon — Ruce sepnout za hlavou.

4. Zákl. post. přísunem pr. nohy. Upažmo ruce v bok.

III.

1. Podřep únož. v pr., — Upažit v pol. hřbetní — úklon na pravo.

Podřep únož. v pr. koná se výskokem, levá noha podupne.

2. Vzpřím — úhyb v pr. — upaž. levá noha se napne, pr. pokrčí.

3. Stoj předkroč. v pr. dovnitř — pr. obl. dolním upaž. na levo.

Při stoj přednož, dovnitř špička pr. nohy na délku chodidla od l. špičky jest oddálena.

4. Půl obr. v l. na špičkách nohou v základní post.

IV.

Liché zástupy cvičí oddělení III., sudé zástupy oddělení II. aneb opáčně.

Věda, umění a práce.

Prof. A. Nový, na universitě v Ann Arbor, Mich., jmenován byl minule spoluredaktorem odborného listu lékařského pro výzkumnou pathologii a působiti bude vedle prof. Hektoena v Chicagu z koleje Rush. List přináseti bude vše, co na cestě pokusné v lékařství vykonáno jest a tu jméno našeho vědátora Čecha zhuště se vyskytuje. Jen více takých a podobných pracovníků ve všech oborech práce a vědy a tak prospěje se jménu českému více v zemi této, nežli zbytečným pozlátkem, lesklou trásní a patentním vlastněním se spoustou frázi.

V našem hudebním světě opět čilý nastal život; jeden vynikající umělec český za druhým hlásí se o vavříny, jichž dobývá si před žasnoucí cizinou, a o nás jde jediný hlas, že národem jsme hudebníků. "Český Paderewski" Ottokar Málek, již prohloubil si dráhu koncertem svým v Chicagu v divadle Studebakerově, Vratislav Mudroch přichází k nám ze své umělecké cesty z Austrálie, aby promluvil k nám svými houslemi a o "českém dnu" v St. Louis budeme míti příležitost poslechnouti sl. Heritesovu. Kolik tu zvůňných již jmen v tom v pravdě uměleckém kroužku našem, o kolik jsme pokročili v době poslední aspoň v tom ohledu, totiž my sami a co hvězd prvního řádu jsme slyšeli, našich hvězd, jichž skvělé vystoupení dojísta nezůstalo bez náležitosti vlivu na kruhy cizí. Máme své Čapky, Vilímy, Kolářiky, Mrázky, Machany, Krejsy, Hladké, Machky, Černé, Rajndly, Vrány, máme Kláru Čermákovu, máme malou Miladu Černých, atd., atd., a ti všichni nám vychovávají, aneb dojísta vychovávají celou řadu nadaných hudebníků, umělců a sil dobrých.

Pozorujeme od jisté doby, že v odborné literatuře, zejména v lékařství a elektro-technice v řadách spolupracovníků a spisovatelů odborných jest celá řada Čechů, ba v některých případech naši i vrchními jsou redaktory. Jest vidět, že uplatňujeme se, seč lze.

V různých odborech práce na výstavišti "světové" v St. Louis, Mo., jsou naši pěkně zastoupeni. V odborné strojnictvím jest Fr. Havlínek z Prahy. Dále v odboru architektury a stavitelském vůbec jest F. Janish a elektrickém F. Ondra.

Jest dojísta jen třeba upozorniti na tvořivost skladatele Mareše v Clevelandu, O. Klavírní skladby jeho jsou velmi pěkné, nakladatelstvo rádo je přijímá a rodičové naši dobře učiní, když dítkám svým opatří práce také, nežli jakékoliv odrhovačky bezcenné. Dostane-li se pak tvořivému duchu trochu povzbuzení bývají toho výsledky, jak víme, tím potěšitelnější.

Dozvídáme se z pramene zcela spolehlivého, že neúnavná překladatelka práce Karolíny Světlé, (pod titulem "Maria Felicia, poslední paní z Hlohova") opět pracuje na delší povídce české, již oditi hodlá v roucho anglické, aby práce česká přístupna byla širším kruhům. Jest to Antonie Krejsova, provdaná nyní za superintendenta škol Kendricka v Oaklohomě.

České názvosloví odborné není již popelkou, ba vystupuje se nyní i tam, kde nejméně bychom se toho nadáli. Tak časopis "Věda a práce" píše mezi jiným: "Hry na kulečnicku pěstovaly se již ve středověku, arci že nikoliv v tom způsobu, jak je známe dnes. Byly to původně hry koulemi na zemi, z nichž se postupně náš kulečnick vyvinul. Vedle mnohých jiných her i kulečnick byl u nás zaveden po příkladu ciziny. Na kulečnicku hrávalo se několik druhů her, z nichž dnes nejrozšířenější stala se hra karambolová. Podstata její jest asi našim čtenářům tak dalece známa, že není nám třeba rozepisovati se o jejích počátcích. Karambol jest hra u nás často hrávaná, ale málokdy považuje se za zábavu vážnou, ducha a soudnost třibící, kterou bez odporu jest. Jak málo péče se karambolu u nás do nedávna věnovalo, lze souditi z toho, že teprve před 3 lety byl v Praze založen kroužek jeho přívrženců pode jménem "První pražský klub karambolistů". V Americe, Anglii, Francii neb Německu existují již dlouho spolky, které se touto hrou právě tak vážně zabývají jako na příklad spolky šachistické pěstováním šachů. Že se u nás této zajímavé, možno bezmála říci vědecké hře nevěnovala pozornost, lze také tím dokázati, že se její názvosloví jen hemží slovy cizími. Zmíněný spolek karambolistů sestavil české názvosloví kulečnickové, jehož část dnes uvádíme. Práce tato nečiní ovšem žádných nároků na úplnou dokonalost, neboť známo, jak pozvolna se zavádějí česká názvosloví v jiných oborech; jest však provedena svědomitě společně celým klubem. Názvy, které uvádíme, byly vesměs předloženy na slovo vzatým autoritám lingvistickým, které uznaly, že pro ten čas lepších výrazů nestává. Tak přijaty pro pomůcky ku hře názvy: kulečnick, koule, tágo (není možno přeložiti, ani dobrým českým výrazem nahraditi) a křída. Na kulečnicku odrážejí se koule o obrubu; při hře provádějí se strky, jimiž docílují se postupně setkání všech tří kouli, karambol. Ten lze provést jako lom (sedlák), dvoj-lom, trojlom (doublé, triplé), atd. Lom jest strk přímý, následující jsou nepřímé (directer, indirecter Stoss). Zvláštní případy docílení karambolu jsou: doběh (Nachläufer), vrat (Schnipper), sbodec (Massé), na rub (Busar), sraz (Preller) a oblouk (Bogenstoss). Hra má vždyjeviti cit (Tempo) a takovou přesnost, aby každý karambol byl sehrán na postavu."

Pomocí Roentgenových paprsků léčí se různé zastaralé kožní neduhy, tuberkulosa kožní, lišej, a nezhojitelné nádory na povrchu těla lidského, jako rakoviny, sarkomy a jiné nanejvýš nebezpečné, a až dosud za nezhojitelné považované neduhy. Až dosud však nebylo lze X paprsky tak "soustřediti", abychom tak děli, aby i rakovina krční na příklad, přímo vlivům jejich podrobena býti mohla a účinek přímý se očekávati mohl, jako v případech rakoviny kožní a povrchní vůbec. V posledním čísle "Iowa Medical Journalu" nalézáme však vynález, který umožňuje takovéto přímé léčení Roentgenovými paprsky, ať si je nádor v kterékoliv dutině, rakovina v materníku, střevní, hrdelní, atd. Jest to nová žárovka, chránicím štítkem opatřená a tak zařízená, že jistý druh prodloužení od žárovky samé jde přímo do dutiny, kamž paprsky poslati chceme a léčba tak přímo se předsevzítí dá. Výhody jednoduchého tohoto spůso-

bu léčby jsou veliké a co hlavního setkávají se s úspěchy, jakž nesčetnými případy dokázáno jest. Článek o druhu toho terapie, čili léčby, v témže listě mnohé podává doklady o skvělých účincích paprsků, a také mnohé doklady o nezdarech a příčinách těchto. Zajímavé, že vlastní vynález nové žárovky, od které si lékařský svět mnoho slibuje, jest vynálezem lékaře českého.

Pořádání poučných a odborných přednášek v těch kterých sborech našich jest nejen povinností, ale i příležitostí nejlepší upozorniti širší kruhy na práci naši, zejména, když pozveme si k přednáškám muže, již s námi jsou a věc naši pochopili, nefedrující při tom zájmu osobních a jiných. Takové a podobné vzdělávací chvilky vyváží více, nežli celá spousta frází.

Bezcenost dogmatických věr.

Pro "Sok. Amer." napsal Jos. C. Stuchlík.

Jest úkazem dojísta zvláštním a nápadným, že mezi všemi příslušníky nejrozličnějších národností v této zemi my Čechové projevujeme nejsilnější odpor k panujícím církvím způsobem tak intenzivním a vytrvalým, jaký jinde k nalezení není.

Již po dlouhou řadu let nalézá se valná většina českého živlu v Americe na válečné stezce proti dogmatickým věrám — najmě katolické — a vede houževnatý boj, utkávající se takřka denně s odpůrcem svým.

Rusové, Poláci, Slovinci, Vlachové, Irčané a částečně i Němci přidržují se náboženství, ve kterém byli v původních vlastech vychováni, bez zjevné touhy po dokonalejším vodítku k mravnímu rozvoji, — však my Čechové používáme měrou nejvyšší příznivých poměrů nové vlasti a lámeme s řádkým zápalem oštěpy za ideální statky lidstva.

Snad trefím do pravého, když řeknu, že hlavní příčina toho leží v hloubavé povaze české a pak oně "paličatosti" jeví se v krajním hájení náhledů, které považujeme za pravdivé. Duch starých mudrlantských písmáků v nás nevymřel, tvrdé české lebky doposud nezměkly. — A jest nám jich třeba. Duchovní obrození musí kráčet vždy v předu našich snah, neboť nelze dosíci úplné svobody dříve, pokud nejsou odstraněny náboženské pověry a jeho jejich.

Z té příčiny každý časopis, zvláště ale sokolský, mající za úkol vzdělávati a povznášeti, chce-li býti platným činitelem ve výchově lidové, musí trvale ve svých sloupcích pěstovati svobodomyšlnost náboženskou a s nepovolným úsilím snášeti vše, co přispěti může k vítězství světla nad tmou.

O nepravdivosti náboženství jsme — tuším — všichni přesvědčeni. Předkládá se nám v něm řada výmyslů ničím neodůvodněných, ze vzduchu vzatých, které jsou v přímém odporu s poznatky dnešní vědy a požaduje se, bychom v ně věřili. Když tak učiniti nemůžeme a nechceme, dav mravokárců ve planém strachu o naši spásu zděšeně volá: "A co mravnost? Co morálka? Čím se chcete řídit? Čím čelit zlu, nevěříte-li v boha, v život věčný, v odměnu a trest po smrti?"

Tož přihlédněme jednou k onomu "blahodárnému" vlivu náboženství, o němž církev za hlaholu trub a bubnů stále tvrdí, že udržuje mravnost mezi lidstvem, a posud'me, zda-li všecka ta námaha států podpírati víry, dává dostatečnou odměnu blahobytu lidskému a zda-li daleko větší prospěch by se nejevil, kdyby ku zdroji cnosti a blaha šlo se jinou cestou, než kterou kráčí církev.

Není pochybnosti, že by lidstvo došlo k žalostnému konci, kdyby se nepřidržovalo pravdy, spravedlnosti, dobro-

činnosti, humanity a vůbec nějakých cností, a kdyby nebyly neřesti potlačeny hanou či trestem. Skoro všechno, co se v tomto směru děje, koná se ve jménu náboženství, a všichni kdož učení jsou mravností, jsou ji učení jako náboženství. A v tom leží právě jeho houževnatost, jeho síla, a jenom proto zdá se ono tak mocným, že dovedlo tuto sílu plně využítovati, že prohlásilo se samozvaně za jedině oprávněného šířitele mravnosti a že nechce připustiti, aby soustavám beznáboženským přirknuta byla táž moc a totéž právo.

Jedna z nehlavnějších příčin, které dopomohly náboženství k vládě nad lidstvem, jest autorita. Uvážíme-li nesmírný její vliv na mysl lidskou a připomeneme-li si, že valná většina člověčenstva nezkoumá vlastním rozumem podstatu víry, nýbrž že přidržuje se jí ze zděděných názorů a pod tlakem výchovy, pak jest nám jasno, že autoritářství jest nejsilnější oporou církví, an odvrací rozum od cesty vědění a pravdy. Autorita je doklad, při němž lidstvo věří všechno, co se mu k věření podává, výjma fakta, o nichž vlastními smysly přesvědčiti se může. Nad nesmírnou většinou lidských bytostí jest obecný souhlas o věcech, u kterých osobně důkazů nevyšetřovali — zúplna všemohoucí. Cokoliv jest jim takto potvrzeno, tomu věří s plnou jistotou, jaká se nepropůjčuje ani svědectví vlastních smyslů.

Když tedy došlo náboženství schválení autoritou, nabylo tím větší moci než by mělo, kdyby lidstvo k němu bylo dospělo vrozenou mohutností svého rozumu.

Druhá hlavní příčina nadvlády náboženské jest ranná výchova u víře a vtoukání "příkazů božských" do dětských duší. Dojmy a názory vštěpené v mysl dítěte jsou takřka nevyhladitelné pro ostatní dobu života. Církev děkuje za svoji moc nikoliv mravním zásadám náboženským, nýbrž vyučování mládeže v náboženství. A jelikož nemožno si představit, že "rozkazy boží" jsou malým dětem něčím jiným než rozkazy jejich rodičů, nebo vychovatelů, můžeme tvrditi, že jakýkoli systém mravní, který by lidstvo uznalo, — byť i odloučen od náboženství, — měl by tutéž výhodu a otiskován od dětství, jevil by se nám daleko dokonalejším, než kterékoli náboženství, ježto později, kdy rozum dozraje, nemusel by býti podplácen ve prospěch víry rozumu odporující. Třetí příčina, která podporuje bezděčně nadvládu náboženství, je moc veřejného mínění. Chvála a haná, přízeň a nepřízeň spolubližních, je zdroj síly, tkvící v každém obecně uznaném systému mravním, ať je týž spojen s náboženstvím čili nic. Vidíme často, jak veřejné mínění zabírá lidem učiniti něco, co svědomí jim velí, a opáčně, přiměje konati to, s čím svědomí nesouhlasí. Málo jest těch, kteří uznávše náboženství za humbuk, dovedou k přesvědčení svému i v praktickém životě se hlásiti. Strach před hanbou, bázeň před zlou pověstí neb něčí nelibostí nebo nenávisť, zdržují je pravdu projevit. Trapnost vědomí, že stali by se předmětem nepříznivých posudků, že vyloučení by byli ze společenského styku a z těch nesčetných vztahů, jež lidské bytosti navzájem spojují, že ztratili by vše, čemu se říká úspěch v životě a že v některých zvláště fanatických společnostech vydání by byli jisté smrti uštvaní na pospas, nutí je k zakrývání nejvnitřnějšího přesvědčení a k pěstování přetvářky.

I zde, v zemi náboženské svobody, jsou jednotlivá místa a osady, kde ojedinelý nevěrec — i když je obdařen silnou vůlí — proti veřejnému mínění ničeho nesvede.

Uvedené tři hlavní příčiny nadvlády náboženské: autorita, ranné vštěpování víry a veřejné mínění, jsou jakýsi druh schytralé policie, dbající toho, aby člověčenstvo nevyšlo z duchovní poroby. Této policii nejedná se o dosáhnutí dokonale mravnosti lidstva, nýbrž o udržení vlády nad ním. Ovšem, zástupcové náboženství říkají, že toliko ono dovede nás učiti, co jest mravnost, že všechna vyšší mravnost, lidstvem kdy poznána, náboženstvím byla vštípena, že největší filosofové ve svých nejvznešenějších vzletech uvízli daleko od křesťanské mravnosti a že jenom tehdy mravnost je co platná, odvozuje-li se původ její od boha.

Tato tvrzení mohla býti pravdivá za časů, kdy lidstvo nalezalo se v barbarském stavu, kdy nedovedlo si vysvětliti pevné zákony přírodní a z nich plynoucí zjevy jinak, než nadpřirozenou mocí nějaké vyšší bytosti, již se bálo a proto ji i uctívalo, — však dnešního dne postrádají veškeré podstaty. —

Pro moderního člověka jsou mravní pravdy samy o sobě dosti silny, aby se nimi řídil, netřeba jim připisovati původ božský, stačí mu úplně poznání, že vyplynuly ze šlechtetných srdcí lidských. Dobře činiti, milovati bližního svého a ostatní podobné cnosti jsou v úplném souhlasu s mravností naší doby a našim rozumem, tak že není nebezpečí, že by vyšly z oběhu jenom proto, že jsou příkázáním lidským, nikoliv ale božským. Jiná tmavá stránka nadpřirozených věr jest ta, že nepřipouští kritiku rozumu. Vše co pochází od bytosti nanejvýš dokonalé, musí býti logicky také dokonalé. Však v náboženství nalezáme mnoho věcí, které buď byly hned od počátku bludné, nebo při pozdějších jako nedokonalé se okázaly. Věřiti v dokonalého boha, dádoucího nám pošetilé zákony a směšné příkazy, jimiž se říditi máme, bylo by urážkou zdravého rozumu. Není možno, aby někdo, jenž pravidelně myslí a neotupil rozum svůj fanatickou sofistikou, byl s to bez pochybnosti připisovati absolutní dokonalost původci a vládci věci tak nejapně sdělané, jako je naše planeta a život jejích obyvatelů. Uctívání takové bytosti nemůže se dít plným srdcem. Úcta ta zatemněna pochybností, anebo mravní cit stojí při ní velice nízko. Citel takový považuje slepé strannictví, ohavnou ukrutnost a bezohledné bezpráví za okrasu boha, ježto on tímhle vším v nadbytočné míře oplývá. I když oddělíme starý zákon od nového, Jehovu od Krista, naskytne se nám v křesťanství nesnáze tak křiklavé, že převáží všecku dobrotivost a mravní velikost v evangeliích obsaženou. Příkladem nejvyšší úcta k bytosti, která učinila peklo a která stvořila nespočetná pokolení lidská v předvěděni, že stvoří je k tomu osudu! Stává nějaká mravní mrzkost, která by nemohla býti ospravedlněna nápodoběním takového božstva?

Jiná výhoda, již nám cirkve před oči staví, je vyhlídka na život posmrtný. Odhadněme tedy cenu této poukázky v příští svět — s ohledem na pozemskou blaženost. John Stuart Mill praví o tom následovně: "Nemohu leč za to míti, že tou měrou, jak stav lidí se zlepšuje, jak stávají se šťastnějšími v životě a schopnějšími čerpatí blaho ze zdrojů nesobeckých — budou se méně a méně obíratí tímto lichotivým očekáváním. Nebývají to, obyčejně šťastní, kdož jsou nejužkostlivější buď o prodloužení přítomného žití neb o jiný život potomní. Jsou to ti, kdož nikdy šťastnými nebyli. Kdo již zažili své blaho, dovedou snéstí rozluky s existencí; ale krušno je umíratí, když se potud nebylo žilo. Když lidstvo přestane potřebovati budoucí žití jakožto útěchu za utrpení přítomnosti, ztratí žití to pro ně i svou hlavní cenu." V těchto větách leží veliká pravda. Budou-li hmotné poměry lidstva takové, aby uspokojovaly nárok na průměrné štěstí a obстоjny blahobyti zde na zemi, zmizí lačnost po záhrobní blaženosti sama sebou.

Dle toho jak cirkve líčí dobrotivost božskou a vlastní života nebeského, dalo by se očekávati, že věrci odcházejí se světa s daleko větší ochotou, než nevěrci — zkušenost ale učí nás jinému.

Z doposud řečeného jasně vysvítá bezcenost náboženství dogmatických, jako vodítka k mravní dokonalosti. Svobodomyšlná mravonuka vědeckého materialismu vysoko převyšuje morálku křesťanskou, pěstuje pravdu pro ni samu, prikazuje činiti dobře z čistého lidumilství, ne v očekávání odměny, hlásá rovnost, volnost, bratrství bez kastovních výsad, šíří poctivost a přímou v smýšlení i jednání, snese kritiku nejbystřejšího rozumu a nepřipouští mátohy pochybností. Není projevem vůle fantastické "nejdokonalější bytosti", nýbrž souhrnem vědění nejschopnějších duchů stáletí, jichž genius zářil člověčenstvu na jeho cestě.

Cirkve se svými absurdnostmi vytvořily kolem sebe ovzduší, v němž hloubajícímu duchu nemožno žiti a které

duši veškerý pokrok lidský. Lhostejnost ku pravdě, slepá víra a bigottnost, ničí nestrannost úsudku — hlavního faktora pravdy.

Toho měly by býti pamětlivy všechny zbožné duše, které viru odvrhnouti nechťi a uvědomiti si, že hledáním pravdy boha svého nikdy uraziti nemohou.

***

Pozdě!

Pro "Sokol Americký" napsal L. J. Palda.

Mám prý něco napsat do "Sokola Amerického", v novém a zvětšeném vydání, jehož vrchní redaktor je mým blízoučkým sousedem a chodí několikráte denně okolo mého stavení. Takové žádosti je velmi těžko nevyhovět. Nemůžete věru s velkou libezností potkávat se denně a někdy několikráte denně s bytostí, které odepřeli jste něco, co celkem snadno mohli jste vykonati. Překvapí-li tedy někoho mé jméno v našem sokolském orgánu (vůbec tam neobvyklé, leda někdy, když totiž nějakou náhodou octne se ve všeobecné klatbě aneb nějakému dávnému příteli zrovna se zachce pobavit se roztomilým jeho trháním) jen ať se nediví. Dostalo se tam ze sousedského "musu" a k vůli přátelské povinnosti. Já sice jsem též sokol, a s přestávkami i dávný k tomu, jenže sokolské perutě mně nikdy nenarostly. Jsem jedním z těch, pohříchu četných, sokolů, co nelitají, ale jen tak po zemi se vlekou. Kdybych byl v našich řadách sokolských výminkou, věru náramně bych se za to styděl; leč, když vidím, s malou sice pýchou, že pomáhám tvořit skoro více než pravidlo, stydím se méně. Nevím sice jak je to jinde, ale u nás, my sokolové, co necvičíme, a jimž snad jaktěživ perutě nenarostly, aby mohli vznéstí se jimi do těch široších výšin tělesné zdatnosti a obratnosti, tvoříme, pakli docela hrubě se nemýlím, překrásnou většinu. Okolnost, která člověku i při nejlepší vůli nedá pořádně a zaslouženě se stydět. Nás, co jsme "dobře stojící" a bujaři sokolové, jen tolik, že už ani statečnému našinci nenapadne, že tělocvik je nejhlavnějším úkolem sokolstva. A to je opravdu chyba! Vím to ze zkušenosti, kterou už sám na sobě nedovedu napravit. Již před více než třiceti léty pomáhal jsem zakládati v Clevelandu sokolský sbor; celý svůj život znal a užnával jsem velikou důležitost soustavného tělocviku pro tělesný rozvoj a z něho plynoucích celkových výhod jedinců, rodů, plemen — ale sám, k vůli něčemu jaksí nepochopitelnému, co bych nyní nazval "pitomým" neštěstím, nikdy jsem pravidelně necvičil. Lenost to nebyla, pohodlnost to nebyla; to vím určitě. Nejspíše že to byl pošetilý — stud. Vím, že jiní rovněž se stydělí a mnozí třeba stydí se až dosud, což je ovšem, dovolu mi to laskavě říci, ale tak abych sám sebe tím neurazil — nebetyčná hloupost. A zůstat k vůli takové hlouposti sokolem bez peruti, řekněme otělesněnou kládou, je hloupostí druhou, už nad samu klenbu nebes se nesoucí. Odpusťte, že používám těchto zastaralých a neplatných už slovních obrazců, jako je "nebetyčné" a "klenba nebes", neb se k té pyramidální hlouposti zrovna dobře hodí.

Nepíšu tyto řádky jen tak pouze pro zábavu čtenáře, nikoli, to bych je už ani k vůli sebevážnějšímu sousedovi nenapsal; ale spíše co výstrahu pro ty, kteří mají ještě čas se umoudřit a pustit do nápravy. Nemyslete vy soudruzi moji v tom "nesokolském" sokolství, že je pořád ještě času dost. To je hrozná mýlka, nemenší než ta prvotní hloupost. Řeknu vám ze zkušenosti, že času dost není. Chcete-li vůbec začít, jako že to máte rozhodně učinit, začněte hned — zítra; pózejtří, při nejbližším cvičení, sice u mnohých z vás bude pozdě, jako u mne už je pozdě.

Klamou se ti, kdo myslí, že mohou začít kdykoli, v kterémkoli věku. To není pravda. Čím mladší jsou, tím lépe, poněvadž starí už n e s m í. Já to zkusil. Po-

vím vám to. Už je mi hezky let. Kolik zrovna, to neřeknu. Je to "vymoženost", s kterou ani muž rád se nechlubí, poněvadž raději viděl by se bez ní. Leč co platno? Příroda je příroda a léta utíkají. V těch svých letech setkal jsem se s mnohými nepřáteli. Někdy měl jsem jich až moc. Ani nevím vlastně proč? — Někdy rozhněvají se lidé pro nevinné slovo a někdy i pro dobrý skutek. Pokaždé když jsem se zasadil o něco opravdu hodně dobrého a hodně dalekosáhlého, měl jsem nepřátel nejvíce. Avšak ze všech největším nepřítelem mým, a to už po drahá léta, byl můj žaludek. Oh, ten se mne už natrápil a natrápil! Jakmile jsem "neřáda" dost pečlivě nehýčkal, mstil se na mně způsobem nejbarbarštějším. A jak člověk je, vždyť všichni víte — Kdyby byl sebe světější, tož dostaví se chvíle, kdy by též rád žil a žil — Ale máte-li potvorný žaludek, nejde to. Nesmíte nikdy bez trestu žít. Já též nesměl.

Před asi třemi léty četl jsem v různých anglických měsíčních oznámky, jak prý tělocvik je znamenitou náhradou za pepsin. Pepsin je totiž náká taková látka co pomáhá trávit. Co to asi je, mohl by nejlépe povědět můj žaludek, kdyby totiž znal artikulovanou řeč (jiných, po čertech výmluvných, zná celou řadu, obzvlášť když se někdy křečovitě sevře) neb ten už se toho pepsinu navyzkoušel. Když jsem to tak několikrát četl a pořád to samé, pomyslil jsem si: "což abys to zkusil?!" — Jsi sokol a zabít tě to nemůže. Slibován tělocvik náramně pohodlný a vydatný. A vše jen doma. Bez svědků. Jen co bysme řekli: mezi dvouma očima. Dopíšu tedy jednomu učiteli, jehož jméno znělo hodně po česku. Oznamovalo jich současně několik. Mnozí naši "vlastenci", když je výběr, jdou k cizému. Já mám sice též mnoho vad, což nejlépe vědí moji odpůrcové, ale takto, přeci jen, když mohu, podporuji Čecha. Odpověď přišla obratem pošty, ovšem anglická. Návod ku domácímu cvičení, beze všeho náčiní, stojí dvacet dolarů. Můj žaludek stál už neskonale více. Kdyby tohle ho přivedlo k rozumu, nebylo by to nejhorší. Objednám tedy návod a zaplatím. Přišel. Bez žertu velmi dobrý návod. Opravdu důmyslný. Mám cvičit večer před ulehnutím. I cvičím a cvičím. To víte, za dvacet dolarů, a já nejsem žádný boháč. Líbí se mi to, baví mne to; ale já, pro Krista pána, nemohu po cvičení celé hodiny usnout. Stěžuji si instruktorovi. Rada ovšem byla snadná. Když to nejde večer, tedy ráno. Cvičím ráno. Svalstvo na pažích mi rostlo a na celém těle bylo znát, jak se obracím na Herkula. Ale dobře mi při tom nebylo. Žaludek tlačil víc. I těším se: snad zvykne. A cvičím dál. Nebylo lépe, hůř. Musím přestat. Ulevilo se mi. Leč těch dvacet dolarů není maličkost a teď nic za ně. Začnu tedy po čase zas. Tentýž následek. Přestanu. Začnu po třetí, abych za těch dvacet dolarů přeci něco užil. Užil jsem, až jsem měl toho dost. A když člověk má dost, je spokojen. Po čtvrté už jsem to nezkoušel. A je to přeci výborná věc. Návod krásný; tělocvik vydatný. Kdo nechce evičiti veřejně aneb nemůže na náčiní; nelze lepšího si přát: Bylo mi toho upřímně líto, neb myslil jsem, že jen já nemohu. Ale uplynulé léto četl jsem duševědu (psychologii) právě zesnulého Herberta Spencera, nejučenějšího muže našeho věku, a tu čtu na jedné stránce černé na bílém, že tělocvik, aby přišel k plnému užítku, musí se začít pěstovat v mladších letech, neb lidem, kteří teprve začnou u věku pokročilém, spíše škodí než prospívá. Aha, problesklo mi mozkem — p o z d ě l!

"Nic na světě nezblíží nás tak s bohy, jako to, když staráme se o zdraví a sílu lidského pokolení." Cicero.

Jak často se dočteme v našem některém českém listě o "surové americké mládeži", jen proto, že tato se zálibou pěstuje hry — a při tom pitky a hýření naši české mládeže často bývají nazývány — "ušlechtilou, osvěžující zábavou, trvající až do bílého rána."

Z našich kruhů.

— Bude záhodno, aby na příště kdekoliv se závody župní pořádali pěkně napřed se vědělo, že z čistého výtěžku závodů a všech s nimi spojených zábav, aneb zábav, jež spolu se závody se oznamují a pořádají, polovina připadá Národní Jednotě Sokolské. Vymlouvati se sbor, místní sbor, že tu a tu zábavu v čas závodů nepořádal sokol, ale brž ochotnické družstvo ve prospěch místní jednoty není rozhodně správné, když divadlo pořádané spolu se závody oznamováno bylo na jednom plakátě a touze dobou, čili po čas závodů. Po našem náhledu patří ze závodů župy západní N. J. S. polovina čistého výtěžku — dar ne dar — dol. 35 z divadla pořádaného. Jak by to vypadalo, kdyby synáček chtěl mamince své pomoci a nechal si polovinu peněz ji náležejících? Kdo chceš, rozuměj.

— Do "Památníku" došla již celá řada pěkných a cenných příspěvků literárních od jednotlivců, starších činníků a vynikajících našich příznivců věci naší.

— T. J. Sokol, Prague, Neb., zvolila následující úředníky pro tento rok: Starosta Jos. Vlasák, náměstek J. J. Vlasák, tajemník A. L. Vlasák, účetník Fr. Pavlík, pokladník Dr. J. P. Pecival, náčelník Tomáš Vlasák, praporečník Fr. Růžek, řídící divadla A. Z. Donato, ml., domácí správce Fr. Mach, dopisovatel Cyril Svoboda; výbor majetku: na 3 roky Fr. Sedláček, na 2 roky J. J. Kašpar, na 1 rok Ant. Kašpar; zábavní výbor: Karel Vašina, Dr. J. P. Pecival, Jos. Šafránek; hřbitovní výbor: Ant. Vašina, Ant. Kašpar.

— Veškeré příspěvky do listu našeho musí být v rukou hlavního pořadatele do prvního dne měsíce, v němž mají být uveřejněny a tu ještě vyhrazujeme si právo příspěvek odložit, aneb tak upravit, jak celkové uspořádání listu toho vyžaduje. Zajímavé zprávy i mimo kruh náš sokolský, tedy širších vrstev našich se týkající, posudky věcné a spravedlivé milerádi uvítáme, kde třeba upravíme a učiníme seč síly naše, aby list náš co nejdál pronikl a proniknouti mohl.

— Smutnou sděluje s námi zprávu sok. Fr. Shorný z Abie, Neb. Pišet, že sok. Jos. Hasíka není více. Týž dokonal životní pouť dne 8. prosince roku minulého. Též náležel mimo sokola k řádu Havlíček Borovský Z. Č. B. J. č. 66. Jako bleskem roznesla se zpráva tato po našem okolí. Žádný nechtěl jí ani věřit, pokud se nepřesvědčil sám osobně a tu teprve skutečnosti musel uvěřit. Náš sbor v něm ztrácí upřímného rádce a pracovníka věci naší. Po několik dnů naříkal si bratr náš na bolest v žaludku, žádné potraviny nemohla zažít. Ještě zmíněného jitra chodil po světnici a když nadešla jedenáctá hodina byl mrtev. Žaludeční neřůh byl příčinou jeho smrti. Když nadešel den pohřbu mrtvola jeho byla dovezena do sokolny, kdež se odbyvaly obřady smuteční. Nad mrtvolou v sokolně promluvil sokol Daříček ze Schuyler a sokol Nedoma z Prague. Nebylo snad ani jediného oka, aby se v něm nezaleskla slza nad tak náhlým odchodem upřímného bratra a přítele. Účastenství na pohřbu bylo značné. A jak smutný průvod, v pravdě smuteční. Na hřbitově řečnili oba dva sokolové již jmenovaní. Řeči jejich nezůstaly bez dojmů na nás na všechny. Dřímec sladce, drahý bratře náš, my vždy tě budeme postrádati ve všech pracích našich a spolkových záležitostech. Nikdy Tě nebude zapomenuto a památka Tvá je v srdcích našich. Pokoj Tvému popeli, čest Tvoji práci!

— V neděli dne 27. prosince m. r. pořádal cvičitel sok. B. Hašek T. J. Tyrš Cedar Rapids Sokol veřejné cvičení svého žactva. Byli jsme přítomni, ta naše drobotina se nám líbila velice, zejména prostná s činkami a j., ale co se nám nelíbilo, že mimo mládeže cvičící a malých jejich přátel, scházeli nejen mnozí rodičové, ale i sokolové. Či bylo někomu líto patnácti centův?

— Sok. Václav Blatný oznamuje nám, že T. J. Sokol Žižka v Bruno, Neb., zvolila na tento rok starostou A. Proškovce, místostarostou Jana Severína, tajemníkem Václava Blatného, účetníkem Fr. Otoupola, pokladníkem Fr. Kříže, náčelníkem Václava Blatného, praporečníkem Václa-

va Hájka, výborem majetku A. Otoupola, A. Proškovce a Fr. Hoškovce. Schůze se odbyvají v síni Z. Č. B. J. vždy první neděli v měsíci. Nový život ve sboru se jeví a v době poslední přijato šest nových členů v jedné schůzi, žactva rovněž přibývá a tak jdeme v nový rok s mnohou nadějí. Pravda, mohli bychom mít ještě více té drobotiny, ale strana katolická urputně se proti nám staví, bloudí! Těšíme se opět na dr. Išku, až sem přijede a leckomu zase poví do duše, že to umí, netřeba podotýkat.

— Těl. Jednota Sokol Karel Jonáš v Abie, Neb., zvolila tyto úředníky: Starostou Jan Vávra-starý, náměstkem Fr. Marušák, tajemníkem Josef Donát, účetníkem Vilém Johannes, pokladníkem Frant. Shorný, cvičitelem Josef Marušák, náčelníkem Emil Hurt, praporečnickem Josef Mašek, dopisovatelem Josef Marušák; do výboru majetku: na tři roky Josef Marušák, na dva roky Vinc. Koskan, na rok Frant. Shorný.

— Sok. Jednota Blesk v Baltimore zvolila následující úředníky: Starosta Franta Elsnic, náměstek Dom. Zelenka, tajemník Fr. Čermák, účetník Syl. Stiegler, pokladník Fr. Hraníčka, jednatel Fr. Beneš, 1734 Ashland Ave., knihovník Fr. Ševčík, náčelník a prvý cvičitel Fr. Štětka, domácí správce Vinc. Jelínek.

— Na tento rok zvoleni následující činnovníci v Česko Americkém Sokole, v Manitowoc, Wis.: Starosta Antonín Kazda, náměstek Antonín Mueller, tajemník Jos. G. Heyduk, 1612 Wolmer Str., účetník Jos. Vaněk, pokladník Jos. S. Kaderáček, náčelník Ant. Kostlivý; výbor na tělocvičnu: Miloš Nešpor a Baj. Nešpor, knihovník Jan Vaněk, dopisovatel Jos. G. Heyduk; výbor majetku: na 3 roky Ladimír Nešpor; výbor správců síně: na 3 roky A. J. Fanta.

— Plzeňský Sokol v Chicagu zvolil na příští lhůtu následující úředníky: Starosta Jos. Babka, náměstek St. Halík, tajemník V. Růžicka, 524 W. 18th Place, účetník B. V. Nejedlý, 825 So. Harding Ave., pokladník Fr. Šiška, náčelník Ant. Heida, domácí správce Ant. Tittl, knihovník Gus. Jedlička, dopisovatel do Sokola Amerického Wm. Kroužilka, praporečník Vác. Syrovátka, pořádatel výbor: Fr. Liška, J. Štván, Wm. Bláha; důvěrníci na 3 roky: Vác. Koláček a Cyril Fiala; vyšetřující výbor čekatelů: Kalina, V. Brouk, V. Donát; účtující výbor: R. Rubringer, F. Nový, J. E. Zárobský; zástupce do Stráže Osvojených Karel Musil, zástupce do Svob. Školy Gus. Jedlička, župní výbor Hurt a Kroužilka, řídítel hudby R. Rubringer.

Karakter.

Sepsal Dr. Josef Durdik.

I.

... Zasmušile hleděl z okna nahoru.

Patrně, mladý pán byl rozhorlen na společnost; nedařilo se mu tam, jak by si byl přál. Pustil se do života plný nadějí, podnikal odvážných věcí, — ale neměl štěstí v ničem. Ještě mu zůstala jedna hvězda, přízeň krásné pleti. Byl štíhlý mladík, pružných oudů, jiskrných očí a bezúhonné toalety, obratný, ba vtipný v saloně, a pověst šla, že "má peníze", — i domýšlel se že jeho osobnost takovými vlastnostmi ozdobená ještě něco váží, a kochával se myšlenkou, že ho jemná, spanilá ruka jednou ze všech rozpaků vytrhne, ba spoléhal na to tak bezpečně jako smělý lovec na poslední ránu. Ale podivno, i to mu selhalo už několikrát! Zaklepal sem tam, a s bolestí musil poznati, že často sok, jež nikdy neměl za nebezpečného, předností došel. Ta přízeň krásné pleti byla mu pestrobarevnou duhou; lákala jej, a kdy se blížil chtěje ji chopiti, unikala mu. I počal též v této věci sobě nedůvěřovati, v níž druhdy mistrem býti se domníval. Ale i s sebou samým byl nespokojen; jasná jindy obloha jeho humoru počala se kaliti, a kdežto druhdy hledával vesele

z okna dolů na ulici, teď často hledí zasmušile z okna nahoru.

A co schází tomu nešťastnému mladíku?

Karakter.

Lidé cení tělesnou krásu vysoko. Dobře; krása jest odporoučecí list s adresou na každého člověka, s nímžto na dráze života se setkáváme. Ještě výše lidé cení postavení a bohatství, aspoň koří se jim a baží po nich; avšak pravá vážnost přece nezakládá se na těchto věcech. Co jest, co by nebyl člověk obdržel? Krása, bohatství i postavení jsou dary, a dobře je různíme od člověka samého. On může míti všeho měrou přehojnou, mnozí se mu budou lichotit, snad kořit a jej velebit, ale váží si ho nebudou. Charakter však jest, co člověk musí ctít, byt i nechtěl, i na svém nepříteli. Kde neznáme charakteru, vyřkli jsme svůj soud. Byť se člověk skvěl všemi svůdnými vlastnostmi, vyznačen jest a odbyt a posouzen, může-li se o něm říci: "Nemá kusa charakteru!" Nádherou a smělym vystupováním zaslepí bezcharakterní galan mnohou prostou mysl, boháč může si zakoupiti hojně přívržence, moc a lesk vysokého postavení, vzbuditi závisť, ale pravé vážnosti všemi prostředky takými vynutit nelze.

Tu věnujeme pouze charakteru, na němž všechna hodnota lidská se zakládá. Charakter jest základ i vrchol všech lidských záležitostí, jest tajemstvím zdaru u velkém i v malém, jest ve množství ostatních vlastností člověku jádrem a podstatou, as tak jako líh líhovému nápoji, — a proto není nikdy zbytečno, cokoli se o charakteru mluví. Co má bavit, musí prý býti něco neobyčejného, aspoň nového. Látka naše není nic nového, a přece podrží zábavnost svou po všechny doby, zůstane nejen obzvláštní, ale důležitou pro každého, a může-li se kde sloučiti zábava a přemýšlení, jest to zajisté v jejím poli. Proto ani neomlouvám se, že rozprávěti chci o něčem tak starém, všedním, světuznámem, — o charakteru. Jak všední jest o něm řeč, tak vzácná a vznesená jest věc.

Karakter jest slovo řecké a znamená doslovně tolik, co bychom po česku řekli ráz čili povaha, souhrn podstatných nez význačných znaků v nějaké věci. Tak mluvíme o charakteru jednotlivých rodů zvířat, bylin i nerostů; mluvíme o charakteru doby, kraje, písma, slohu. O člověku mluvíme zahrnujeme slovem tím často příliš mnoho, přirozenost, letoru, zkrátka celou jakost člověka. Zvláště patrné to bude u českého slova: povaha. Mluvíti o povaze člověka vůbec bez ohrazení byla by úloha takměř nepřehledná. Obrali jsme si úlohu úže vymezenou, totiž o povaze, pokud vztahuje se k vůli.

U člověka bereme tedy hlavní vlastnosti, kteréž jeho povahu tvoří, ne z krásy jeho, ani z bohatství a z důstojenství, ba ani z obratnosti a z vědění, nýbrž pouze z vůle jeho, nebo z toho, čím se vůle projevuje: z jeho jednání. Do vůle tedy klademe podstatu i hodnotu člověka, vše ostatní jest vedlejší, jest nahodilé a hodnotu člověka málo změnit může. Člověk "dobré vůle" tím přídatkem jest již oceněn.

Vysvětlováním, co jest vůle, nemusíme se dlouho zdržovati. Každý člověk zná sebe velmi dobře v onom duševním stavu, kdy chce a volí. Něco jiného jest žádost. Dva lidé jdou po břehu; dejme tomu, že za jakousi příčinou v nich obou vznikne žádost, řekou dostati se na druhý břeh. Jeden z nich umí plovat, vidí se v mysli už na druhém břehu a ví, že cíle svého dosáhnouti může. Druhý však plovat neumí, a jakmile mu to připomeneme, přestane chytiti — má-li zdravý rozum — ale žádost zůstane. Má-li též vůle zůstat, musí neplavec hledati jiný způsob, aby se dostal přes řeku, prostředky, které mu provedení záměru jedině možným činí, tedy brod, neb loď. Případ tento nám může mnoho objasnit. Předně různí se vůle od žádosti větší jasností. Vim určitě co chci, ale znám také celý řetěz členův, pomocí kterých toho dosáhnou, — řekněme tedy zkrátka, že k žádosti musí přistoupeni rozum, aby se z ní stala vůle. Za druhé vyhneme se jistě přeměrně předstávě o vůli, jako by byla vůle zrovna všemohoucnost a tak zvaná svoboda mravní čili volnost

jakési čarodějství, kteréž by bez prostředků vše provést mohlo. Jen říci: budiž, a bylo by. — tak mnozí představují si volnost člověka, kdež ovšem pak snadno proti ní důkazů uvádějí, že ji ani není. Ten, kdo by, neuměje plovat, přece chtěl řeku přeplovat a při tom se utopil, nedokázal by mocnost vůle, nýbrž jen pošetilost. Prává vůle nechce čarovat, ona volí prostředky, vědouce právě, že bez nich ničeho nedokáže. Poněvadž výsledky osvíceného chtění jsou překvapující, ustálilo se přísloví, že silná vůle zázraky činí. Ano, provede mnoho, ale olovo nemůže proměnit v zlato, ani nemůže vykreslit čtverhranný kruh. Podobné kousky náležejí v obor čarodějství nebo ve sbírku nesmyslů. Kdo o člověku, neb o jeho vlastnostech, tedy také o tom, co jest vůle, přemýšlet chce, musí držeti se v obvodu zdravého, jasného rozumu. Jen rozumem se můžeme dorozuměti. Zlatá podlaha, diamantový strop, rubínové zdi, pečení ptáci v povětří, zářivá hvězda na čele mají v báchorkách své místo a někdy hlubší význam. Z úvahy vážné však musí býti vyloučeny.

Známo jest, že mnozí nyní popírají svobodu vůle, tvrdíce, že člověk není volným. Hlavní jejich důvod proti volnosti jest, že člověk nemůže udělati zlatou podlahu a diamantový strop, jak by chtěl; — aneb že, kdykoli člověk něco chce, vždy k tomu má jakousi příčinu, pohnutku. První námitku jsme už odbyli svrchu; druhé odvětime, že chtíti něco beze vsí pohnutky, nebyla by volnost, nýbrž pošetilost. Jen "blázen bez příčiny se směje", a moudrý člověk bez příčiny nejedná. Ani o jedno ani o druhé neběží při svobodné vůli; ona ve svém pravém smysle, jak ode dávna se cítilo a vědělo, jest možnost rozhodovati se podle rozumu — nic více, nechť by se to mnohým zdálo příliš málo, — ale pravím: nic méně!

Moci se rozhodnouti podle rozumu svého, jest tak mnoho, že čarodějství i pohodlná bezrozumost proti tomu mizí. Onen neplavec mohl se také vrhnouti do řeky a chtít plovat; ale v případě tom nebyl by vyslechl hlasu rozumu svého, nýbrž byl by podlehl nějakému jinému popudu, kterémukoli, ku př. marnivosti, jen ne důvodu rozumovému. Proto byl zde nesvobodný, nevolný čili neměl vůle, nýbrž jen žádost. Nebo vezmeme-li ještě hrubší příklad, jehož jsem už užil na místě nedalekém: Když mne v cizím bytě chutné ovoce láká a já žádosti své podlehnou, že ruku vztáhnou a ovoce požiji, byl jsem opět v porobě žádosti a neposlechl jsem rozumu. Ale mohl jsem se rozhodnouti jinak, žádost svou potlačit čili ji pánem zůstat. Tuto možnost zoveme svobodou, a že tato možnost skutečně jest, cítíme a víme všichni velmi dobře, ano, víme to mnohem lépe, nežli že z jara země se zelená. Jsme přesvědčeni pevněji než o čem jiném, a nížádná učenost nám nevyvrátí, že jsme s to, abychom jednání své přivedli ve shodu se svým rozumem, čili abychom při vědomém jednání svém nepodlehali mocnostem jiným než rozumovým, abychom měli svou vůli. V možnosti této shody záleží svoboda; člověk se může rozhodnouti, činiti to, co svým rozumem uznává, nebo poddati se vášni, chtíčům, žádostem a páchat, co v nitru svém sám zavrhuje. Jest mu to na vůli. Všechna temnota zmizí nám z choulostivé otázky o volnosti, přidržíme-li se tohoto jednoduchého výkladu, jež moudrost, v řeči samé ukrytá, též významně potvrzuje. My Slované říkáme: kdo vůli má, jest volný. Proto náleží to už v podstatě vůle, že jest svobodná čili volná. Ba nemělo by se ani mluvíti tolik o svobodné vůli, tak jako se nemluví o černé černí, o zelené zelení, o světlém světle, o tmavé tmě.

Vůle a tudíž charakter člověka zponenáhla se vyvinuje. Z malomocného nemluvněte vyroste silný, bystrý muž, jenž vědomím svým proniká celý svět. Avšak všechny síly a zručnosti své musil sobě opatřit, některé učením vědomým, jiné nevědomým. Celé okolí, v němž člověk žije, domov, vychování, škola, veřejnost má ovšem svůj vliv, a vše, co se často opakuje, zanechává svou patrnou stopu. Nejznámější případ jest cvik jednotlivých oudů. Proč má kovář silnou, svalnatou ruku? — poněvadž ji stále cvičí — a tak celý tělocvik čelí k tomu, aby oudy sesílily pravidelným, nepřepjatým cvičením. Tělocvik pak zase jest obrázkem duševního.

Cvikem se mohou všechny vlastnosti těla a ducha valně pozměnit. Celou mocnost cviku odhaluje nám zvyk. Co jest člověku zvyk, netřeba vykládati. Známé přísloví to naznačuje: Zvyk jest druhá přirozenost. Člověk zvykne nejhorším věcem, otupí se a otuží, zvyk jest pravý divotvůrce. Na něm se zakládá také z veliké části všechno vychování. Čemu člověk zvyká, stane se konečně stálou jeho vlastností. Patrně tedy, jak důležitá jest doba mládí pro vzdělání povahy. Zvyk jest i naší vůli druhou přirozeností. Čím vícekrát se člověk rozhodl, tím snadněji mu to půjde v každém příštím případě. Učíme se chtíti, jako se učíme z mládí choditi a mluvíti, učíme se nad sebou provozovati vládu, býti svobodnými, zkrátka dobýváme sobě povahy snažením a učením. Zvláště domácínost, dokud je člověk dítětem, a škola, když dospívá v jinošský věk, jsou důležitými činiteli u vytváření povahy. Člověk jinde narozený byl by se stal jiným; všechny okolnosti mají za doby prvního vývoje tím větší vliv. Proto vyžaduje vychování dětí stran povahy více pozornosti, než co se týká samého vědění. Příčina, proč mladý člověk za vychovatele se nehodí, bývá ta — ne, že by málo věděl — nýbrž že sám ještě není se svou povahou hotov. — I rodičové mnohdy zde hřešívají, hřešívají takým nemilosrdným způsobem, že bourají jedním poklesem vše, co dříve hojným napomináním zbudovali. U dětí jest poslušnost první vlastnost a základní podmínka, bez níž vůbec žádného vychování, žádného vedení býti nemůže. I tuto vlastnost můžeme vzdělati, když důsledně vedeme chovance svého. Otec nemá nic poroučeti, co by dítěti bylo nemožná provést; co však poručil, musí se státi. Tak se dítě učí poslouchati, až se mu poslušnost stane zvykem, stane druhou přirozeností; pak mu snadno bude poslouchati. Aby chlapec poslechl, nedávejme nikdy záviseti na jeho rozmaru, kdy se totiž jemu zlíbí poslechnouti; sice mu sami kazíme učení, stěžujeme mu jeho povinnost a činíme mu další poslouchání tím krušnějším. — "Ale on je jindy tak hodný," slyšíme omluvu z něžných úst. Ano, on jindy poslouchá, kdy se mu právě uždá, kdy se požadavek srovnává také s jeho chutí. Hoch měž tolik respektu, aby vůbec poslouchal, a nesmíme neposlušného omlouvat, že poslouchává jindy, když mu to radost dělá. Pak on jest pánem a rodiče poslouchají. Tím vychování se podvrací. Ale tak činívají otcové, kteří sami více rozmarem se řídí než rozumem; nedovedou se udržeti v stejné míře, prominou dítěti někdy všechno a jindy zuří z každé maličkosti; poddávají se úplně dojmům chvilkovým, a nikdy ani nepomyslí, že i při tak zvaném vychování musí rozumu býti užíváno. Pouhý cit je špatný vychovatel. Dokladem jest tak mnohý jedináček vychovaný citem, mazánkem matiččin, jenž za mládí rodičům poroučel, nikdy však sobě poručiti nedovede, nikdy povahy nedosáhne. Při vzdělání povahy jest nejvážnějším požadavkem důslednost se strany vychovatele. Proto matky samy málokdy dovedou syna vychovati; z něžné lásky povolují mu, chlapec pak žádá víc a více, a jest po vychování. Ovšem výjimky jsou, ale potvrzují pravidlo, že hoch mezi ženskými obyčejně vládou vede, nechť by věkem a tělesnou silou byl pod nimi. "Jemná ruka na vás k vládě slabá", hoch musí cítit nebo tušit nejen dobrou, ale též silnou ruku nad sebou, sic nastane anarchie. Tím nechci snad doporučeti krutost nepotřebnou, věčné mračení a kázání, nelitostné bouření, které mladosti všechnu radost ničí, dětem nic nepřeje, nerozumné, přepjaté plány s nimi prováděti chce. Totéž druhá krajnost a má zhoubný účín na povahu. Jako strůmek v mrazném stálé větru zakrsá, tak člověk buď na věky nesmělý, ostýchavý zůstane, nebo, kdy se dostal z tuhé vazby, stane se nevázaným, užije té zlaté zlaté svobody až v excess.

Přísnost budiž dobře vykládána; ona nevyklučuje lásky ani šetrného jednání, ba právě z lásky k dítěti musí otec býti přísným. Někdy ovšem přísný otec působí chlapci bolest nepatrnou, aby ho větší bolesti nebo patrné škody uchránil; někdy mu něco odepře, co by mu láska slepá bez rozpaků povolila. Odepření i slíbení má se státi vždy o dobrém uvážení, aby pak nemusilo odvoláváno býti; vždy staniž se způ-

sobem jemným, ale neodvolatelně. Tak kdybychom měli o přísnosti dáti poslední vysvětlení, řekli bychom, že není nic jiného než důslednost prováděná u vychování. Jako žádáme důslednost od muže v životě vůbec, tak by ji na svém vychovateli žádalo dítě, kdyby o svých potřebách dospělým rozumem souditi mohlo. Úplně však musíme různiti přísnost od nevlidnosti nebo krutosti. Metla nedělá přísnosti, plodí snad bázeň, ale nikoli úctu; té vymáhá jediné důstojnost a šetrná, však nevývratná důslednost, totiž právě přísnost.

(Pokračování.)

Tiché vody.

Román od Bohumila Havlasy.

I.

Poppaea Sabina vstupuje z ložnice do lázeňské síně přímo s ložnicí souvisící. V sudatoriu vkládá ji otrokyně do rukou umělou, těžkou bronzovou rukojeť, již paní krouživě pohybuje. Když horko sudatoria a rychlý pohyb omžely údy její potem, odnášejí mladí, krásní otroci svou velitelku do calidaria a kladou ji na odpočívadlo pokryté měkkými, mírně vyhrátými koberci. Zde trou otrokyně tělo paní jemnými vlněnými šátky, škrábají je malými lopatkami ze slonové kosti, natahují a ohýbají klouby, tisknou a hladí palci kůži, aby byla tažnější a elastická. Po této proceduře trvající asi půl hodiny berou mladí otroci velitelku opět na ramena a staví ji, podporující znavenou rukama, do prostoru. Otrokyně otevřely rourový stroj, mírný déšť prýští náhle s výše i se stran oblévaje tělo Římanky, kteréž trou otrokyně šatem smočeným v mýdlové pěně. Déšť na to ustává, otroci odnášejí velitelku do frigidaria. Tu ponoří ji rychle v mramorový bazén naplněný ledovou libě páchnoucí vodou. Poppaea Sabina vystupuje několikrát z bazénu a opět se noří do něho, aby sesílila osvěžující účinek vody bez přestání dole odtékající a nahoře přitékající. Posléze vystupuje z chladivého studena. Otrokyně ji zabalují v šat, a když tělo vystoupě úplně uschlo, jest kůže dámy svěží, hebká, napnutá a vzdušná, jakoby se bylo třicetiletí paní proměnilo v osmnácté jar. Nyní odnášejí sliční otroci velitelku do toaletní komnaty a kladou ji do pohovky. Otrokyně ji přikrývají jemným kobercem a předkládají na zlaté ploše lehké pečivo promíšené rozčiluujícím kořením a pohár falernského vína. Pak odbývá paní poradu s otrokyněmi, jaké kosmetiky dnes použít, aby krk, rámě, prsa, ňadra se skvěly úbělem a tváře poutaly růži. Rady otrokyň: "Zavařená rozemletá pšenice smíšená s krokodilovým olejem. Toto těsto uschniž na kůži a pak buď smyto oslím mlékem." — "Pasta z fíkové rozemletiny, omázená šťávou cibule narcisů, což nabobtnává pleť a ukrývá vrásky, kteréž se snad počínají objevovati na obličejích." — Ke zrůžovění líce radí se: "líčidlo z kořene alkanny nebo pěna z červce zadělaná octem".

A mezi poradou otrokyň žvýká paní rotulu, která jsouc uhnětena z myrhové a mastixové pryskyřice s přímětem medu, kadidla a starého vína, určena jest k osvěžování dásní a ku zpříjemnění dechu. Třicetiletá dáma zavrhuje však kosmetiky otrokyň, jež se hodí pro čtyřicetiletou; jí dostačí čerstvé makové símě s kadidlem na kašičku rozetřeným a do čerstvé vody nasypaným. Touto smýšleninou poručila si umyti obličej, krk, plece, rámě, ňadra, ruce i nohy, a usušiti vše vlasy otrokyň k tomu účelu držaných. Pak usedá na židlici, aby si nechala upravit hlavu zvláštními otrokyněmi — benatrices — jimž přidělena studie modních coiffure. Uměle upravený vlas pospává na to benatrix jemným zlatým prachem, jehož zářící atomy posévají vlas měnivě zlatým leskem. Svítkem pštroších per smetají konečně otrokyně prach chvějící se na obličejích nebo na těle velitelky.

Zamítuvši nebo používši líčidel zbarví si tato před stříbrným zrcadlem opatrným tahem dolejší řasy a přetáhne pastou obočí. Vestispicae stojí už s indusiátou (županem) pohotově. Poppaea Sabina indusiátu obléká. Ranní toaletta Poppae Sabiny jest hotova.

"A kde jsou moje vestispicae, barone?" ozval se zvučný láskovný hlas rusovlasé dámy přerušivši čtenáře.

Bylo to pod šumícím jasanem blíže mramorového bazénu divokrásného vodometu, jehož proud v myriady slz — krůpějí se rozprchával. A krůpěje ty, atomové ty perly umělé kaskády byly rejdištěm slunečních paprsků, jež měnily je v démantový déšť. Letní slunko stálo právě ve stadiu tropického žáru. Klid, jež lze nazvati odpočinkem, opánoval vše kolem.

Baron nechal knihu klesnouti na zem. Pohlédl na svou sousedku; oči jeho pozdržely se na noze a na křídle dámy, což obě bylo třísněno rosou deště vodometu. Dáma svévolně uhnula se z části stínu visutého jasanu, aby lehký mohér a sametový střevíček padly za oběť krůpějím; činila tak ze záliby. Oči baronovy stanuly posléze na tváři rusovlasé, a jeho rty se bezděky stáhly ku vlnitému úsměvu, když setkal se s modrým okem, jež řasy dopola koketně zastíraly, aby pohled tím působivějším se stal. Dáma ležela více než seděla na zeleném pažitu, a oko její tůž koketním tužným způsobem zamhouřené jako by bylo opakovalo otázku: "Nuže, barone?"

"Ptá se mne to Poppaea Sabina?"

"Nechci, abyste se vy tázal, barone!"

Vážná, takřka železná tvář osloveného se ještě více vyjasnila. Patrně jej bavil popudlivý ton dámy. "Prosim, rozhorlete se!"

"Barone!" Na durdivé slovo náhle se ozval veselý smích ze svěžích úst. "Neudělám vám to k vůli, abych se zlobila, ale ubezpečuji vás, že jste k nevystání. Věřte mně, pane z Königsberku? Tázete se, ač jsem vám nedovolila otázku, zdaž mne máte považovat za Poppaeu Sabinu, ale je to otázka nevhodná. Pane, dovoluji vám, abyste u mne hledal vnady, svěžest, bujarost její, žár její i rozmary, ale zapovídám vám, abyste se domýšlel mé lázeňské tajnosti. Ostatně pamatujte si, drahý pane, galanterie Římana k modní dámě byla nepoměrně něžnější a útlocitnější než jest galantnost vaše."

Baron, muž to skoro malé ale svalnaté postavy, skoro korsického rázu ve tváři, na jejíž chladu bylo napsáno rozhodné: chci, muž černých havraních vlasů a stejných vousů s odstíny jižního brunetta, vztáhl ruku jako ke smíru k dámě. "Merci, ma chère Poppaea Sabina", pravil s vlnitým úsměvem, jenž uzařoval přísnou tvář světlem nejvyšší spokojenosti. "Děkuji za pokárání, očekávám teď absolutorium; mohu doufat?"

"Nevím, porad'te mi", řekla pohodivši hlavou.

"Přejete-li si to! Mám za to, že by bylo záhodno, abychom se jednou aspoň půl dne znesvářili, náleží to k rozmanitosti a pestrosti denního života. Nesouhlasíte?"

"Pro dnešek nikoli". Zahleděla se na něho usměvavě. "Jest mi vás třeba. Prála bych si některé změny v domácnosti dle vzoru římských lvic salonu. Že svolíte, o tom nepochybují, neboť nežádám ani posluhu sličných mladíků a nevyšlu vás hledati krokodilový olej, ani kořen alkanny, neboť bohudík svěžest mé čtyřadvacetileté pleti jest posud svůdná. Nemyslíte taktéž, barone?"

Rusovlasá dáma, náležející k oněm blondýnám, jichž pohled rozehrívá, jichž úsměv osvěžuje, jichž dech vábí, slovo vybízí a ruky stisknutí víže, jichž způsob mluvení zavání i cynismem, ač mnohdy ničím jiným není než onou bizarní koketerií a prostomilou vypočítavostí, která uchvacuje, opřela se na rámě barona a pozvolna povstala shodivši příteli vějíř do klínu. Žena ta byla rusá a bílé pleti jako Rafaelova Fornarina. Dvacet čtyři jara, o nichž se sama zmínila, nebylo posud znát na její bezstarostné, veselé tváři a malými, téměř dětinnými rysy, kteréž uschovávají mladost až na práh pozdních let.

Baron neodpovídal i setrval ve své posici a toliko s úsměvem pohlížel k uzardělé vzhůru.

„Očekávám vás!“

„Promiňte mé pohodlnosti; prosím za vaše ruce, abych mohl povstati.“

„Hle, jak se obětuji.“ Vztáhla obě ruce jemu vstříc. Zachytil se jich a povstal.

„Poděkujte mým pěstem.“

„Pěstem!“ Baron se dal do upřímného smíchu stisknův malé ručky, jež dovolila si rusovláska nazvat bombasticky pěstemi. „Ano, ano, poděkuji se vašim rukám; dříve ale chci zvědět, kam mne povedou, neboť očekávám, že vyrušení mé osoby z příjemného stínu a svěžího vánku studeného proudu vodomety má nějaký účel.“

„Tázala jsem se prve na své vestipicac.“ Pohled její z pod brví zakrývajících zpoila oči byl opravdu svůdný a výmluvný.

„Ah, uvedete mne v sudatoria?“

„Ne, mýlíte se, neprojdete sudatorium ani frigidarium, neboť nemáte znáti tajnosti mých lázní, v nichž začasť se skrývá minulost i přítomnost ženy. Neuzříte též toaletní komnatu své Poppae Sabiny, neboť — zapíšte si to v paměť, můj barone — toaletní pokoj je tajemnou, kouzelnou svatyní ženy, tak jako ložnice je tajemnou, kouzelnou svatyní panny. Však, barone, pohřešujete u mne vestispicac!“

„Ah,“ zvolal velmi nahlas a živě baron; „a já vás mám očekávat s indusiatou?“ Podával jí kvapně ruku.

Zasmála se zvonivým hlasem. „Až opustím frigidarium, zajistě, barone!“

Políbil vřele obě ruce ženiny. „Děkuji svým vůdcům.“

„Pojďte pane!“

„Ivane!“ zvolal baron. Lokaj se objevil u portálu. „Zvedni tamto knihu a dones ji do salonu; též vějíř! Nuže, Poppaeo?“

Na verandě zarostlé svěží zelení planého vína odhrnula bílá ruka šelestící třiseň listů. Asi pětaticetiletá paní pohlížela upřeně za odcházejícími; oko její bylo smutné.

U samé brány tleskla družka baronova radostně rukama a vytrhla se tomuto. „Ajhle, náš doktor!“ zvolala a podala obě ruce interessatnímu muži, jenž pozdravil barona a s mírným úsměvem tiskl podané ruce. Baron hladil psa, doktorova průvodce.

„Kořím se letní přírodě, slečno, spatřím-li vás“, pravil se zdvořilou úklonou přichozi.

„A já, milý doktore, neobávám se jeseně života od té doby, co znám vás. Obdivuji se vašemu oku“, dodala.

Doktor měl skutečně krásné velké oko. Čtyřicetiletý muž stáhl toliko rty a řekl s vlnadnou klidností za odpověď: „Přeji vám štěstí!“ Poklonil se opět.

Baron s rusovlasou dámou zašli za bránu. Ceremoniálnost byla v zámku D . . . příjemnou právě proto, že tu vlastně ceremoniálnost byla cizí.

„Ublížíte sama sobě majíc každého člověka za blázena; názor váš stává se dětinným, nejasným, nepravým,“ pravil baron po odchodu zámeckého lékaře. Tento pohlédl v tétěž době, postoupiv na nádvoří, k verandě v zeleni se nořící. „Baronka!“ zašeptal. Zahlédl ruku a část hlavy na tuto opřenou; ostatní zakrývala zeleň. Poklonil se; ruka se nepohnula, nebyl patrně viděn.

„Nejponíženější služebník, pane doktore!“ smekal lokaj a vrátil se u předsíně.

„Rovněž tak!“ odvětil sluhům vlídně pozdravený. Pohlédl ještě jednou vzhůru, pak tiše, nevšímaje si sluhů otvírajících mu ozdobnou mříž, vytáhl knihu a pěšinou zašel okolo vodomety do stínu cypřišů. V besídce opodál sedl unaven na lavici a sňal slaměný klobouk. Pozdvihl pak knihu hodlaje ji použít místo vějíře, ale kniha zůstala v polou cestě, lékař se zadíval na potištěný list.

„Typhus“, stálo tam.

„Typhus“, opakoval nahlas mechanicky lékař a utichl. Však netrvalo to dlouho, povstal. „Jaké to mdlo!“

zašeptal s bezbarvým úsměvem a zabrán ve čtení lékařské knihy krácel volně pěšinou.

„Služebník! — Už zde, doktore?“ byl uvítán blíž portálu.

Na první pozdrav poděkoval chladným „má účta“, na druhý vlídně „dobrý den, pane řediteli!“

„Pan de Binelli tě pohřešoval“, volal dlouhý kulhavý ředitel panství barona z Königsberku hraje si svými nápadně dlouhými prsty.

„Děkuji, pane setníku; co jest příčinou vaší zvláštní péče o mne?“ tázal se lékař třicetiletého muže, oblečeného v mexikánskou bluzu, na hlavě se španělským sombreroem.

„Odpovím prostě: touha po vzácné společnosti. Omluvíte mou přímou, jsmeť na venkově.“

„Omlouvám obřadnost, nikdy prostou přímou, toho netřeba, pane de Binelli. Tázu-li se vás, jak jste strávil dnešek, co mi odpovíte?“

„Výborně, pane doktore, zažil jsem záru mexikánského slunce.“

„A ty, pane řediteli?“ obrátil se lékař k tomuto.

„Já, můj milý? Ano, již vím, obdivoval jsem se krásné pšenici kahýrské u Maria dolorosa. Mexiko jest mi náhodou neznámo, také s ním nesympatisuji — u všech d'asů, máme i v Čechách zatrolené parno! Pane setníku, máte nějaký zbytečný sombrero pro mou hlavu?“

„Mohu-li jim posloužit?“

„Zajistě, zahynul bych horkem, prosím vás.“

„Zitra!“

„Tedy zítra; díky, pane de Binelli. Doktůrku, uzříš mne zítra v sombreru!“

Všichni tři kráčeli na to ke koridoru. „Kde jest baron, můj strýc?“ tázal se mexický setník lokaje.

„Návštěvou, pane setníku!“

Setník pohodil hlavou. „Pánové, dovolíte, abych se na okamžik vzdálil. Přicházím z procházky v polích, pane Vl. . .“, vysvětloval, „musím odložit obuv a poněkud upravit toaletu.“ —

„Rodina zdráva?“ tázal se lékaře ředitel Kareš po odchodu de Binelliho.

„Jest!“ odvětil tento opíraje se na sloup a pohlížeje jako zadumán za zmizelým setníkem.

„Dáble, jak bláznovské to štěstí, kdyby to pravda bylo!“ zvolal hospodářský ředitel houpaje svou kulhavou nohu. „Já stále hynu.“

„Řediteli, tys netrpělív.“

„Sylvíne, Sylvíne!“ zahučel ředitel. Jmenoval totiž rád jednotlivce křesným jménem, a lékař Vl. . . slul Sylvín.

„Přeješ si?“ tázal se klidně jmenovaný, jež způsob mluvení ředitele pranic nevyrušil, a mluvil vše to s pohledem, jenž dával na jevo, že duševní činnost jeho jest roztržena.

„Co dělají tvoji nemocní u vás?“

„Jsem spokojen.“

„A nemocní tu, u nás?“

„Řediteli, jsi netrpělív!“

„Netrpělív, netrpělív, slyším to již podruhé. O doktore, ty se mýlíš, toť se jen tobě zdá, jenž jsi stále tak úžasně klidný, mírný, jako ta voda ve hluboké kotlině horské, řekl bych nezdravě klidný.“ Ředitel Kareš vyslovil tuto větu ku podivu souvisle a rychle.

Ted' svezlo se oko lékařovo na nevrleho hospodáře. „Nezdravě klidný?“ otázal se jemně.

Ředitel sebou prudce trhl uslyšev tento ton. Velké oko lékařovo spočinulo na dlouhé postavě ředitelově.

„Pane Kareši“, řekl, „tichou vodu ve hluboké kotlině obmezují, svírají či vězní horské stěny; nemyslíš, že vodě té jest nevolno?“ Nenechal jej odpovéděti, bez omluvy přešel na jiný předmět. „Očekává se tyto dny neť baronova!“

„Sestra Amata? Hm, již dva dni dojíždějí koně na nádraží V . . . ské, vždy darmo. Ah, náš Mexikán — a již hotov!“

Lékař zadržel dlouhého hospodáře. „Prosím tě, jakou

hodnost zaujímá ten Binelli? Nemohu vypátrati, proč mešká v D . . ."

"Toť otázka! Promařil čtyři roky mladého života ve vojště Maxmiliana Rakouského v Mexiku, vraždil u Papanly, utíkal u Tlapacoyan a přišel potom k příbuznému spoléhaje na jeho kavalírský charakter. Proč mešká v D . . .? Toť lépe, ptáš-li se: co jest Binelli? K čemu jest Binelli? proč vůbec jest Binelli? — Ah, jak svěže zhlížíte, pane de Binelli. — Pravím ti však, doktore, příjemný, bystrý to hoch. — Hodláte k milostivé, pane de Binelli?"

"K službám, a doufám, že též vy, pánové."

"Pojďme!"

"Paní baronka?" otázal se setník komorné na chodbě. "Ve verandě."

V této panovalo šero pocházející od plané révy vinoucí se v závitech vzhůru. Pánové tiše vstoupili po tlustých kobercích, baronka však je očekávala. Kynula lehce na trojí pozdrav a zvolala: "Pane Vl . . ., byl jste mi již dříve oznámen. Váš 'Lusk' koná dobré služby." Ukázala s úsměvem na rezavého dlouhosrstého psa, jenž ležel na její křídle lichoťně pohrávaje ohonem; zároveň kynula přichozím, aby se posadili. Ředitel sedl na nejbližší pohovku, setník se nalézal na cestě políbit ruku šlechticny. "Vždyť vidíte, de Binelli, že ruka má zaměstnává se 'Luskem'," odmítla jej. Setínik se mlčky uklonil.

"Předešel mne, milostivá paní, jako vždy", pravil lékař zpytuje svým velkým okem barončinu tvář.

"Šetřím svého zraku, proto jsem zašla do šeré verandy", mluvila pozorujíc pohled doktorův. "Sedněte, prosím, doktore. Pane řediteli, neť baronova posud nepřijela?"

"Pan setník —" poukazoval dámu ředitel pohrávaje svými nápadně dlouhými prsty.

"Tedy pan setník mi podá nějakých zpráv o očekávané?"

"Vyjel jsem koňmo až k Bušovu, paní baronko, však neuzřel jsem žádného povozu. Ostatně neočekávám slečnu Amatu dnes."

"Sestru Amatu-Valerii, Binelli."

"Račte odpustit, ale nejsem s to, abych přivyknul tomuto titulu. Slečna se bude musit vzdát na čas vážného titulu 'sestra Amata Valeria'. S vaším dovolením oslovím sestru Amatu co svou sestřenku."

"Nerozhoduji o tom. Znáte Amatu?"

"Milostivá paní se táže vlastně, zdali jsem ji znal?" odvětil setník s úsměvem. "Je tomu pět roků, co jsem ji viděl naposledy. Vyšla tehdy z klášterního pensionátu na dovolenou, meškal jsem též čas ve strýcově domě v Břetislavi; nemýlím-li se, byla to dvanáctiletá černobrvka stále zadumána, což zavdalo strýci podnět k tomu, aby ji nazýval abatyší. Seznávši Břetislav a její společnost odebrala se po měsíci do Čech k milostivé tetince, kteráž si přála ji viděti. Dříve než se vrátila, odcestoval jsem se strýcem baronem do Banátu, Horvatska a Terstu. V době, kdy malá abatyše se vracela do kláštera šlechticů v Pešti, nabídl jsem v Miramare své služby Jeho Veličenstvu císaři Maxmilianu. Generál Königsberg, váš svak, zaopatřil strýcovi a mně pozvání ke slavnosti, jež byla odbývána na počest mexikanských vyslanců. Byl to vznešený okamžik, milostivá tetinko, když za báječně krásné noci orientu z perských pohádek, zahřmělo na Punta di Grignano z tisíce hrdel pěti jazyky: "Živ buď císař mexikanský Maxmilian!" Jeho veličenstvo s císařovnou dlel v gondole plující klidným mořem; v jeho průvodu se nalézali účastníci slavnosti. V jasotu, v nadšení nedbalo se na pořádek regatty. V jednom z nejbližších okamžiků vrazil generál baron Königsberg do mne i do strýce mého, svého bratra. "Císaři!" zavolal. Já právě křičel: "Sláva Maxmilianu!" — "Děkuji vám!" zaznělo z gondoly bleskem se blížící; bylať to gondola arciknížete — císaře. "Císaři!" opětoval generál. — "Sire!" zvolal jsem, "mettez moi dans votre armée!" — "Je l'accepte, le nom?" — "Monsieur de Binelli!" zvolal generál. Gondola císařských manželů byla ta tam. Byl jsem nadšen, milostpaní. Tak jsem

vstoupil do řad mexikanských dobrovolníků. — Však pardon, milostpaní, nebyl jsem na to tážán, odpusťte mi lým zpomínkám náhodně se vtírajícím."

(Pokračování.)

Příjem a vydání Nár. Jed. Sokolské za měsíc prosinec 1903.

PŘÍJEM

Prosinec	\$	c
2. Sokol Lorain, Lorain, O.	5.20	
" Za ohlášku v Sok. Americkém.....	6.00	
" Plzeňský Sokol, Chicago	62.20	
7. T. J. S. Brooklyn, N. Y.	2.00	
12. Čes. Slov. Sok., Bayonne, N. J.	12.30	
16. T. J. S. Karel Jonáš, Abie, Neb.	4.00	
19. T. J. S. Milligan, Neb.	16.90	
20. Za ohlášku v Sok. Americkém	8.00	
21. T. J. S. East Islip, L. I., N. Y.	1.80	
" T. J. S. Jonáš, Wilson, Kansas	10.40	
23. Za těl. knihy od L. Pavlíka, Phila., Pa.	1.55	
24. Sokol Cleveland, Cleveland, O.	25.80	
29. Sok. Jed., Phila., Pa.	21.00	
30. Předplatné na S. Am. od E. Šimánek, Scio, Oreg.	2.50	
31. Za těl. knihy od Boh. Zeman, Chicago	2.50	

\$ 182.15

Hotovost z minulého měsíce 2,237.50

Úhrnem \$2,419.65

VDÁNÍ

Prosinec	\$	c
7. Náhrada za cesty do schůze V. V., Vinc Zvoník	2.00	
" Za telegram zasláný ku sjezdu, br. F. Martiny....	65	
20. Procenta z ohlášek v Sok. Amer., jed. T. Štefkovi	8.50	
31. Pořadatel Sok. Amer. za měsíc prosinec 1903....	20.00	
" Za 3400 výt. S. A. s výpr. a pošt. pro pros. br. F. Lierovi	90.20	

Úhrnem \$121.35

Příjem.. \$2,419.65

Vydání.. 121.35

Hotovost \$2,298.30 a síce fond pro př. běh cvič. 42.85

Fond pro příští sjezd v Detroit, r. 1908 175.47

Hotovost skutečná 2,079.98

Celkem \$2,298.30

JAN ČERNÝ, jednatel.

Zápisy o schůzích výkonného výboru N. J. S.

M i m o ř á d n á s c h ů z e.

New York, dne 16. prosince 1903.

Starosta F. Martiny zahájil schůzi.

Z členů scházeli V. Zvoník, St. Kostka a V. Kačerovský.

Schůze tato byla odbývána stran ustanovení župních sídel a stran uložení peněz.

Následující města byla ustanovena co sídla žup:

Župa Východní v městě New York.

Župa Severovýchodní v Cleveland, O.

Župa Střední v St. Louis, Mo.

Župa Západní v Omaha, Neb.

Usneseno, by se uložila částka 1000 doll. na rozličné bezpečné banky a br. F. Lierovi byla práce tato svěřena.

Národní Tiskárna z Chicaga zaslala dopis, v kterém vyslovuje přání, by Výk. Výb. N. J. S. s nimi uzavřel smlouvu stran tisku Sok. Am. Jelikož Výk. Výb. N. J. S. ještě práci na nově sestaveném Orgánu Sok. Am. ani neviděl, neuznává žádost tuto za podstatnou a zavrhuje ji.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein, zapisovatel.

NEW YORK, dne 4. ledna 1904. — Starosta F. Martyň zahájil schůzi. Ze členů scházeli V. Kačerovský.

Zápisy ze schůzí ode dne 7. a 16. prosince po přečtení přijaty.

Br. J. Pavlík podává omluvu, že se nemohl do schůze dne 7. prosince dostavit, neboť byl nemocen; omluva tato přijata.

Bratři V. Zvoník a St. Kostka se omlouvají, že nemohli být v poslední schůzi přítomni, obdrželi zásylku pozdě; omluva přijata.

Sbor Sokolek Libuše ze South Omahy se hlásí v počtu 30 členů co člen N. J. S. Žádost tato byla přijata, a shora uvedený sbor byl co člen N. J. S. v této schůzi prohlášen.

T. J. Sokolek z Plattsmouth, Neb., se hlásí v počtu 13 členů co člen N. J. S. Žádost tato též přijata a shora uvedený sbor byl v této schůzi co člen N. J. S. prohlášen.

T. J. Slovanská Lipa v Chicagu zasílá dopis, v kterém žádá, by jim Výk. Výb. oznámil jméno pisatele hanopisu, který byl zaslán Výk. Výb. N. J. S., uvádějíc, že jakmile se žádosti této vyhová, že budou jednat stran opětného přistoupení do Svazku N. J. S. Usneseno žádosti této vyhověti a jednání uloženo jim jméno pisatele oznámit.

T. J. Blesk v Baltimore žádá záslužný listinu pro br. Jana Bendu, který jest členem té Jednoty od 21. ledna 1883; žádosti vyhověno.

To samé si žádá T. J. New York pro br. Vojtěcha Hájka, který jest členem oné Jednoty od 3. prosince 1883. Žádosti vyhověno.

Br. Václav Blatný z Bruno, Neb., zasílá Výk. Výb. svou podobiznu, která byla s díky přijata.

Br. F. Filip zasílá zprávu ze závodů Župy Západní, z které vysvitá, že při závodech oněch byl úhrnný příjem \$603 a vydání \$609.86, tak že jest schodek \$6.86. Zpráva tato byla odevzdána výboru ku prozkoumání a má být v Sok. Am. uveřejněna.

T. J. Newark žádá o 1/4letní zprávy a navrhuje listiny; uloženo jednání záležitost tuto obstarati.

Redakce Sok. Am. zasílá dopis, v kterém odporučuje zvláštní obálkový papír na Sok. Amer., který by stál o \$5.60 na 3000 výtisků a na každých zvláštních 100 výtisků o 18ct. více. Usneseno, by se to zamítlo, a aby se zůstalo při původním usnesení.

Br. A. Haller zasílá dopis, v kterémž si přeje vědět, zdali on má obstarat měsíční a čtvrtletní náčelnické zprávy. Usneseno, aby se br. A. Hallerovi dopsalo, by on sestavil vzorek čtvrtletní náčelnické zprávy a pak jej zaslal Výk. Výb. ku schválení.

T. J. z Milligan zasílá popl. v obnosu \$16.90

T. J. Svornost, zprávu a popl. v obnosu 13.60

poplatek do fondu na sjezd r. 1904..... 6.70

Fügner zprávu a popl. 13.40

Br. V. Utratil zasílá účet v obnosu \$1.30 za cestovné. Přijat a k vyplacení odkázán.

Následující jest výsledek hlasování stran závodění sdružených vše-slovanských sborů při hlavních závodech, které mají býti tento rok v St. Louis v době výstavy odbývány:

By závodili společně s našimi borci odevzdáno 173 hlasů, proti 116 hlasů. — Návrh, by závodili s námi společně, přijat.

Br. F. Lier odevzdal nové stanovy N. J. S. a budou dne 5. ledna Jednotám rozeslány.

Br. Lier podal zprávu, že uložil \$1000, a sice na United State Saving Bank \$400, na Germania \$300, na Dry Dock

Saving Bank \$300 — celkem \$1.000. Zpráva přijata a jednání schváleno.

T. J. Westfield zasílá popl. ....\$ 2.80

T. J. Sok. Cleveland zasílá popl. 25.80

Wilson, Kans., zp. a pop. 10.40

East Islip zasílá pop. \$1.80 a oznamuje, že vystupují ze svazku N. J. S., neboť výše uvedená Jednota byla rozpuštěna.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein, zapisovatel.

Členové noví a vyloučení.

— Od T. J. S. Tyrš, Cedar Rapids, Ia., vyloučení pro neplacení: Jos. Binko, F. J. Šindelář, Vinc. Tureček, Ant. Žák, Jan Zrůst, Rud. Cepl, Fr. Karlik, Jan Vodička, Jos. Bureš, Jos. Robovský. — Odstoupili: Ant. Telin, Fr. Hruška, Fr. Melša, Miroslav Vondráček, Jos. Hula, ml., Fr. Naibert. Na zdar! J. Hradecký, taj.

— Do T. J. S. Blesk, Baltimore, Md., přijati: Tomáš Barborka, Fr. Riedl, Rud. Sikora, Jan Hula, Jos. Mrázek, E. Král, B. Kastner, Harry Neuman, Fr. Šafránek, Frant. Klimt. — Vyloučení: Rudolf Hřebík, Karel Janda, Vác. Pícha. Odstoupil Jan Vojtek. Zemřel Jos. Trutnovský. Na zdar! F. Dvořák, dop.

— Do T. J. S. Čech, Cleveland, O., přijati: V. Diviš, Alois Uher, M. Vobr. Na zdar! J. O. Kulas, taj.

— Do T. J. Sokol v St. Louis, Mo., přijati: Fr. Grim, Rud. Čubr, Fr. Getz, Jos. Ulč, Boh. Kvarda. — Vác. Křížek, který byl omylem účetníka vyškrtnut a v minulém čísle oznámen co vyloučený, je nadále členem. Na zdar! Vác. K. Triska, taj.

— Do T. J. S. Karel Jonáš ve Wilson, Kans., přijati: Frank C. Veverka. Odstoupili: Emil Gregor a Chas. Žaloudek. Na zdar! J. W. Somer, taj.

— U T. J. Sokol Chicago, Chicago, Ill., Josef Bláha, jenž byl vyloučen 15. dubna 1903, vypořádal se se sborem a jest nadále členem. Vystoupil Bohuslav Kovanda. Na zdar! Ant. T. Hrubý, taj.

— Do T. J. S. Mount Pleasant, St. Louis, Mo., přijat Jan Řezníček. Na zdar! Jos. Černý, taj.

— Do T. J. S. Žižka v Bruno, Neb., přijati: Kříž Fr., Hoskovec Fr., Stech F. A., Severin Jan, Slosor Jos., Kubát Jan, Lorence Vác., Pelan Jan.—Vyloučení: Kudláček Jos., Zelený Karel. — Zemřel: Václav Hájek. Na zdar! Vác. Blatný, taj.

— Do T. J. S. Cleveland, Cleveland, O., přijati: Šibava Josef, Hrabák Karel.—Vystoupil Jos. Vondrášek (neudáno který; jsou dva Jos. V.); vyloučení následkem odcestování Ludvík Straka a Karel Knobloch. Na zdar! Fr. Čada, jednatel.

— Do T. J. Sokol, Newark, N. J., přijat: Hugo Sysel, 143 Bowery Str.—Odstoupil Alois Kroupa. Na zdar! Alois Rovenský, taj.

Z T. J. S. Svornost, New York, vyloučen Václav Jiřík pro neplacení. Na zdar! Rup. Vondrák, taj.

— K Sok. Jed. Philadelphia přijat za činného člena Josef Bláha. Emanuel Semerád vyzvedl si přestupní listinu. Na zdar! Leo Y. Pavlík, jed.

— Z Plzeňského Sokola v Chicagu vyloučení pro neplacení: Jos. Bezděk, Jan Jiraut, Karel Kotal, Karel Palda. Odstupní listinu obdrželi: Jos. Kotovic a Fr. Matějka. Přestupní listinu obdržel Fr. Šíma. Na zdar! Vác. Růžička, taj.

